

Jaarstukken 2010 Gemeente Haren

Haren, 19 april 2011

Leeswijzer

Door middel van dit jaarverslag leggen wij, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haren, verantwoording af aan u, de gemeenteraad. In dit verslag leest u niet alleen wat er in 2010 is gebeurd, maar wij proberen dit ook af te zetten tegen ons collegeprogramma.

Onze gemeente is een organisatie die meer dan 400 verschillende 'producten' levert. Een vertaling van ons collegeprogramma naar de producten die wij leveren is dan ook niet gemakkelijk. In de inleiding vertalen wij onderdelen van onze missie via de kernthema's uit ons collegeprogramma naar een doelstelling per doelgroep. Aan de indicatoren die wij daarbij noemen valt in de doelgroepen af te lezen in hoeverre wij onze doelen hebben gerealiseerd. In de inleiding leest u verder op hoofdlijnen hoe het ons in 2010 financieel is vergaan. Ook wordt u daar voorgesteld hoe wij het ontstane saldo zouden kunnen bestemmen.

Via algemene informatie over onze gemeente komt u terecht bij de doelgroepen. In deze doelgroepen hantelen wij de vier W-vragen.

- Wat wilden wij bereiken?
- Wat hebben wij daarvoor gedaan?
- Waren wij tevreden?
- Wat heeft het gekost?

Bij die laatste vraag wordt nader ingegaan op het door u toegekende budget en in hoeverre (en waarom) wij daarvan zijn afgeweken. Dit wordt gespecificeerd per product weergegeven.

Na de doelgroepen vindt u een aantal paragrafen die ingaan op zaken die de doelgroepen overstijgen en tegelijkertijd met elkaar verbinden. Zo leest u hoe wij zijn omgegaan met de lokale heffingen, hoe wij onze taken hebben uitgevoerd vanuit bedrijfsvoeringoogpunt, hoe wij alles hebben gefinancierd, een omgevingsanalyse waarin wij laten zien in hoeverre wij aan welke partijen zijn verbonden en een verantwoording over ons grondbeleid.

In de jaarrekening tenslotte vindt u alle informatie die u vanuit uw controlerende taak nodig heeft om te kunnen beoordelen of en in hoeverre wij aan de door u gestelde financiële kaders hebben voldaan.

De externe accountant heeft de 'Controleverklaring' aan u afgegeven. In deze verklaring vindt u het goedkeurende oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties. Daarnaast vermeldt de externe accountant in de verklaring of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening. De externe accountant heeft zijn verslag van bevindingen separaat aan u verstrekt.

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2010 Gemeente Haren	2
Leeswijzer	3
Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Voorstel tot resultaatsbestemming 2010	8
Kerngegevens.....	10
Samenstelling Gemeentebestuur	12
Samenstelling Gemeenteraad per 31 december 2010.....	12
Samenstelling Rekenkamercommissie per 31 december 2010	13
Samenstelling Milieuadviesraad per 31 december 2010.....	13
Samenstelling WMO raad per 31 december 2010	13
Samenstelling College van burgemeester en wethouders per 31 december 2010	14
Organisatieschema per 31 december 2010	14
Samenstelling Ondernemingsraad per 31 december 2010.....	14
Inwoners	16
Gebruikers Sociale Voorzieningen	21
Jongeren.....	26
Gebruikers Zorg.....	30
Culturele Klanten	35
Eigenaren en Huurders.....	41
Gebruikers Publieke Ruimten.....	51
Economische Klanten	58
Paragraaf Lokale heffingen	63
Paragraaf Bedrijfsvoering	65
Paragraaf Weerstandsvermogen.....	73
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.....	81
Paragraaf Financiering	83
Paragraaf Verbonden partijen	85
Paragraaf Grondbeleid	88
Jaarrekening 2010 Gemeente Haren	91
Balans per 31-12-2010	92
Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling en stelselwijzigingen.....	94
Toelichting op de Balans	97
Resultatenrekening 2010 per doelgroep	108
Toelichting op de resultatenrekening.....	109
Bijlage SISA.....	112

Inleiding

In dit eerste jaarverslag van het huidige college willen wij u informeren over de uitvoering en de resultaten (financieel en beleidsmatig) van de begroting 2010 aan de hand van ons Manifest met de titel 'Haren: sociaal, groen, duurzaam en ondernemend' een beeld geven.

Voordat wij op de voortgang van de in het Manifest genoemde onderwerpen ingaan, willen wij op deze plaats ook kort iets zeggen over de omvang van het jaarverslag. Deze is nog steeds fors, maar dat komt doordat er in de begroting veel geschreven is over onze ambities. Dat brengt met zich mee dat er in dit jaarverslag ook uitvoerig verslag wordt gedaan over de voortgang. De begroting 2011 was beknopter van aard en dit zal ook merkbaar zijn in de omvang van het jaarverslag 2011. Ons streven voor de jaarverslagen van komende jaren zal gericht zijn op het terugbrengen van de opzet en omvang tot de kern.

In het Manifest staan tien kernbegrippen genoemd. Hieronder treft u de voortgang op deze kernbegrippen aan.

Burgerparticipatie

Bij burgerparticipatie is en blijft voor ons vertrouwen het uitgangspunt. In 2010 hebben wij de traditionele inspraakavond steeds minder ingezet maar zijn wij gaan werken met op maat gemaakte oplossingen voor de vorming van beleid en de uitvoering van projecten. Zo hebben wij aan de hand van een bolpresentatie diverse dilemma's bij het Stationsgebied aan burgers voorgelegd, hebben wij klankbordgroepen in het leven geroepen bij het project Haderaplein en de Brede School in Oosterhaar, trokken wij samen op met Dorpsbelangen Onnen bij het woningbouwproject Hooiveld/Elshof in Onnen en vroegen wij de buurt om haar mening bij de verplaatsing van de Buitenschool uit de Appelbergen naar de locatie Mytyschool (Dilgtplein), waar tevens een kinderrevalidatiecentrum voor Beatrixoord gevestigd wordt. Waar wij minder tevreden over zijn is het tot op heden weinig tot niet gebruiken van digitale instrumenten, zoals het werken met een e-panel. Daar willen wij dit jaar een slag in maken bijvoorbeeld bij het traject rond de ombuigingen en de visievorming.

Groen

Wij beschouwen het groen binnen onze gemeente als een van de kernidentiteiten van ons dorp en willen deze dan ook behouden en waar mogelijk versterken. Het afgelopen jaar hebben wij een gedragscode opgesteld voor het bestendig beheer van de groenvoorziening. Door het in kaart brengen van de leefgebieden van beschermde planten en dieren en door werkschrijvingen op te stellen voor de werkzaamheden die plaats vinden in de omgeving van de beschermde soorten wordt behoud nagestreefd. Ook gebruiken wij bij het onderhoud van de publieke ruimte alleen duurzame middelen gebruiken. De uitvoering van het landschapsuitvoeringsplan is in volle gang. Met een breed participatieproces hebben wij het bomenbeleidsplan opgesteld en ook het project Kleine landschapselementen Haren loopt voorspoedig. Ook de uitrol van het Drentse deel van het Fietsenknoppunt heeft in de zomer van 2010 plaatsgevonden.

Duurzaam

Wij hebben aangegeven dat wij willen investeren in duurzaamheid. De in 2010 gereed gekomen Klimaatnota is een voorbeeld daarvan. Ook hebben we een nieuw en zeer duurzaam raadhuis gebouwd. Bij de openbare verlichting passen wij energiezuinige armaturen toe en gaan wij over tot het dimmen van verlichting gedurende de nacht. De gemeentelijke gebouwen hebben wij voorzien van energielabels. Het project frisse scholen, waarbij verbeterlagen zijn gemaakt in het binnenklimaat en energiezuinigheid van basisscholen is zo goed als afgerond in 2010.

We hebben twee energiezuinige auto's ter vervanging van de oude dienstauto's aangeschaft en de buitendienst heeft een elektrische auto voor het beheer van de openbare ruimte in het centrumgebied.

Sociaal

Wij willen de inwoners in onze gemeente de mogelijkheid bieden om te participeren in de samenleving en deelname aan het arbeidsproces. Dit hebben wij beschreven in de notitie over het re-integratiebeleid, die in het voorjaar van 2011 besproken zal worden. Door het aanstellen van de werkbemiddelaar wordt hier extra op ingezet. Het aantal mensen dat betaald werk heeft gekregen is daardoor toegenomen, maar aan de andere kant is de instroom van het aantal voornamelijk jeugdige werkzoekenden gestegen.

Het participatiefonds zou nog beter kunnen worden benut.

Op Sportgebied is er in 2010 een hoop gebeurd ook al zijn de resultaten niet allemaal meteen in 2010 zichtbaar geweest. In het voorjaar van 2010 zijn de werkzaamheden voor de aanleg van de kunstgrasvelden en de atletiekbanen op Sportpark Onnerweg afgerond. Ook maakt de aanleg van een elektrische aansluiting van het sportpark het mogelijk dat het park nu ook s' avonds volop gebruikt kan worden. Daarnaast is het vierde veld (een volwaterveld) bij hockeyvereniging GHHC in gebruik genomen. Ook is gestart met de discussie over de realisatie van een natuurijsbaan en is er een kleine natuurijsbaan aangelegd nabij de Mikkelderhorst. Daar is in december al volop gebruik van gemaakt.. Het proces rond de verplaatsing van de Blauwe Ruiters heeft in 2010 nog niet tot resultaat geleid.

Buurtten en dorpen

Uitgegaan wordt van het unieke karakter van de buurten en dorpen. Het afgelopen jaar is het college op werkbezoek geweest bij de buitendorpen en bij een groot aantal maatschappelijke organisaties. Ook is er een start gemaakt met het geven van invulling aan het zijn van dorps- of buurtwethouder. Wij zullen dit verder ontwikkelen en verder invullen door ondermeer het beschikbaar stellen van budgetbudgetten. In 2011 zal hiermee een start worden gemaakt.

Jeugd

De ontwikkeling van de talenten van onze jeugd, zodat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij, staan bij ons centraal. Onze rol daarin is een faciliterende. In 2010 is de ontwikkeling van de Brede School in gang gezet. Het samengaan van diverse partijen in deze school vergroot de samenwerking tussen partijen en dit zorgt ervoor dat zorg en onderwijs aan kinderen nog meer in samenhang kan worden aangeboden. We zijn zeer tevreden over het operationeel hebben van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Het CJG is functioneert onder meer als laagdrempelige voorziening voor vragen over opvoeding voor jeugd en ouders en zorgt voor een betere toeleiding naar advies en hulp bij opvoedingsvragen. Met Openbaar Onderwijs Groep Groningen hebben wij plannen uitgewerkt om de Buitenschool uit de Appelbergen over te hevelen naar de locatie Mytyschool (Dilgtplein). Daarnaast realiseren wij ons dat het jeugdbeleid meer is dan het realiseren van voorzieningen. Bij alle te nemen besluiten is het goed om ons te realiseren wat dit voor de jongste inwonersgroep betekent. Overigens geldt dit ook voor het seniorenbeleid.

Senioren

Haren heeft een groot potentieel aan ouderen dat zichzelf in zet voor de samenleving. Dit willen wij intact houden en daar waar mogelijk versterken. Wij zijn druk bezig om zaken rondom het lokaal loket te concentreren op een plaats. Tevens is een commissie in het leven geroepen die een advies moet uitbrengen over het vormgeven van een Consultatiebureau voor Ouderen. Beide onderwerpen zullen in 2011 worden afgerond.

Woningbouw

Wij streven naar een aantrekkelijke, kwalitatief hoogwaardige, groene en veilige leefomgeving. Wij sluiten aan bij de specifieke wensen en behoeftes op wijk- en dorpsniveau. In 2010 is voor het nieuwbouwproject Haren Noord het bestemmingsplan vastgesteld en is de verkoop van de vrije sector kavel en projectmatige woningen gestart. Naar verwachting worden in 2011 de eerste woningen betrokken. De ideeën over de ontwikkeling van de Meerweg zijn in een structuurvisie gevat en wij zijn begonnen met het uitwerken van de visie tot concrete projecten. Vorig jaar is ook met de bouw van het Medisch Centrum in Oosterhaar gestart. De plannen voor het Stationsgebied en de Distelhof hebben om diverse redenen wat vertraging opgelopen. Ook de ontwikkeling van de locatie Hooiveld ontwikkelt zich anders dan eerst verwacht. Voor de locatie Hooiveld hebben wij besloten om zelf het initiatief te nemen tot een ontwikkelingstraject op basis van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en hierbij ook de locatie Elshof te betrekken. Er is gekozen voor een andere invulling voor het Hadera/Raadhuisplein en samen met een klankbordgroep met burgers en ondernemers wordt de keus verder uitgewerkt.

Ondernemerschap

Als gemeente willen wij faciliterend naar het bedrijfsleven zijn. De Harense ondernemers zijn onze strategische partners. Enerzijds willen wij een goed ondernemersklimaat creëren, anderzijds willen wij samen met ze optrekken om Haren nog gastvrij, groener en duurzamer te maken. Er vindt periodiek overleg plaats met het bestuur van Ondernemend Haren. In 2010 is vooral gesproken over de parkeerproblematiek en het ontwikkelen van een ondernemersfonds. Ook in het kader van evenementen wordt gekeken waar wij elkaar kunnen ondersteunen en versterken.

Zo wordt de Open dag van de gemeente al weer enige jaren gelijktijdig met de braderie gehouden en vinden er steeds meer activiteiten tijdens de Vier mijn plaats.

Voor 2011 staan ook een aantal bijzondere evenementen gepland zoals het NK straten en de Wielerronde waarbij wij samen zullen optrekken.

Financieel verantwoord

Ook in deze financieel moeilijke tijden kiezen wij liever voor iets minder luxe dan dat wij de rekening aan de burger presenteren. Daarom willen wij er alles aan doen om lastenverzwaring voor de burgers te voorkomen. In 2010 hebben wij een zodanige begroting kunnen presenteren dat dat is gelukt. In december 2009 is het Gemeentelijke Rioleringsplan 2010 tot en met 2014 vastgesteld, op grond waarvan de tarieven in 2010 zijn verlaagd. Verder werken wij sinds 2008 uit van een systeem voor de afvalstoffenheffing dat wij de kosten die gepaard gaan met het verwijderen en verwerken van afval in rekening brengen aan de gebruiker. Minder afval betekent minder afvalstoffenheffing en meer afval brengt hogere kosten met zich mee.

In beknopte tabelvorm ziet de financiële uitkomst van 2010 er als volgt uit:

(Bedragen x € 1.000,-)

	Jaarrekening 2010	
Saldo resultatenrekening		1.154
<i>Bij/Af: niet-geraamde bijzondere baten en lasten</i>		
Voorziening Scharlakenhof	1.200	
Niet gerealiseerde bouwleges	340	
Verliesnames grondexploitatie	650	
Afboeking voorbereidingskosten sportverplaatsing	267	
Boekwinst gronden Haren Noord	<u>-1.122</u>	
Totaal niet-geraamde bijzondere baten en lasten		1.335
<i>Af: wel geraamd, maar nog niet besteed</i>		
Project Meerweg	-1.604	
Budgetoverheveling	<u>-459</u>	
Totaal wel geraamd, maar nog niet besteed		<u>-2.063</u>
“Genormaliseerd” saldo		<u><u>426</u></u>

Zoals uit bovenstaande tabel duidelijk wordt werd het voordelige saldo van € 1.154.000,- in belangrijke mate veroorzaakt door buitengewone baten en lasten en door nog niet bestede budgetten. Het “genormaliseerde” voordelige saldo van € 426 duizend lag dicht bij het begrote voordelige saldo van € 247 duizend. In de betreffende doelgroep teksten en in de paragrafen wordt nader ingegaan op de achtergronden van de bijzondere baten en lasten. In het volgende hoofdstuk Voorstel tot resultaatsbestemming 2010 besteden wij specifiek aandacht aan de wel geraamde, maar nog niet bestede budgetten.

Het voorgaande geeft kort weer hoe de voortgang op een aantal specifieke onderdelen is geweest. Voor een uitgebreid verhaal over wat wilden wij en wat hebben wij bereikt in 2010 verwijzen wij u naar de doelgroep teksten en financiële paragrafen in dit jaarverslag.

Voorstel tot resultaatsbestemming 2010

De jaarrekening over 2010 sluit met een overschot van € 1.154.000,-.

We stellen u voor dit overschot als volgt te verdelen over de reserves:

- Toevoeging aan de Bestemmingsreserve Meerweg € 1.604.000,-.
- Toevoeging aan de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling € 459.000,-.
- Toevoeging aan de Bestemmingsreserve Nieuw Raadhuis € 1.700.000,-.
- Onttrekking aan de Algemene Reserve € 1.312.000,-.
- Onttrekking aan de Algemene Risicoreserve € 1.297.000,-.

Het project Meerweg is in 2010 van start gegaan. Doordat het projectplan met de fasering van de inkomsten en uitgaven pas later kon worden opgesteld, is naar aanleiding van de raadsbesluiten van 15 februari 2010 en 31 mei 2010 het volledige projectbudget, oftewel de eigen bijdrage van de gemeente, in de begroting 2010 bijgeraamd (zie de door u op 18 oktober 2010 in verband met de tweede bestuursrapportage 2010 vastgestelde begrotingswijziging). Aangezien de uitvoering van het project nog loopt tot en met 2014 en aangezien u de eigen bijdrage al beschikbaar heeft gesteld, vragen wij u dit te formaliseren voor de jaren na 2010 ons te machtigen het resterende budget uit te geven in de jaren 2011 tot en met 2014. Dit kan door het vormen van een bestemmingsreserve Meerweg en daar het bedrag van € 1.604.000,- in te storten. De onttrekkingen aan deze reserve vinden dan plaats in de jaren 2011 tot en met 2014 naar rato van de uitgaven.

Naast de vorming van de bestemmingsreserve Meerweg vragen wij u om een deel van de niet in 2010 uitgegeven budgetten over te hevelen naar 2011 om het geld alsnog te kunnen besteden. Het gaat om een bedrag van € 459 duizend en betreft vooral budgetten waarvoor al wel verplichtingen zijn aangegaan, maar waarvoor de leveringen in 2010 nog niet hebben plaatsgevonden. Dat maakte het op grond van onze verslaggevingsrichtlijnen (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) onmogelijk om de bedragen als lasten op te nemen in de resultatenrekening 2010. In concreto gaat het om het project Andere Overheid, de onderdelen basisadministratie en zakenmagazijn (€ 55 duizend), het voltooien van het bestemmingsplan buitengebied (€ 65 duizend), het project verbetering binnenklimaat scholen (€ 52 duizend), de jeugdaccommodatie aan de westkant van het spoor (€ 38 duizend), de suppletieregeling voor energie- en onderhoudskosten voor schoolgebouwen (€ 56 duizend), de cofinanciering van de regeling combinatiefuncties (€ 47 duizend), een aantal onderhoudsbudgetten voor wegen en riolen (€ 60 duizend), het opstellen van een nieuw baggerplan (€ 21 duizend), duurzaamheidsprojecten (€ 20 duizend) en een aantal kleinere budgetten (in totaal € 45 duizend).

Door de lagere geraamde winst op de grondexploitatie Raadhuisplein / Haderaplein is er een dekkingprobleem van € 1,7 miljoen met betrekking tot de kapitaallasten van het nieuwe gemeentehuis (zie het raadsbesluit van 18 oktober 2010). Praktisch gezien kan dit alleen worden opgelost door het toevoegen van dit bedrag aan de bestemmingsreserve Nieuw Raadhuis. Dit bedrag valt naar rato van de afschrijvingsduur van het gemeentehuis vrij om de kapitaallasten voor het betreffende deel te dekken.

Het voordelige saldo van boekjaar 2010 is ontoereikend om de door ons voorgestelde toevoegingen aan de bestemmingsreserves Meerweg, Budgetoverheveling en Nieuw Raadhuis te kunnen dekken. Daarom stellen wij een relatief grote onttrekking aan de Algemene Reserves voor. Onze overweging hierbij is dat het bij de te bestemmen bedragen gaat om verplichtingen die al wel zijn aangegaan en die (bij levering) hoe dan ook tot lasten zullen leiden. Wij achten het ongewenst om hiermee het saldo van de resultatenrekening in de jaren vanaf 2011 te belasten.

Het verloop van de Algemene Reserves gedurende 2010 (op basis van de jaarrekening 2010) en 2011 (op basis van de vastgestelde begroting 2011 en de voorgestelde resultaatsbestemming 2010) komt er dan als volgt uit te zien:

Verloop Algemene Reserves (bedragen x € 1000,-)	AR	ARR	Algemene Reserves
Beginbalans 1-1-2010	554	1.089	1.643
Toevoeging vanuit GEM-gelden via resultatenrekening 2010	479		479
Toevoeging van kapitaallastenvoordeel afboekingen via resultatenrekening 2010	66		66
Toevoeging resultaatsbestemming 2009	213	661	874
Eindbalans 31-12-2010	1.312	1.750	3.062
Toevoeging vanuit GEM-gelden in begroting 2011	474		474
Toevoeging van kapitaallastenvoordeel afboekingen in begroting 2011	63		63
Onttrekking resultaatsbestemming 2010	-1.312	-1.297	-2.609
Prognose eindbalans 31-12-2011	537	453	990

Kerngegevens

Men kan op vele manieren naar onze gemeente kijken. Een van die manieren is zoals het Rijk ons ziet. Onderstaande gegevens zijn gebruikt voor de berekening van de Algemene Uitkering 2010. Voor wat betreft de standgegevens betreft dit de gegevens per 1 januari 2010, tenzij anders aangegeven. De gegevens in eerdere jaren kunnen afwijken van het jaarverslag 2009, aangezien deze gegevens na vaststelling van het jaarverslag 2009 definitief geworden zijn.

Doelgroep Inwoners:

Aantallen inwoners per 31 december 2010

0-4 jaar	774
5-19 jaar	3.558
20-64 jaar	9.621
Ouder dan 65 jaar	4.573
Totaal inwoners	18.526

Doelgroep gebruikers Sociale voorzieningen:

Aantal lage inkomens	2.180
Aantal bijstandsonvangers	164
Aantal uitkeringsontvangers	834
Aantal minderheden	190

Doelgroep Economische klanten:

Klantenpotentieel lokaal	15.940
Klantenpotentieel regionaal	6.280
Omgevingsadressendichtheid	7.825
Aantal bedrijfsvestigingen	995

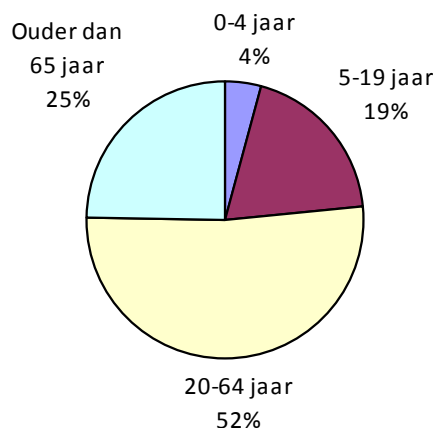
Doelgroep Jongeren:

Leerlingen Speciaal Onderwijs	511
Leerlingen Voortgezet Onderwijs	1.478

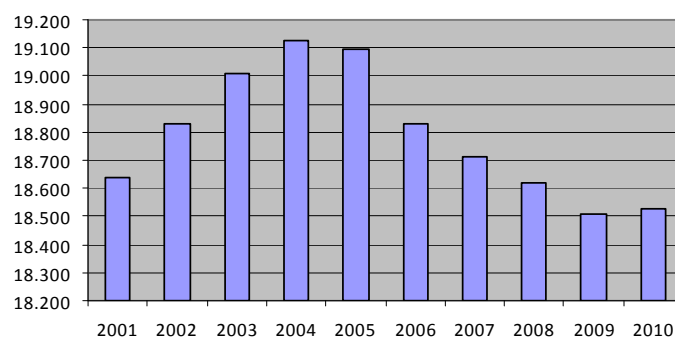
Doelgroep Gebruikers publieke ruimten:

Oppervlakte land (ha)	4.565
Oppervlakte binnenwater (ha)	505
Oppervlakte bebouwing totaal (ha)	110

Leeftijdopbouw inwoners per 31-12-2010

Ontwikkeling bevolking gemeente Haren

Het afgelopen jaar is het aantal inwoners met 16 toegenomen tot 18.526 inwoners. In de laatste 4 jaar was er sprake van een daling, voornamelijk het gevolg van de sluiting van het asielzoekerscentrum. Voor de lichte toename van het afgelopen jaar is geen eenduidige oorzaak aan te wijzen.

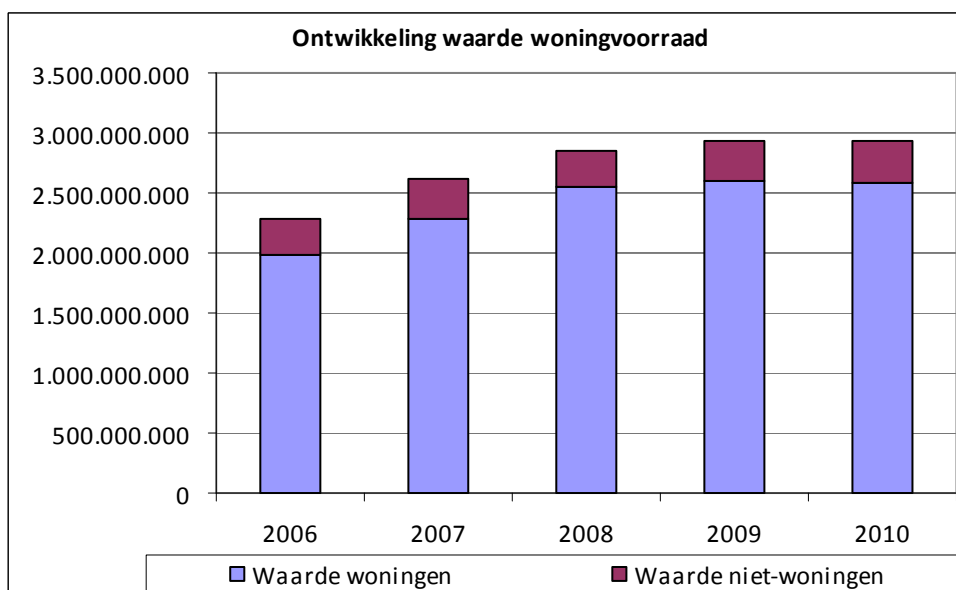
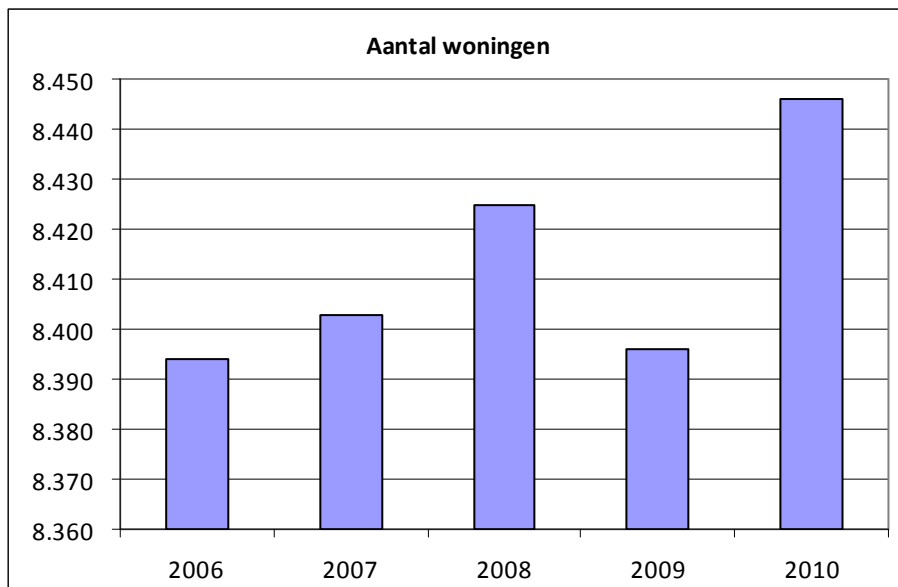
Over de periode van 12 jaar is de bevolking van Haren qua aantal nauwelijks gewijzigd. Qua samenstelling is er wel sprake van een wijziging: was het aandeel ouderen (> 65 jaar) in 1998 nog 21,7%, in 2010 is dit gestegen tot 24,7%.

Doelgroep Eigenaren en Huurders:

Aantal woningen	8.446
Historisch aantal woningen in bewoonde oorden	638
Aantal kernen	4

Lokale heffingen:

Waarde woningen	2.584.174.000
Waarde niet-woningen	348.745.000

Samenstelling gemeentebestuur

Samenstelling gemeenteraad per 31 december 2010

Mr. M. Boumans MPM, Burgemeester

E-mail m.boumans@haren.nl
Adres Raadhuisplein 10
Postcode 9750 AA Haren
Telefoon 050 5339 911

P.A. Lambeck MSc, Griffier

E-mail p.lambeck@haren.nl
Adres Raadhuisplein 10
Postcode 9750 AA Haren
Telefoon 050 5339 911

R. Valkema, CDA lid Auditcommissie

Functie Fractievoorzitter
E-mail rr.valkema@haren.nl
Adres Borgsingel 10
Postcode 9753 CE
Woonplaats Haren
Telefoon 050 5370 594

J. Kooi, CDA lid Presidium

E-mail j.kooi@haren.nl
Adres Middelhorsterweg 42
Postcode 9751TG
Woonplaats Haren
Telefoon 050 5342 042

Th. Berends, ChristenUnie lid Auditcommissie

Functie Fractievoorzitter
E-mail t.berends@haren.nl
Adres Felland 23
Postcode 9755 TA
Woonplaats Onnen
Telefoon 050 4061 540

W. Legemaat, D66

Functie Fractievoorzitter
E-mail W.Legemaat@haren.nl
Adres Vondellaan 18F
Postcode 9752 EC
Woonplaats Haren
Telefoon 050 5349 621

F.R. Fennema, D66 lid Presidium

E-mail F.R.Fennema@haren.nl
Adres Zuidlaarderweg 41
Postcode 9756 CG
Woonplaats Glimmen
Telefoon 050 3122 340

M.J. Bachman-Mulder, D66

E-mail m.bachman@haren.nl
Adres Lokveenweg 36
Postcode 9751 CK
Woonplaats Haren
Telefoon 050 5350 288

M.J. Sloot, Gezond Verstand Haren lid Auditcommissie

Functie Fractievoorzitter
E-mail M.J.Sloot@haren.nl
Adres Leo Polakweg 15
Postcode 9752 NT
Woonplaats Haren
Telefoon 06 5518 5903

E.N. Wiersema, Gezond Verstand Haren

E-mail E.N.Wiersema@haren.nl
Adres Jonkerpad 18
Postcode 9753 CG
Woonplaats Haren
Telefoon 050 -8539 671

J. Niezen, GroenLinks

Functie Fractievoorzitter
E-mail j.niezen@haren.nl
 bos.niezen@home.nl
Adres Bilderdijklaan 14
Postcode 9752 EN
Woonplaats Haren
Telefoon 050 5341 418

J.S. van Duinen, GroenLinks

E-mail js.vanduin@haren.nl
Adres Viaductweg 20
Postcode 9751 HR
Woonplaats Haren
Telefoon 050 4061 457

T.G. Sprenger, PvdA	
	Functie Fractievoorzitter
	E-mail T.G.Sprenger@haren.nl
	Adres Laagveld 94
	Postcode 9753 KC
	Woonplaats Haren
Telefoon 050 5343 567	

L.M. Schuiling, PvdA	
	E-mail L.M.Schuiling@haren.nl
	Adres Waterhuizerweg 72
	Postcode 9753 HS
	Woonplaats Haren
	Telefoon 050 5346 350

A.T. Toxopeus, PvdA	
	E-mail a.t.toxopeus@haren.nl
	Adres Westerveen 1
	Postcode 9751 HT
	Woonplaats Haren
	Telefoon 050 4061 256

P.R.A. Terpstra, VVD	
	Functie Fractievoorzitter
	E-mail P.R.A.Terpstra@haren.nl
	Adres Rijksstraatweg 325
	Postcode 9752 CG
	Woonplaats Haren
Telefoon 050 5344 485	

H. Frima, VVD	
	E-mail h.frima@haren.nl
	Adres Rijksstraatweg 237
	Postcode 9752 CB
	Woonplaats Haren
	Telefoon 050 5340 485

V.M.E. Kerremans, VVD	
	E-mail v.kerremans@haren.nl
	Adres Hemsterhuislaan 67
	Postcode 9752 NC
	Woonplaats Haren
	Telefoon 050 3180 939

B. Prenger, VVD		lid Presidium
	E-mail b.prenger@haren.nl	
	Adres Rijksstraatweg 47	
	Postcode 9752 AB	
	Woonplaats Haren	
	Telefoon 050 5340 031	

Samenstelling Rekenkamercommissie	
Voorzitter:	
Dhr. B.A. van Putten	
Secretariaat:	
Mevr. I. Ruijs	
Leden:	
Dhr. H.R. Kastermans	
Dhr. J.M. van Mossevelde	

Samenstelling Milieuadviesraad	
per 31 december 2010	
Voorzitter: Dhr. T. Zwanenburg	
Secretariaat: Mevr. M.J.C.M. Koppes (mar@haren.nl)	
Leden:	
Dhr. H.M.M. Keijzer	
Dhr. G.D. Kuipers	
Dhr. R. De Lange	
Dhr. T.H.J. Sleyfer	
Dhr. M.L. Scherpenzeel	
Dhr. G. Christians	
Dhr. P.J.A. Sluis	

Samenstelling Adviesraad WMO	
per 31 december 2010	
Voorzitter: Dhr. T.A.M. Louwe	
Secretariaat: Dhr. P.K. Blanksma (p.k.blanksma@kpnplanet)	
Penningmeester: Dhr. P.P. Taverne	
Leden:	
Mevr. P. van Driesum	
Mevr. A.G. Hoekema-Riepma	
Mevr. F. van de Meulen	
Dhr. J.W.G.M. Morshuis	
Dhr. W. Salomons	
Mevr. B.M. Sinnema-Korenhoff	
Dhr. W. Wieringa	

Samenstelling College van Burgemeester en Wethouders per 31 december 2010

Burgemeester

Mr. M. Boumans MPM
Raadhuisplein 10
9750 AA Haren
T: 050 5339 911
E: m.boumans@haren.nl

Wethouder - 1e locoburgemeester

Th.J.J. Sieling - PvdA
Appelbergenweg 1
9755 TS Onnen
T: 050 5339 911
E: t.sieling@haren.nl

Wethouder - 3e locoburgemeester

G.J. Pek - D66
Waterhuizerweg 41
9753 HP Haren
T: 050 5339 911
E: g.j.pek@haren.nl

Wethouder - 2e locoburgemeester

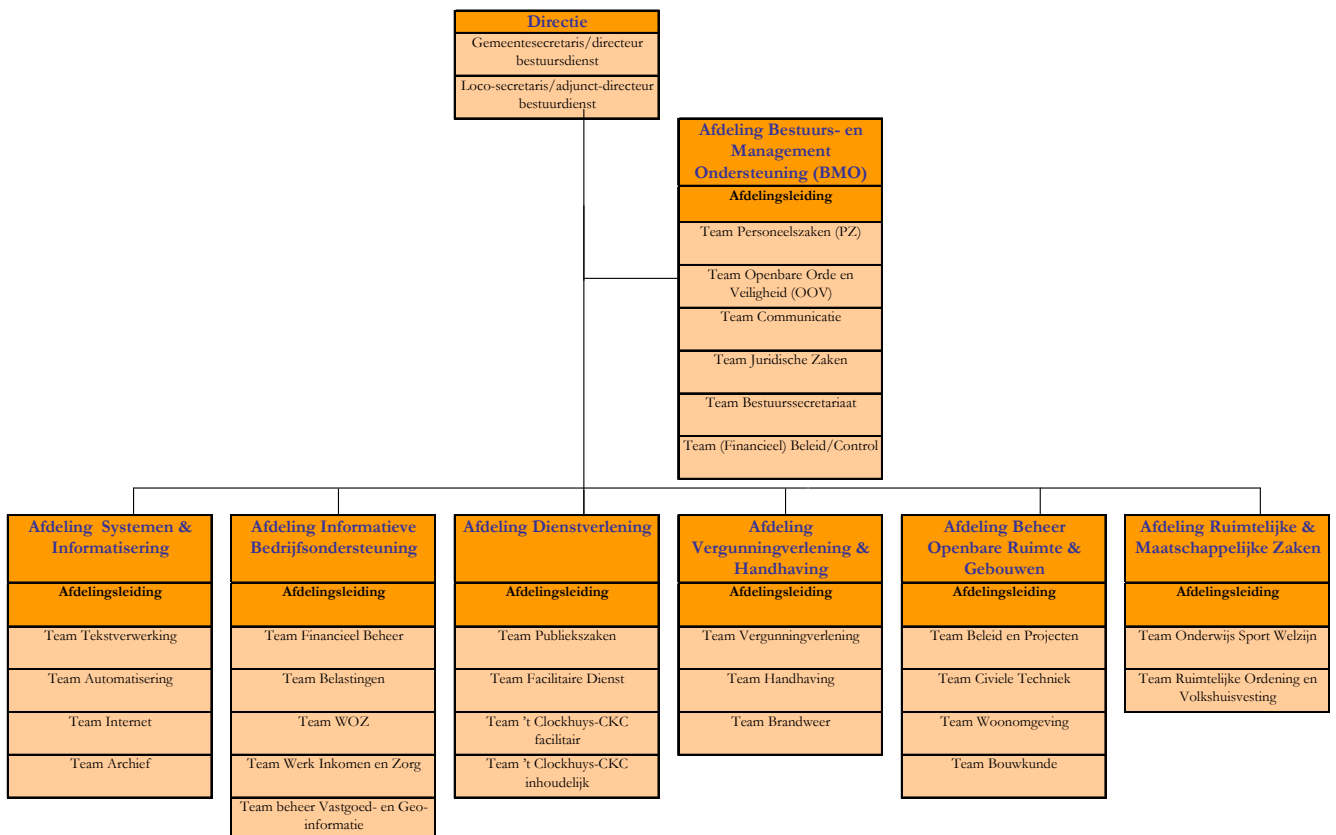
A.E.M. Groot - VVD
Raadhuisplein 10
9751 AN Haren
T: 050 5339 911
E: a.e.m.groot@haren.nl

Gemeentesecretaris

Mr. E.M. van Koldam
Keesomweg 4
9752 NJ Haren
T: 050 5346 596
E: e.m.vankoldam@haren.nl

Organisatieschema per 31 december 2010

Samenstelling Ondernemingsraad per 31 december 2010

Voorzitter: Dhr. H.J. van den Heuvel

Secretaris: Dhr. F.J. Vollebergh

Leden: Dhr. W.M.P. Dijkstra
Dhr. E.M. Dijkstra
Mevr. H.J. Hölterhoff-Beugel
Dhr. G. Molema
Dhr. J.C. Gaasterland

Inwoners

Vertaling missie in doelgroep

Onze missie geeft aan dat wij binnen de kaders van de regiovisie een zelfstandige gemeente willen zijn en dat wij onze inwoners ruimte bieden voor het naar voren brengen van eigen initiatieven.

Wat willen wij bereiken?

Wij willen als overheidsorgaan blijven beantwoorden aan de eisen die onze inwoners ons stellen. Tevreden inwoners is ons streven. Die inwoners moeten als klant door de gemeente correct en efficiënt worden geholpen. Als staatsburger moeten ze te maken hebben met een bereikbare, betrokken, open en betrouwbare gemeente.

Wanneer zijn wij tevreden?

Wij gaven in de begroting 2010 aan dat wij tevreden zijn als de scores volgens het tweejarig onderzoek 'Waarstaatjegemeente.nl' bij de meting in 2010 op de volgende onderdelen als volgt zijn:

Burgerrol	Gewenste score	Score Haren 2008	Score Haren 2006	Score Land 2008	Score Land 2006
Kiezer	6.5	5.6	5.6	5.5	5.5
Klant	7.5	7.3	7.1	6.9	7.0
Onderdaan	6.5	6.0	6.4	5.8	5.8
Partner	6.5	5.2		5.1	

Uitleg van de rollen en hun rechten.

- De burger als **kiezer** is de burger die er recht op heeft politiek te worden gerepresenteerd en die een bepaalde kwaliteit van politiek en bestuur mag verwachten.
- De burger als **klant** is de burger die recht heeft op een behoorlijke kwaliteit van dienstverlening.
- De burger als **onderdaan** heeft recht op kwaliteit van orde en gezag.
- De burger als **partner** heeft recht op kwaliteit van beleid en wil serieus genomen worden in het kader van de beleidsontwikkeling van de gemeente.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

Burgerrol	Gewenste score	Score Haren 2008	Score Haren 2010	Score Land 2008	Score Land 2010
Kiezer	6.5	5.6	5.9	5.5	5.8
Klant	7.5	7.3	7.4	6.9	7.6
Onderdaan	6.5	6.0	6.4	5.8	5.7
Partner	6.5	5.2	5.7	5.1	5.6

Communicatie en toegankelijkheid bestuur

Zoals ook in de begroting 2010 aangegeven is de beïnvloedbaarheid van de burger als kiezer lastig. Dit heeft voor een groot deel te maken met het feit dat het vertrouwen in de overheid in zijn algemeenheid laag is. Wij hebben aangegeven dat het voor college en raad een uitdaging zou moeten zijn om (politieke) dilemma's die in de besluitvorming een rol spelen zichtbaar te maken. De burger zou meer opgezocht moeten worden in de eigen omgeving. In 2010 hebben wij dit gedaan door onder andere op de braderie in Oosterhaar en de Open Dag aanwezig te zijn en door open te staan voor interactie met onze inwoners.

Wij willen de inwoners daar waar mogelijk meer opzoeken in de eigen woonomgeving. Een voorbeeld hiervan is de invulling van het buurt/dorpswethouderschap. De wethouders leggen periodiek bezoeken af aan de buurten/dorpen. Daarnaast heeft het college bijna wekelijks werkbezoeken afgelegd aan instanties en verenigingen binnen de gemeente Haren en ook de raadsleden zijn regelmatig op pad geweest om zich te laten informeren over diverse zaken gerelateerd aan de woon- en leefomgeving van de Harenaars.

Het communicatiebeleidsplan is ontwikkeld en in 2010 is een eerste aanzet gegeven tot een (burger) participatieplan. Dit laatste plan is in het voorjaar van 2011 gereed. Tot die tijd wordt natuurlijk niet gewacht met het op diverse manieren betrekken van de inwoners bij plannen en projecten. Hierbij wordt steeds minder

gewerkt met de traditionele inspraakavonden maar wordt veelvuldig gebruik gemaakt van inloopmiddagen/avonden waar op een informele manier informatie kan worden ingewonnen maar nog belangrijker veel input door de inwoners kan en wordt gegeven. Ook de komende jaren willen wij de organisatie en de communicatie meer toespitsen op het perspectief van de inwoners.

Gemeenteraad en verkiezingen

Wij gaven in de begroting aan dat wanneer wij kijken naar het oordeel van de inwoners over de vertegenwoordiging door de gemeenteraad hier nog wel winst te behalen valt. Een betere presentatie van de gemeenteraad naar buiten toe kan hier aan bijdragen. Wij hebben ook aangegeven dat dit een speerpunt moet zijn bij de door ons voorgestelde vernieuwing van de website (zie onder het kopje website).

Waar wij alleen rekening hielden met de gemeenteraadsverkiezingen in maart, kwamen er in juni ook verkiezingen voor de tweede kamer bij naar aanleiding van de val van het kabinet. Beide verkiezingen zijn goed verlopen, de opkomst was goed. Wij zijn binnen de ramingen voor een verkiezing gebleven. De begroting is echter een extra keer met dat bedrag belast omdat er twee verkiezingen zijn gehouden.

Ontwikkelingen burgerzaken

Landelijke audits

In 2010 zijn de processen bij team publiekszaken doorgelicht tijdens een tweetal audits, die driejaarlijks worden afgenomen. In februari ondergingen wij de GBA-audit, in december de Waardedocumenten-audit. Voor beide audits zijn wij in 1 keer geslaagd, iets waarop wij trots mogen zijn (ook al omdat dat nog nooit eerder is gelukt!).

Basisregistratie personen

In 2010 is zorgvuldig gewerkt aan de ontvlechting van de beheertaken GBA vanuit de afdeling Dienstverlening naar de afdeling Informatieve Bedrijfsondersteuning. Processen zijn onder de loep genomen, geknipt, opnieuw beschreven etc. Bij de afdeling IB zijn nu alle basisregistraties (personen, gebouwen & adressen en WO) die de gemeente voor haar rekening neemt gebundeld. Vanuit deze afdeling wordt ook de distributie van de gegevens verzorgd.

Modernisering huwelijken

In 2010 hebben wij het gehele aanbod wat betreft huwelijken/partnerschappen in Haren herijkt. Er zijn vanaf 2011:

- meer externe locaties waar getrouwd/geregistreerd kan worden;
- kostendekkende tarieven (van 73% naar 82% kostendekking);
- bezuinigingen op de (wettelijk) verplicht te organiseren gratis huwelijken;
- mogelijkheden om een eigen bijzondere ambtenaar burgerlijke stand eenmalig te laten benoemen;
- mogelijkheden om een eigen locatie eenmalig als huwelijkslocatie te laten aanwijzen.

Andere overheid

In juni 2010 zijn de eerste 5 producten in het digitale loket gerealiseerd en wel in die zin dat men met DigiD kan inloggen en daarna online kan bestellen en betalen. In de loop van het jaar zijn er nog enkele producten aan toegevoegd. Op het gebied van de basisregistraties zijn stappen gezet. Wij zijn in 2010 door de audit voor aansluiting op de landelijke voorziening van de basisregistratie Adressen en Gebouwen gekomen. Ook in de interne informatievoorziening zijn stappen gezet met het Document Management Systeem Decos.

Website

In het voorjaar maakten wij nieuwe afspraken met Haren City rondom de portal: twee duidelijk gescheiden buttons richting gemeentelijke informatie enerzijds en dorpsinformatie anderzijds. In de loop van het jaar is er een derde button aan toegevoegd: kunst & cultuur en VVV.

In 2010 is de basis gelegd voor een compleet nieuwe website die begin 2011 live gaat. Met deze website zetten wij in op betere dienstverlening aan inwoners, bedrijven en bezoekers. Voor de raadinformatie komt er een apart gedeelte op de website, de zoekfunctie wordt verbeterd en er wordt met webcasting gewerkt: de vergaderingen van de raad en de raadscommissie zijn dan live via de website te volgen. Met de nieuwe website kunnen wij weer goed voor de dag komen en voldoen wij aan de eisen die aan een gemeentelijke website gesteld worden en hebben wij een basis gelegd die wij de komende jaren verder kunnen ontwikkelen op weg naar 24/7 dienstverlening.

Archief

Ter voorbereiding op de verhuizing naar het nieuwe gemeentehuis is vanuit het archief de actie 'stofkam' gehouden. Team voor team en kamer voor kamer zijn de medewerkers van het archief door het oude gemeentehuis gegaan om samen met de medewerkers de soms bergen dossiers en ander papier op te ruimen. Het oude gemeentehuis was daarmee goed opgeruimd en wat weggegooid was hoefden wij niet mee te verhuizen. Ook was het de kans om het archief up to date te krijgen met al het materiaal wat nog her en der in de organisatie lag. De archiefkelder in het nieuwe gemeentehuis voldoet aan alle archief-eisen en de ruimte bezit goede klimatologische omstandigheden waardoor het archiefmateriaal in principe voor jaren veilig opgeborgen wordt en over vele jaren nog steeds goed ontsloten kan worden.

Kwaliteit besluiten

In de begroting 2010 hebben wij aangegeven dat de inwoner als onderdaan recht heeft op kwaliteit van orde en gezag. Veel aspecten hiervan zijn aan de orde bij de doelgroep Eigenaren en Huurders. Ook de consequente handhaving van regelgeving is belangrijk. Dit speelt vooral bij de doelgroepen Eigenaren en Huurders, Gebruikers Publieke Ruimten en Economische klanten. Het blijkt echter ook uit het percentage gegrondverklaringen bezwaarschriften. In het verleden bleek het niet voldoende motiveren vaak de oorzaak van de grondverklaring. Wij hebben in het voorjaar van 2010 een training kwaliteit van besluiten georganiseerd, dit lijkt zijn vruchten afgeworpen te hebben. Hoewel de cijfers van 2010 pas midden 2011 beschikbaar komen in het jaarverslag van de commissie bezwaarschriften hebben wij in het najaar van 2010 in een gesprek met de commissie te horen gekregen dat de kwaliteit van de motivering aanzienlijk verbeterd is.

Participatie bij besluitvorming

Het is onze ambitie de inwoners als partner een plaats te geven bij de besluitvorming. In de begroting 2010 stond bij dit onderwerp ook het gereedkomen van het participatiebeleidsplan genoemd. Er is in 2010 wel een eerste aanzet tot het maken van het participatiebeleidsplan gegeven maar het is nog niet gereed. De gemeenteraad heeft aangegeven dit een dusdanig belangrijk onderwerp te vinden dat de raad ook tijd wil nemen om de kaders die het college 'meekrijgt' duidelijk te formuleren.

Toekomstvisie

Voor de toekomstvisie geldt eigenlijk hetzelfde als voor het participatiebeleidsplan. Ook hier wil de gemeenteraad met een goed doorwrocht document komen op basis waarvan het college de nader uitwerking verzorgt. De verwachting is dat de visie in de eerste helft van 2011 op papier staat.

Jumelage

In de begroting hebben wij aangegeven dat de gemeente Haren niet alleen op de wereld is en wij van mening zijn dat wij in Haren een venster hebben op de wereld om ons heen. Wij hebben ook aangegeven dat dit niet als primaire rol voor het gemeentebestuur te zien, maar als ondersteuner van activiteiten vanuit het particulier initiatief (jeugd, onderwijs, ouderen). Om die reden hebben wij ook het voornemen in de begroting 2011 opgenomen om te onderzoeken of Haren fairtrade gemeente kan worden.

In het kader van het thema 'Jongeren betrekken bij projecten ter bewustwording van uitsluiting van groepen' heeft de gemeente vorig jaar het initiatief genomen om een werkbezoek te organiseren. In het voorjaar van 2010 heeft een delegatie, bestaande uit jongeren, 4 en 5 mei comité, docenten, raad en college, een bezoek aan voormalig concentratiekamp Auschwitz gebracht. Dit heeft geresulteerd in meerdere presentaties en exposities op scholen en in 't Clockhuys, lezingen in 't Clockhuys, een film en voordrachten tijdens de dodenherdenking op 4 mei en is lesmateriaal ontwikkeld. Bij al deze activiteiten hebben de jongeren een grote inbreng gehad of het initiatief genomen.

Haren 850

In 2010 bestond Haren 850 jaar. Aan dit gegeven is op diverse manieren aandacht besteed. Er zijn onderbordjes bij de plaatsnaamborden geplaatst, postzegels en penningen ontworpen en verkocht. Logo's op de enveloppen van de gemeente attendeerden de ontvangers op dit feit. Daarnaast hebben tal van activiteiten plaatsgevonden die of geheel in het teken van Haren 850 stonden of waarbij Haren 850 aanhaakte bij bestaande evenementen en activiteiten. Enkele voorbeelden: fietstochten/excursies met jeugd, Pelgrimage, Boeremafestival, lezingen, wereldverteldag en GPS route. Het geldt dat diverse activiteiten (de meeste activiteiten waren overigens gratis) is opgehaald is ten goede gekomen aan Terre des Hommes.

Wat is de oorzaak van dat wel/gedeeltelijk/niet bereiken?

Hoewel het belangrijk voor de meetbaarheid van het halen van de gestelde doelen is om in wel/niet of gedeeltelijk bereiken van doelen en de oorzaken daarvan te spreken, lenen de onderwerpen die onder de doelgroep Inwoners vallen zich daar minder voor (geen kengetallen).

Onder de kop 'Hebben wij bereikt wat wij wilden?' is uitleg gegeven of dit is gelukt, en zo niet wat de reden daarvoor was.

Hieronder treft u een resumé van doelgroep Inwoners aan.

Hoewel wij op alle burgerrollen beter gewaardeerd worden dan in 2008 blijven de cijfers op de rollen van kiezer en partner onder de maat (afgerond naar boven een 6). Dit zijn tegelijkertijd ook de meest lastig te beïnvloeden rollen. Het gaat hierbij om de lijnen van bestuur naar inwoner en vice versa waardoor de inwoner zich ook daadwerkelijk gerepresenteerd voelt en de mate waarin de inwoners betrokken worden **en zich betrokken voelen** bij beleidsontwikkeling. Wij geven in het ontwikkelen van plannen en beleid steeds meer ruimte voor diverse vormen van participatie al is dit in de ogen van sommige inwoners wellicht nog altijd te weinig. Misschien nog wel belangrijker vinden wij het streven dat de inwoners zich serieus genomen voelen in hun wensen en betrokkenheid ten aanzien van de eigen woon- en leefomgeving en ook daadwerkelijk het gevoel hebben dat hun 'stem' gehoord wordt.

Wij zijn tevreden over de beoordeling van onze inwoners in hun rol als klant. En ook in de rol van onderdaan hebben wij een hogere score gekregen.

Ook het verloop van de verkiezingen en de ontwikkeling op burgerzaken stemmen ons tevreden.

Voor wat betreft de website hebben wij onze doelen deels gehaald. De vormgeving van de portal is aangepast en verduidelijkt. In 2010 is ook de basis gelegd voor een compleet nieuwe website. Het is echter niet gelukt om deze in 2010 de lucht in te krijgen.

Wij zijn verheugd dat de kwaliteit van onze besluiten, voor zover in de bezwaarprocedure aan de orde, ruim omhoog is gegaan. Dit willen wij de komende jaren continueren zo niet nog verhogen. Dit zou dan te zien moeten zijn in een vermindering van het aantal gegrondverklaringen.

Wij zijn niet tevreden over het nog niet gereed hebben van een breed gedragen participatiebeleidsplan en toekomstvisie. Wat ons wel verheugt is het feit dat beide stukken steeds meer een coproductie van gemeenteraad en college worden.

Wij zijn ook tevreden over de uitwerking van het thema 'Jongeren betrekken bij projecten ter bewustwording van uitsluiting van groepen' (zie onder Jumelage). Het bezoek aan Auschwitz heeft uitsluiting en de gevolgen daarvan bij uitstek en in één van zijn meest extreme vormen onder de aandacht van alle deelnemers gebracht, vooral ook bij de jongeren. Wat het bezoek teweeg heeft gebracht en de verdere uitwerking van het thema door de jongeren is iets om trots op te zijn.

Tenslotte zijn wij blij met de aandacht die Haren 850 heeft gegenereerd en de vele activiteiten die zijn georganiseerd voor en door de inwoners van Haren en in het bijzonder voor de bijdrage die Haren 850 heeft gedoneerd aan Terre des Hommes.

Wat leren wij hiervan?

Net als vorig jaar blijft het bij de realisering van de plannen belangrijk de inwoners een centrale rol te geven. Wij moeten echter ook meer uitdragen wat voor invloed de inwoners kunnen uitoefenen: duidelijker het karakter aangeven van de rol van de inwoner in een concreet geval, maar ook de grenzen benoemen. Niet alleen meer denken vanuit en voorleggen van oplossingen, maar de inwoners ook betrekken bij de dilemma's waar wij als gemeente voor staan.

Product/Doelgroep	realisatie 2007	realisatie 2008	realisatie 2009	begroot 2010	werkelijk 2010	saldo 2010
Inwoners						
001 Bestuursorganen	567	557	685	807	787	21
002 Bestuurlijke Samenwerking	50	55	61	56	42	14
003 Representatie	44	49	44	59	31	28
004 Ondersteuning Raad	215	243	218	266	306	-39
005 Ondersteuning B&W *	386	367	464	316	562	-247
017 Kabinetszaken	7	10	11	2	4	-2
018 Beleidsplan en Concerncontrol **	345	373	445	487	429	57
019 Communicatie	217	193	325	303	323	-20
022 Rechtsbescherming	85	82	94	72	88	-16
023 Gemeentelijke Regelgeving ***	36	29	49	70	109	-39
024 Gemeentewinkel	84	73	71	84	84	0
028 Burgerlijke Stand	68	87	112	155	151	3
029 Burgerzaken ****	163	146	349	417	365	52
030 Vastgoedregistratie	295	417	453	509	517	-8
268 Naamgeving en huisnummer	14	21	37	45	44	1
247 Lijkbezorging *****	137	199	89	129	175	-46
267 Algemene dienstverlening	0	0	2	3	2	1
Totaal Doelgroep Inwoners	2.713	2.899	3.508	3.780	4.020	-240

Een nadere verklaring van grote afwijkingen ten opzichte van de begroting:

* Op het product Ondersteuning B&W is een overschrijding door meer uren directie als gevolg van nieuw college en door meer juridische procedures (zowel ruimtelijk als personeel).

** Op het product Beleidsplan en Concerncontrol is sprake van een meevaller ten opzichte van de begroting, voornamelijk als gevolg van een lagere urenbesteding.

*** Op het product Gemeentelijke Regelgeving is een overschrijding, voornamelijk veroorzaakt door meer uren als gevolg van het invoeren van alle gemeentelijke wet- en regelgeving (met name verordeningen) in een landelijk register, de Regelingenbank, waarbij ook veel handmatig werk verricht moest worden.

**** Op het product Burgerzaken is sprake van een meevaller, veroorzaakt door minder ureninzet (€ 37k lager dan begroot) en hogere opbrengsten publiekzaken (€ 15k hoger dan begroot). De opbrengsten van de huwelijken zijn achtergebleven door het forse aantal gratis huwelijken (28). Deze tegenvaller is echter gecompenseerd doordat meer ID-kaarten en rijbewijzen zijn afgegeven. De lagere ureninzet is veroorzaakt door minder uren voor vestigingen en binnenverhuizingen en meer uren voor verkiezingen.

***** Op het product Lijkbezorging zijn in 2010 minder inkomsten, omdat minder mensen zijn begraven.

Gebruikers Sociale Voorzieningen

Vertaling missie in doelgroep

Onze aandacht voor welzijn richt zich niet in de laatste plaats op de gebruikers van sociale voorzieningen. Deze doelgroep willen wij stimuleren tot participatie in de samenleving en tot deelname aan het arbeidsproces. Voor zover inwoners niet zelf in de middelen van hun bestaan kunnen voorzien, bieden wij een inkomen op een acceptabel minimum niveau.

Wat wilden wij bereiken?

Wij willen de inwoners van onze gemeente de mogelijkheid bieden om te participeren in de samenleving. Wij richten ons daarbij vooral op het opheffen van aanwezige belemmeringen: fysieke en psychische handicaps, geen werk, geen inkomen waardoor iedereen deel kan nemen aan maatschappelijke activiteiten en zich kan ontwikkelen.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

WSW

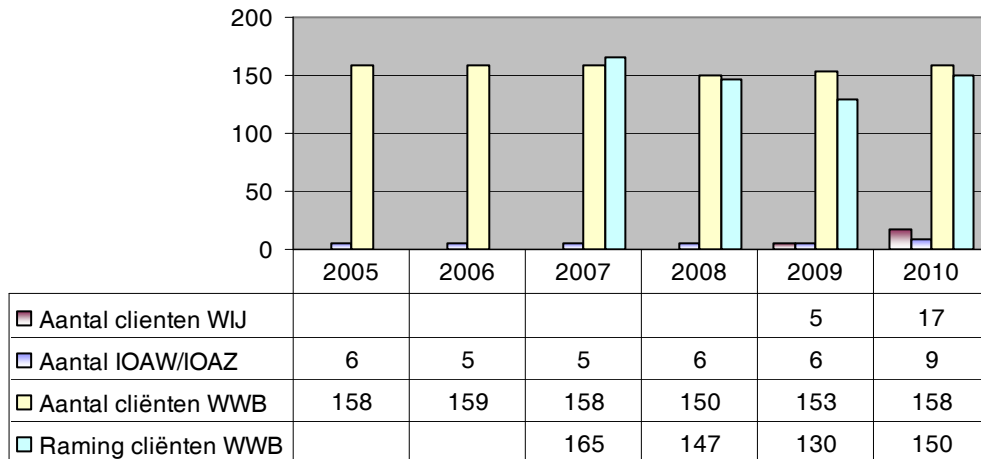
Het Bedrijf voor Werk en Re-integratie (BWR, voorheen: Trio bedrijven) voert de volledige WSW uit inclusief een aantal mensen dat werkzaam is bij lederz (voorheen DSW). Regievoering op de uitvoering van de WSW ligt bij de gemeente. De wachtlijst voor de WSW is teruggebracht naar aanvaardbare normen. Wij zijn in staat om mensen binnen een jaar een aanbod te doen.

De ingezette koers rond de modernisering van de WSW heeft in 2009 geresulteerd in het opstellen van een meerjarensubsidiebeschikking. Hierin zijn prestatieafspraken opgenomen. De beschikking heeft een looptijd vier jaar. Uitgangspunt van de beschikking is dat het BWR in 2014 geen extra financiële middelen van de gemeente meer nodig heeft. Tijdens de behandeling van de begroting 2011 is gebleken dat hieraan niet wordt voldaan. De gemeente heeft bij het BWR aangegeven niet akkoord te gaan met deze begroting. Uitgangspunt van de gemeente blijft dat het BWR in 2014 geen extra financiële ondersteuning meer nodig heeft van de gemeente. Inmiddels ligt er een concept begroting waarin zo veel als mogelijk naar dit uitgangspunt wordt toegewerkt. Hierbij moet ook worden opgemerkt dat de BWR te maken krijgt met een forse korting op de rijksuitkering en dat het om die reden moeilijker wordt om het oorspronkelijke uitgangspunt te realiseren.

Sociale voorzieningen

Eind 2009 had de gemeente 164 cliënten met een uitkering (WWB < 65 jaar, IOAW, IOAZ, WIJ) in haar bestand. Ambitie voor het jaar 2010 was om dit aantal ondanks de ongunstige economische omstandigheden te stabiliseren. Dit is niet gelukt. Eind 2010 telden de gemeente 184 mensen met een uitkering. De stijging zit vooral in het aantal mensen met een WIJ-uitkering (Wet investeren in Jongeren): eind 2009 telden de 5 mensen met een WIJ-uitkering, eind 2010 is dit aantal opgelopen tot 17. Deze ontwikkeling is overal in Nederland zichtbaar. Jongeren zijn het grootste slachtoffer van de economische crisis geworden. Ze werken vaak op tijdelijke contracten en uitzendbasis en verliezen in slechte tijden het eerst hun baan. Daarnaast heeft de invoering van de WIJ in oktober 2009 en daarmee de plicht voor gemeenten om jongeren een werk-leeraanbod aan te bieden een grote aanzuigwerking gehad. Ook in Haren zien wij dat jongeren zich bij het loket melden voor een werkleeraanbod, -en daarmee ook een uitkering- die zich voorheen lieten onderhouden door hun ouders. Het betreft een recht waar geen keuzevrijheid is voor de gemeente.

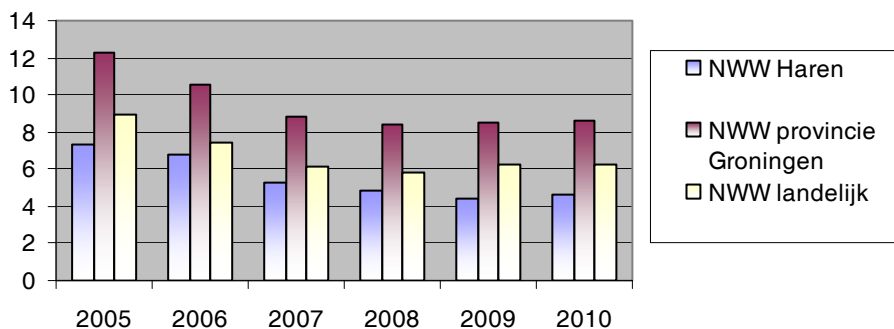
Aantal cliënten sociale voorzieningen

Vooral het aantal mensen met een WIJ-uitkering is in 2010 fors gestegen.

Andere reden voor de groei van het cliëntenbestand is het achterblijvende herstel van de (regionale) economie. Het percentage niet werkende werkzoekenden (NWW) in Haren is t.o.v. 2009 van 4,4% naar 4,7% gestegen, terwijl het landelijke percentage gelijk is gebleven op 6,3%.

Werkloosheidspercentages (NWW, bron: UWV werkbedrijf)

het percentage NWW in Haren is in 2010 gestegen van 4,4% naar 4,7%.

Mensen op traject:

Uit onderstaande grafiek blijkt dat het percentage mensen met een uitkering dat op een traject zit de laatste jaren gestaag is gegroeid. Dit is een logisch gevolg van de ingezette koers richting doelmatigheid. Dit kan participatie (meedoen) of re-integratie zijn.

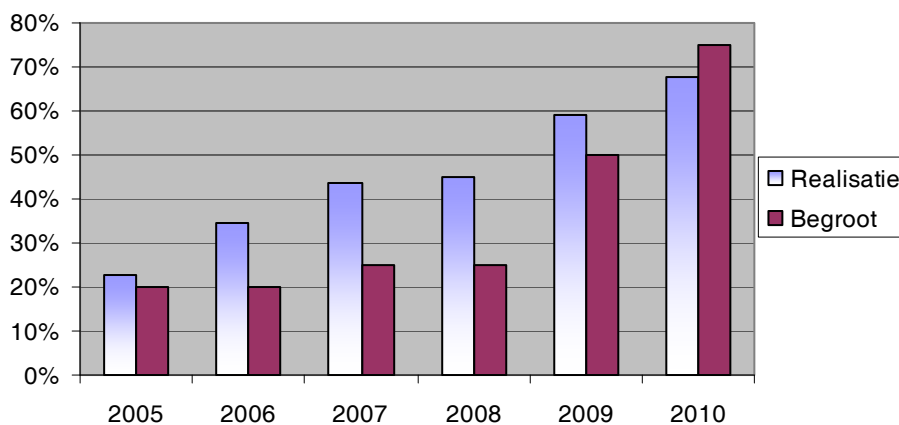
Het aantal cliënten dat eind 2010 op traject zit bedraagt 125. Dit is 68% van het cliëntenbestand. Het gerealiseerde percentage is het hoogste van de afgelopen jaren. Wij zitten nog wel onder het begrote percentage van 75%. Dit wordt veroorzaakt doordat een aanzienlijk deel van het bestand in het verleden vrijstelling van de arbeidsverplichting heeft gekregen.

Voor 2011 is de ambitie dat eind van het jaar iedereen op traject zit. Een traject betekent dat iemand in beeld is bij de gemeente en meerdere keren per jaar contact heeft met de gemeente. Uitgangspunt bij een traject is dat deze moet leiden een grotere kans op betaald werk, omdat betaald werk de beste kans biedt op een zelfstandig bestaan. Indien betaald werk (nog) geen optie is, wordt er ingezet op participatieactiviteiten als vrijwilligerswerk en andere vormen van sociale activering.

Vanaf eind 2010 hebben wij naast de focus op mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt (zorgtrajecten) ook de focus gelegd op mensen met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente heeft tijdelijk een werkbemiddelaar in dienst genomen die aan de slag is gegaan met deze groep mensen. In

2011 zullen wij dit beleid voortzetten en uitbouwen. Dit dient te resulteren in een kleiner cliëntenbestand. In de beleidsbegroting voor 2011 is de ambitie opgenomen om aan het eind van het jaar een cliëntenbestand van 157 te hebben. Dit correspondeert met het oorspronkelijke streefcijfer van 2010.

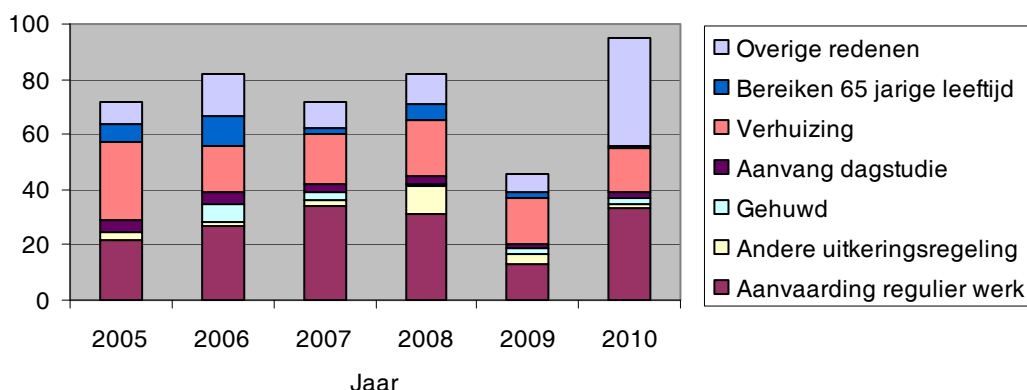
% cliënten op traject

uit deze grafiek blijkt dat het percentage mensen met een uitkering dat op een traject zit de laatste jaren gestaag is gegroeid.

Uitstroom 2010:

Uitstroom in aantallen

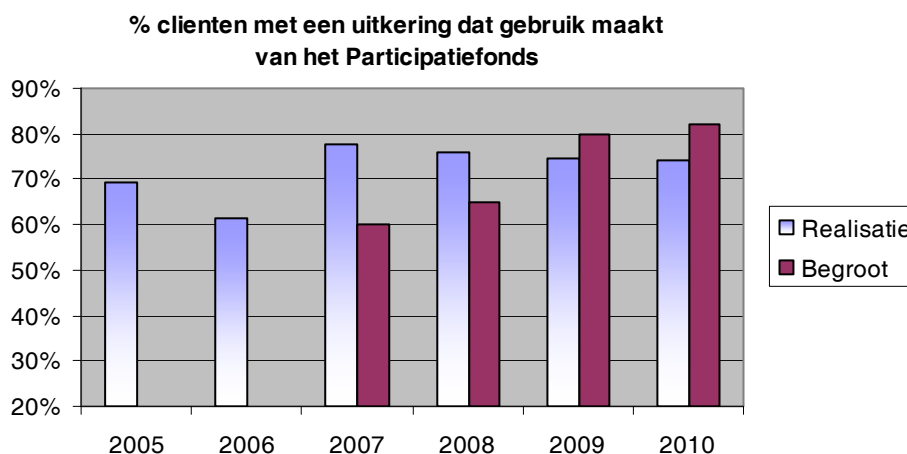
In de tabel is te zien dat zowel de uitstroom naar regulier werk als de totale uitstroom fors is gestegen t.o.v. 2009.

Uit bovenstaande grafiek komt naar voren dat het totaal aan gerealiseerde uitstroom ten opzichte van het jaar 2009 fors is gestegen. In totaal zijn in 2010 van 98 mensen de uitkering beëindigd. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2009. De belangrijkste reden voor het beëindigen van een uitkering is de aanvaarding van betaald werk (33).

Deze cijfers tonen de dynamiek van het bestand en de veranderende arbeidsmarkt aan. Mensen werken steeds vaker op basis van tijdelijke contracten. Hierdoor stromen mensen makkelijker in en uit de bijstand.

Armoedebeleid

De ambitie voor het jaar 2010 was dat 82% van de mensen met een uitkering gebruik zou maken van het participatiefonds. Uiteindelijk is dit 75% gebleken. Ondanks dat mensen met een uitkering automatisch zijn toegelaten tot het participatiefonds maakt niet iedereen er gebruik van. Het gebruik is al jaren stabiel rond 75%. Mensen die geen gebruik maken van het fonds zijn vooral jongeren die thuis wonen en mensen die gedurende korte tijd een uitkering hebben.

het percentage mensen met een uitkering dat gebruik maakt van het participatiefonds is al jaren constant.

Zijn wij tevreden?

Het aantal mensen op traject is in 2010 fors gestegen en er zijn veel meer mensen uitgestroomd naar werk dan het jaar ervoor. Wat dat betreft zijn wij tevreden. Aan de andere kant is het cliëntenbestand gegroeid en hebben wij niet ons streefcijfer voor 2010 gehaald. De groei wordt veroorzaakt door de hoge instroom. Dit heeft te maken met de economische situatie en de arbeidsmarkt. Ondanks dat wij de instroom maar voor een beperkt gedeelte kunnen beïnvloeden zetten wij voor het jaar 2011 in op een forse vermindering van het cliëntenbestand. Dit wordt ingegeven door ons sterk activerende participatiebeleid en de verwachting dat in 2011 de arbeidsmarkt aantrekt.

Financiën doelgroep (verschillenanalyse ten opzichte van de begroting)

Deze doelgroep kent een tekort van ongeveer € 154 duizend ten opzichte van de begroting. De belangrijkste oorzaken zijn:

Bijstandsverlening

Het product bijstandsverlening sluit met een nadelig saldo van € 98 duizend. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere kosten WWB (€ 343 duizend nadelig), welke gedeeltelijk zijn opgevangen door meevallende resultaten bijstandsbeleid zelfstandigen (€102 duizend voordelig), inburgering (€ 81 duizend voordelig) en hogere bijdrage van het rijk (€ 56 duizend voordelig). Het betreffen hier incidentele afwijkingen.

Minimabeleid

Het product Minimabeleid sluit met een voordelig saldo van € 22 duizend. Dit wordt veroorzaakt door een extra bijdrage voor schuldhulpverlening van het Rijk.

loaw/loaz

Door de bundeling van uitkering lijkt bij dit product sprake te zijn van een tekort van € 83 duizend. De inkomsten van het rijk worden echter verantwoord op het product 190.

Product / Doelgroep	realisatie 2007	realisatie 2008	realisatie 2009	begroot 2010	realisatie 2010	saldo 2010
Gebruikers Sociale voorzieningen						
190 Bijstandsverlening	674	668	737	759	857	-98
191 Minimabeleid	132	161	156	118	96	22
196 loaw/loaz	-27	15	-53	9	92	-83
197 Werkloosheids- en Werkgelegenheidsproj.	44	75	130	258	253	5
Totaal Doelgroep						
Gebruikers Sociale voorzieningen	824	919	970	1.144	1.298	-154

Onder de doelgroep gebruikers sociale voorzieningen vallen de volgende producten:

190 bijstandsverlening

191 minima beleid

196 IOAW/IOAZ

197 werkloosheids- en werkgelegenheidsprojecten

Jongeren

Vertaling missie in doelgroep

Daar waar onze missie spreekt over aandacht en ruimte voor de ontwikkeling van onze inwoners, wordt een belangrijk deel van deze aandacht gericht op deze doelgroep. Al was het alleen maar vanwege het brede pallet aan onderwijsmogelijkheden dat wij bieden.

Wat wilden wij bereiken?

Wij willen onze jeugdige inwoners in staat stellen hun talenten zo te ontwikkelen, dat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij. Om die doelstelling te bereiken hebben wij extra aandacht voor de jongeren die in een slechte startsituatie verkeren. Bij het realiseren van onze doelstelling bieden wij maximale ruimte aan de ouders/verzorgers en de jeugdigen zelf om aan de doelstelling inhoud te geven. Onze inzet is daarom in belangrijke mate faciliterend. Door het aanbieden van programma's aan de jeugd willen wij voorts bereiken dat de jeugd komt tot vormen van tijdsbesteding die geen overlast veroorzaken voor anderen.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

Nieuwbouw Brede school de Octopus in Oosterhaar

In 2010 is er een intentieverklaring getekend tussen de gemeente Haren en een aantal instellingen voor de inhoudelijke samenwerking en de gezamenlijke nieuwbouw van Brede School de Octopus in Oosterhaar. In dit nieuwe gebouw zullen in ieder geval obs de Wissel, het Centrum Jeugd en Gezin, het consultatiebureau en de buitenschoolse opvang een plek vinden. Ook wordt nog gekeken naar een ruimte voor de speel-othek. Door een gezamenlijke huisvesting wordt de samenwerking tussen deze partijen vergroot met als gevolg dat zorg en het onderwijs aan kinderen nog meer in samenhang kan worden aangeboden. Dit heeft een positief effect op de ontwikkelingskansen van kinderen en kan een goede ondersteuning bieden aan ouders/verzorgers.

Door de geplande forse bezuinigingen op onder andere passend onderwijs, zal er geen apart lokaal voor kinderen met een aanvullende zorgvraag worden gerealiseerd. Wij hebben besloten om ontwikkelingen op dit gebied eerst af te wachten. In het najaar van 2010 is begonnen met het stedenbouwkundig plan voor de nieuwbouw. Hiervoor is eerst een algemene informatiebijeenkomst voor gebruikers en omwonenden georganiseerd. Er is met een groep omwonenden (de klankbordgroep) en de gebruikers gewerkt aan de stedenbouwkundige kaders voor de school en het schoolplein. Ook zijn er suggesties gedaan voor een aanpassing van de Mellenssteeg (afsluiten voor auto's), het halen en brengen van kinderen en het lang parkeren voor de gebruikers van de Brede School. Al deze zaken zullen begin 2011 ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Herhuisvesting bovenbouwlocatie Zernike College

De bovenbouwleerlingen van het Zernike College zijn op dit moment onvoldoende gehuisvest. Veel van de leerlingen worden opgevangen in noodgebouwen. Deze zijn nodig om de grote groei van de school in de afgelopen jaren op te kunnen vangen. Een dergelijk aantal leerlingen legt teveel druk op zowel het bestaande schoolgebouw als de omgeving. Eind 2009 heeft de gemeenteraad drie locaties aangewezen voor de herhuisvesting van de bovenbouwlocatie van het Zernike College. Dit waren locatie Blauwe Ruiters, het biologisch instituut en Nescio. In 2010 is er ingezoomd op deze locaties. Hiervoor is er naar extra informatie gezocht, zijn diverse gesprekken gevoerd en zijn diverse (technische en ecologische) onderzoeken uitgevoerd. Daarnaast is er nog een alternatieve locatie meegenomen in dit onderzoek, te weten Scharlakenhof. Het resultaat van de aanvullende verkenning zal in het voorjaar van 2011 ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden. Wij verwachten dan ook concreet stappen te kunnen zetten naar een permanente verbetering van de huisvesting van het Zernike College.

Aanpassingen binnenklimaat en energiebesparende maatregelen

De gemeente heeft € 133.000,- subsidie van het rijk ontvangen voor het verbeteren van het binnenklimaat en het aanbrengen van energiebesparende maatregelen in basisscholen. Voor dit bedrag moest er 40% aan cofinanciering door de gemeente en de schoolbesturen worden bijgedragen, dit was respectievelijk € 67.000,- en € 21.000,-. Hiermee zijn of worden de volgende aanpassingen op de basisscholen uitgevoerd (afronding uiterlijk 4 september 2011):

- alle lokalen zijn voorzien van CO2-meters;
- enkel glas in de buitengevels wordt vervangen door HR++ glas inclusief ventilatieroosters;

- oude cv-ketels zijn vervangen door energie zuinige HR ketels;
- TL-verlichting is vervangen door energiezuinige verlichting met daglichtregeling;
- voor een aantal scholen wordt dakisolatie aangebracht.

Centrum Jeugd en Gezin

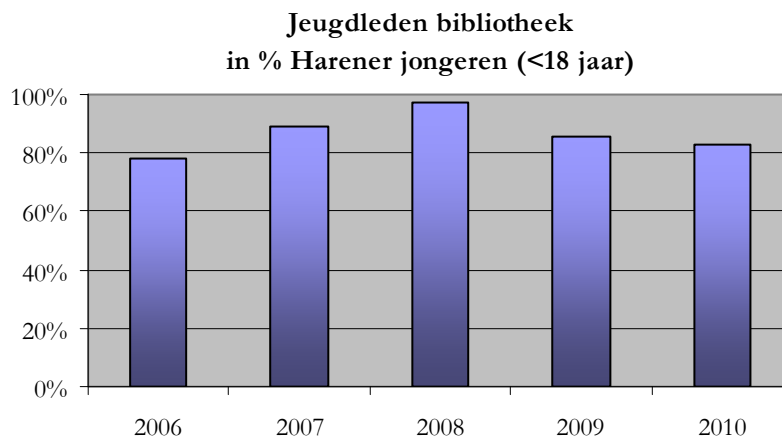
Op basis van het vastgestelde visiedocument voor het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) wordt gewerkt aan de daadwerkelijke realisatie van een frontoffice CJG. Voor de zomer van 2010 is de frontoffice van het CJG gerealiseerd. Doelen van dit CJG zijn:

- het verkorten van de weg langs de instanties als geïndiceerde zorg nodig is;
- een laagdrempelige voorziening voor vragen over opvoeding voor jeugd en ouders;
- een betere toeleiding van jeugd en ouders naar advies en hulp bij opvoedingsvragen.

Naast deze frontoffice wordt een backoffice gerealiseerd in de vorm van een digitale verwijsindex met een netwerkstructuur. Ook de doelgroepen jongeren en ouders zullen wij bij de vormgeving betrekken.

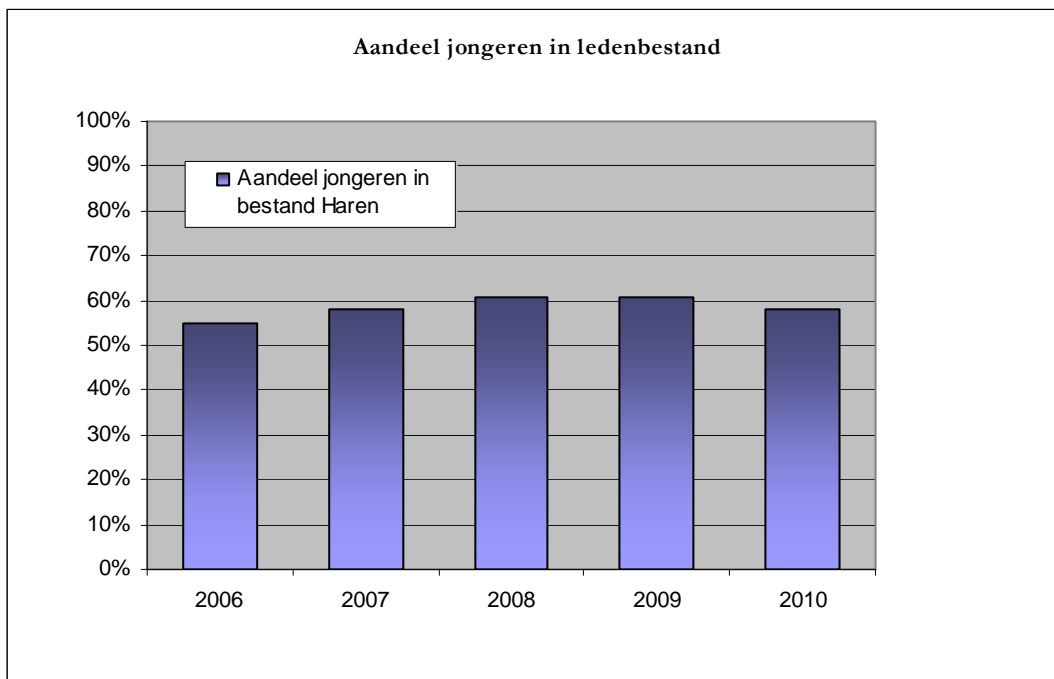
Bibliotheek

Onderstaande grafiek laat zien dat het bereik van de bibliotheek onder de Harener jongeren is gedaald van 86% naar 83%. Aangezien wij in de begroting uitgaven van het ambitieuze percentage van 97%, zijn wij in dit opzicht niet geslaagd in onze doelstelling.

*Deze grafiek laat zien dat het bereik van de bibliotheek onder de Harener jongeren is afgenomen (*het betreft hier alle jeugdleden, dus ook die niet in de gemeente Haren wonen, exclusief scholieren).*

In de onderstaande grafiek is te zien dat het aandeel van de jongeren in het ledenbestand van de bibliotheek gedaald is van ruim 60% naar 58%. Ondanks deze daling kunnen wij stellen dat de bibliotheek nog steeds een belangrijke bijdrage levert aan het realiseren van onze doelstellingen op het gebied van jongeren.

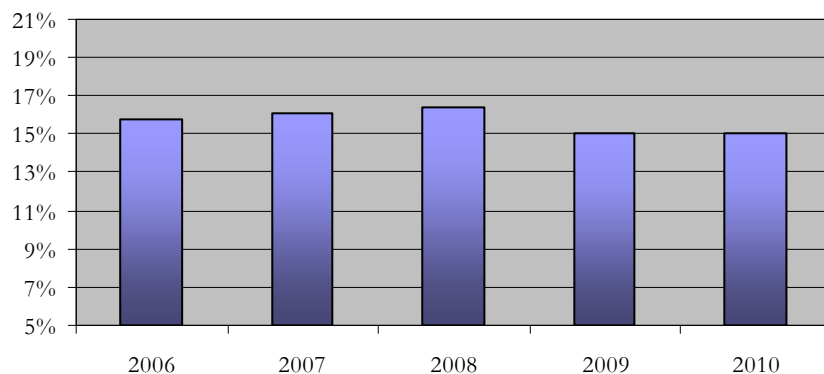

Deze grafiek laat zien dat het aandeel jongeren in het ledenbestand van de bibliotheek licht gedaald is t.o.v. 2009.

Centrum voor Kunst en Cultuur

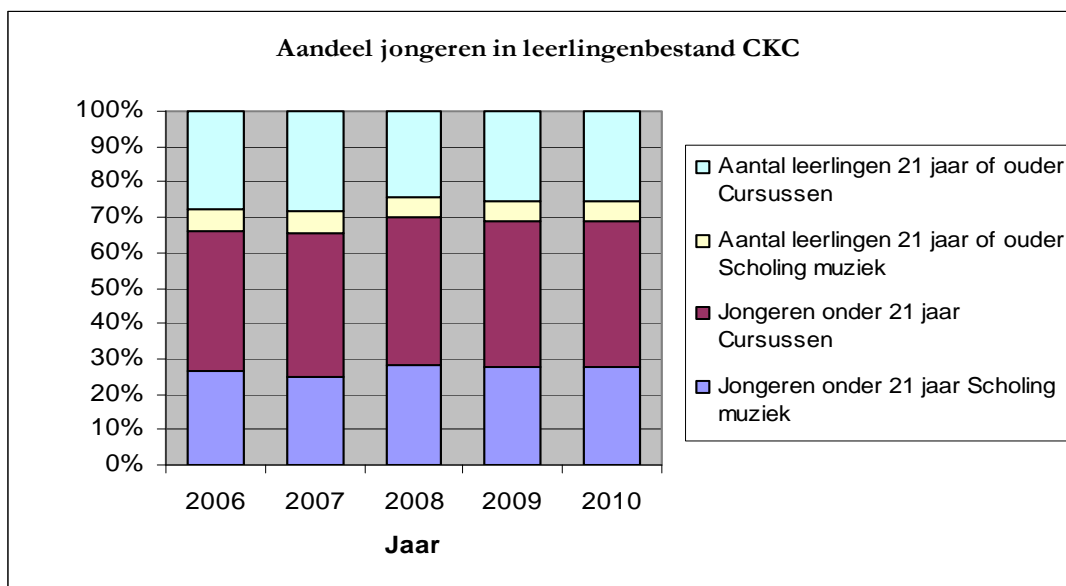
Het bereik van het CKC onder de Hareense jongeren is met een waarde van 15,1% in 2010 gestabiliseerd t.o.v. de waarde van 2009. De streefwaarde van 16% is niet bereikt. Zowel het jongerenaandeel cursussen als het aantal jongeren dat muziek scholing volgt aan het CKC is stabiel.

Aantal leerlingen CKC onder 21 jaar in % van Harener jongeren (<21 jaar)

Deze grafiek laat zien dat het bereik onder de Hareense jongeren gelijk is gebleven.

Het aandeel van de jongeren in het leerlingenbestand van het CKC is gestabiliseerd ten opzichte van 2009. In totaal is 69% van het leerlingenbestand van het CKC onder de 21 jaar, tegenover 70% in 2008. Hiermee kunnen wij stellen dat het CKC een belangrijke bijdrage levert aan de ontplooiingskansen van jongeren in de gemeente Haren.

Het aandeel van de jongeren in het leerlingenbestand van het CKC is nauwelijks veranderd t.o.v. 2009.

Financiën doelgroep (verschillenanalyse ten opzichte van de begroting)

Producten 310 en 315 zijn vervallen i.v.m. verzelfstandiging OBO

Onderschrijding op :

142 Jeugd: project jeugdaccommodatie westzijde spoor heeft vertraging opgelopen

320 Overschrijdingsregeling BBO: project aanpassingen scholen is nog niet uitgevoerd.

331 Gemeentelijk Onderwijsbeleid : lagere kosten leerlingenvervoer (nieuw contract en minder vervoersbewegingen) en huisvesting onderwijs (lagere verzekerings- en energiekosten)

Product / Doelgroep Jongeren	realisatie 2007	realisatie 2008	realisatie 2009	begroot 2010	realisatie 2010	saldo 2010
142 Jeugd	418	493	488	486	442	44
310 Openbaar Basis Onderwijs	198	-99				
315 Weer Samen naar School	5	7				
320 Overschrijdingsregeling Bijz. Basis Onderwijs	63	52	191	187	73	114
331 Gemeentelijk Onderwijsbeleid	2.402	2.523	2659	2.737	2.695	42
344 Volwassenenonderwijs	8	10	4	5	3	2
Totaal Doelgroep Jongeren	3.094	2.987	3.342	3.416	3.213	202

(Bedragen * €1.000,-)

Gebruikers Zorg

Vertaling missie in doelgroep

Onze aandacht voor welzijn, maar ook het openstaan voor initiatieven zijn centrale elementen uit de missie voor onze doelgroep Zorg. Of het nu gaat om het oplossen danwel verminderen van problemen van inwoners, het bevorderen van de zelfstandigheid van ouderen en gehandicapten, de opvang en inburgering van vluchtelingen, de indicering van zorgvragen of het treffen van preventieve maatregelen op het terrein van de gezondheid.

Wat wilden wij bereiken?

Wij willen de inwoners van Haren zo veel mogelijk in staat stellen zelfstandig te functioneren. Ook ouderen en gehandicapten moeten een volwaardige en geïntegreerde plaats in de samenleving hebben. Voor iedereen moet er een laagdrempelige toegang zijn tot medische- en zorgvoorzieningen.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

Inrichting Publieke ruimte en toegankelijkheid

De werkgroep Toegankelijk heeft een schouw uitgevoerd aan de Rijksstraatweg en in het winkelgebied van Oosterhaar. Ook hebben zij geadviseerd over de toegankelijkheid van het nieuwe Raadhuis. Een aantal voorstellen zijn uitgevoerd. Ten aanzien van subjectieve verkeersonveiligheid hebben de ouderenbonden cursussen gegeven over dode hoek en gebruik OV chipkaart.

Mobiliseren welzijnsdiensten

Het OV heeft ingestemd met een servicebus per 2012. Hierover zijn voorlichtingsbijeenkomsten geweest over de nieuwe Wmo vervoerder. Vanuit Torion zijn bewonersgroepen ondersteund in het organiseren van onderlinge ondersteuning en ontmoeting. (Jagershof, Oosterhaar, Glimmense ouderen, ouderen in Haren west). Ouderen in Oosterhaar en Onnen zijn door het mobiele loket thuis bezocht. In Oosterhaar is een brede werkgroep opgericht waarin belangrijke voorzieningen zijn vertegenwoordigd. Doel is meer reuring en samenwerking te bewerkstelligen voor kwetsbare buurtbewoners.

Gezonde leefstijl

Torion en de Ouderenbonden hebben een aanbod gericht op bewegen en leefstijl. Het betreft 9 activiteiten, 21 groepen en 264 deelnemers. Daarnaast is een Welzijnsbeurs voor ouderen georganiseerd in samenwerking met de ouderenbonden. Een breed samengestelde werkgroep heeft een rapport gemaakt over de haalbaarheid van een Consultatiebureau in Haren.

Mantelzorg

Het steunpunt mantelzorg heeft 51 cliënten ondersteund, 13 bijeenkomsten georganiseerd en 10 Alzheimercafés georganiseerd samen met ZINN, Icare en Team 290.

Wet Huisverbod

Met ingang van 1 januari 2009 is de Wet Huisverbod in werking getreden. Er is inmiddels een pilot uitgevoerd met een crisisteam, dat wordt ingezet als (of voordat) er een huisverbod wordt opgelegd. Met de centrumgemeente Groningen zijn wij in gesprek over de financiering van de bijbehorende piketdienst en de extra inzet van het maatschappelijk werk. In het overleg is overeengekomen dat Groningen de kosten van de piketdienst voor 2009 betaalt. De afzonderlijke gemeenten moeten vervolgens met de hulpverlenende instellingen afspraken maken over de regeling in 2010 en volgende jaren.

Leefvoorzieningen gehandicapten: collectief vervoer

Vorig jaar werd de mogelijkheid genoemd dat de kosten van het Wmo-vervoer zouden kunnen stijgen vanwege "uitbreiding" van de compensatieplicht met medisch vervoer. Gebleken is dat echter het medisch vervoer naar een (para)medisch consult, therapie of behandeling alleen dan onder de Wmo-compensatieplicht valt wanneer voorliggende voorzieningen onvoldoende compensatie bieden. In de praktijk blijkt dat slechts enkele burgers voor dit vervoer gecompenseerd moeten worden.

Per 1 september 2010 is er als gevolg van de aanbesteding kleinschalig openbaar vervoer en doelgroepenvervoer een andere vervoerder, te weten VervoersManagement Noord-Nederland BV (VMNN). De kosten voor het Wmo-vervoer zijn, anders dan in de overige gemeenten waarmee wij samenwerken, ongeveer gelijk

gebleven. In de overige gemeenten is sprake van een (forse) stijging van de kosten. De overgang naar de nieuwe vervoerder is redelijk probleemloos verlopen.

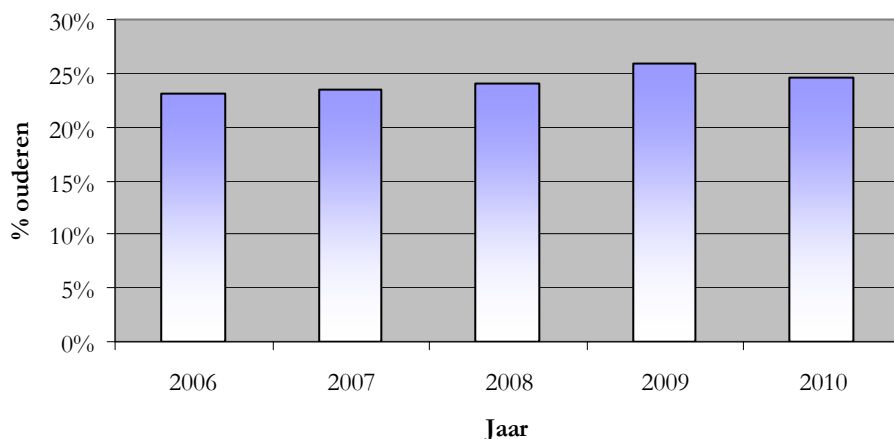
Huishoudelijke verzorging: wetswijziging WMO

Per 1 januari 2010 hebben wij nieuwe contracten voor de hulp bij het huishouden. Het aantal aanbieders is gedaald en daardoor is het beheer minder arbeidsintensief geworden. Voor de hulp bij het huishouden niveau 1 hebben wij een contract afgesloten met 5 aanbieders, voor niveau 2 met 6 aanbieders. De aanbieders werken niet meer met alfahulpen (gevolg van wetswijziging Wmo), alle medewerkers zijn in loondienst. Het overgrote deel van de alfahulpen heeft ervoor gekozen om in dienst te treden bij de aanbieder. Een klein aantal is gestopt en een klein aantal is nog alfahulp en wordt betaald uit het persoonsgebonden budget dat de burger ontvangt. Zoals verwacht zijn met name de uurtarieven voor niveau 1 gestegen, wat geleid heeft tot hogere uitgaven voor de hulp bij het huishouden.

Korting doeluitkering inburgering

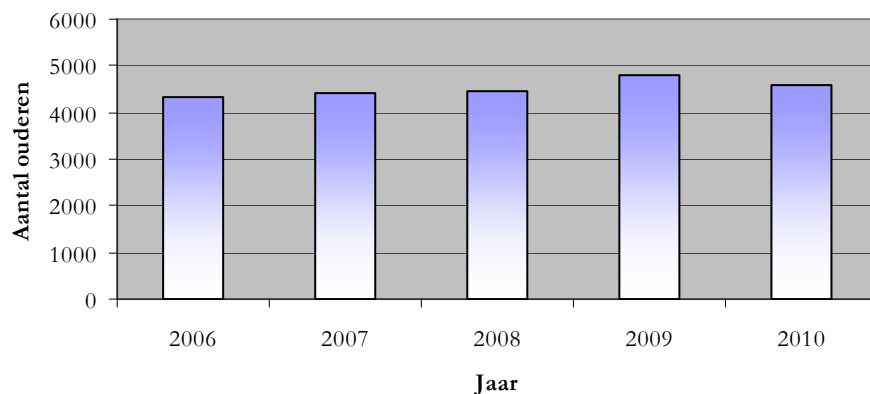
In de septembercircular 2008 werd gemeld dat het budget voor uitvoeringskosten van inburgering met ingang van 2009 werd overgeheveld van de doeluitkering inburgering naar het Gemeentefonds. Dit leidt tot een verhoging van de algemene uitkering met € 35 duizend. (zie algemene dekkingsmiddelen). In deze doelgroep wordt de korting op de doeluitkering zichtbaar: € 10 duizend.

% Ouderen (> 65 jaar) in Haren

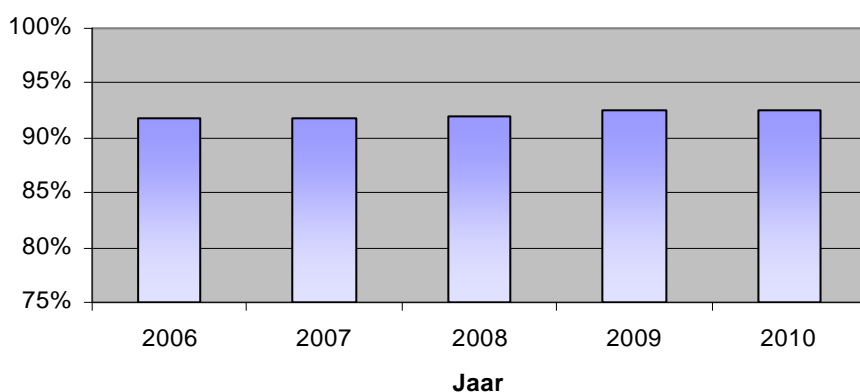
Het percentage ouderen van de inwoners van Haren is in 2010 licht gedaald.

Aantal ouderen (>65 jaar)

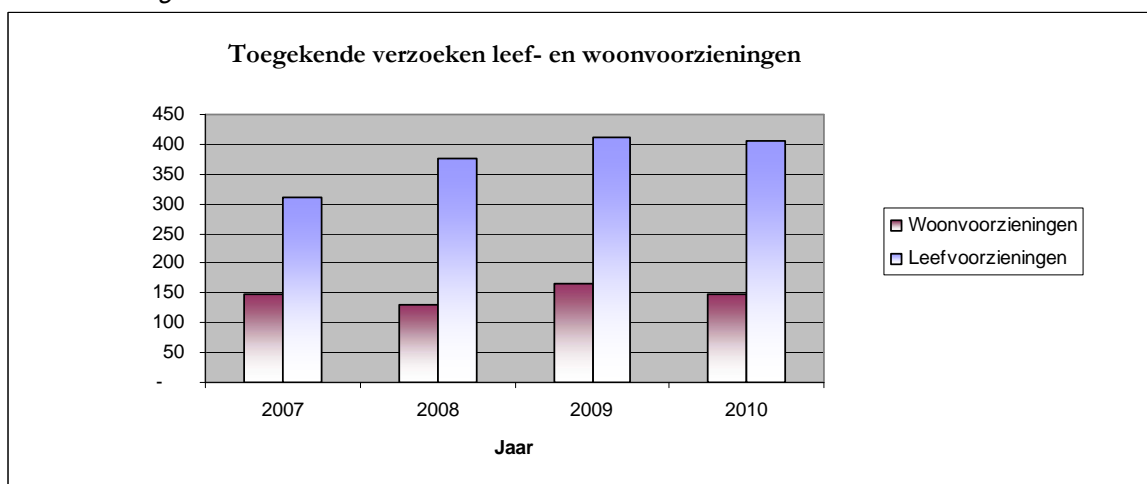
Het aantal ouderen in Haren is in 2010 enigszins afgenomen.

% zelfstandig wonende ouderen (>65 jaar)

Het percentage zelfstandig wonende ouderen is stabiel t.o.v. 2009.

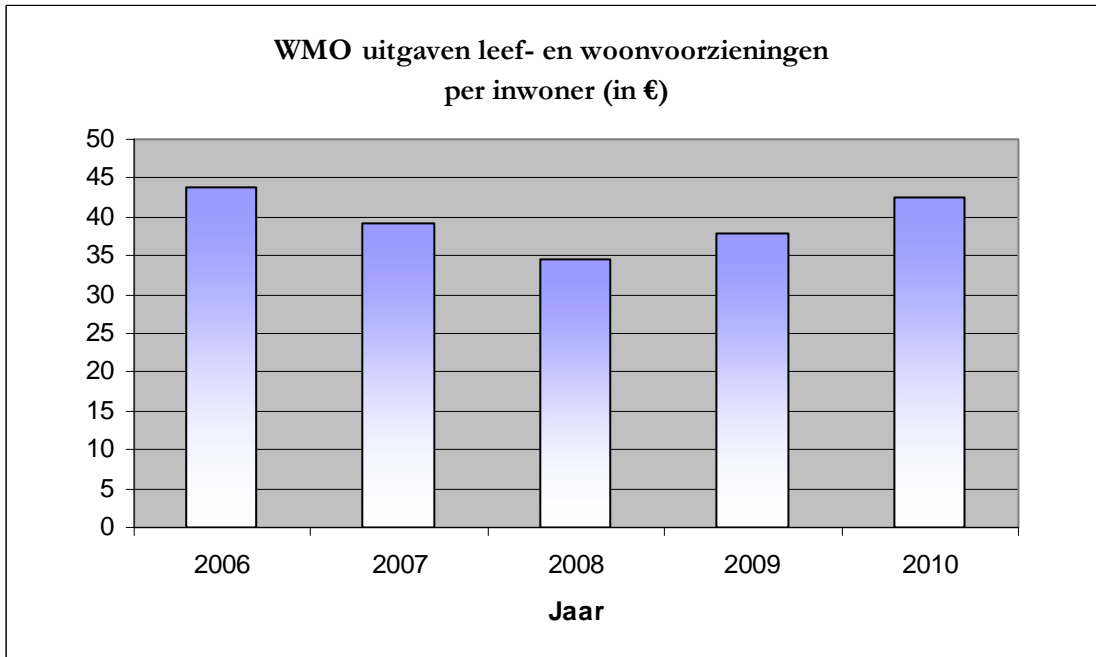
WMO voorzieningen

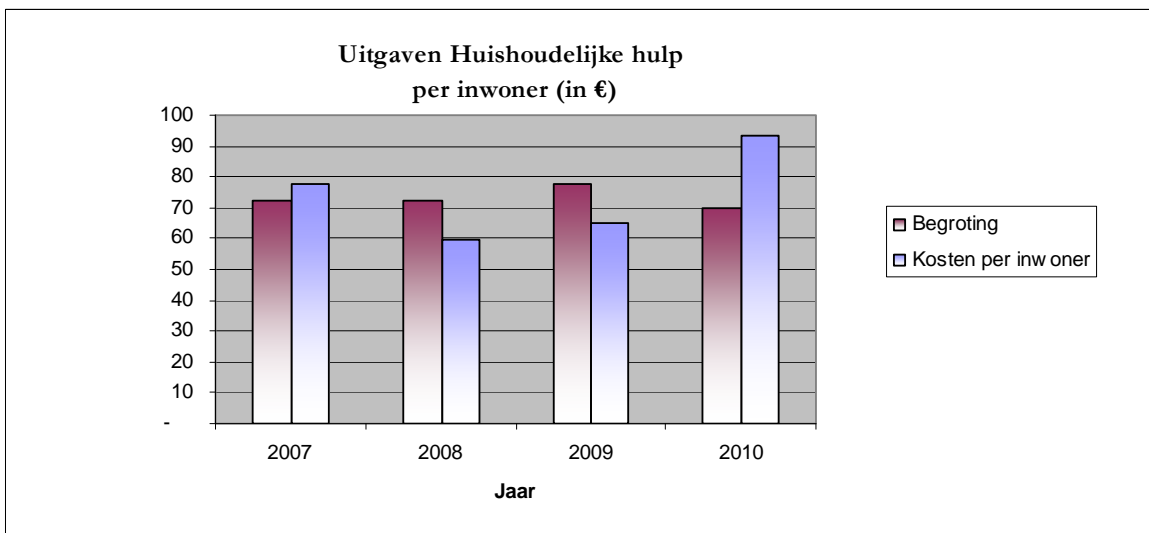
Het aantal toegekende leefvoorzieningen is licht afgenomen t.o.v. 2009. Het aantal toegekende woonvoorzieningen is stabiel.¹

Het aantal toegekende verzoeken leefvoorzieningen is gedaald naar 407 in 2010, het aantal toegekende verzoeken woonvoorzieningen in 2010 is 149.

¹ Er is een correctie toegepast op de cijfers 2009 i.v.m. een geconstateerde dubbeltelling

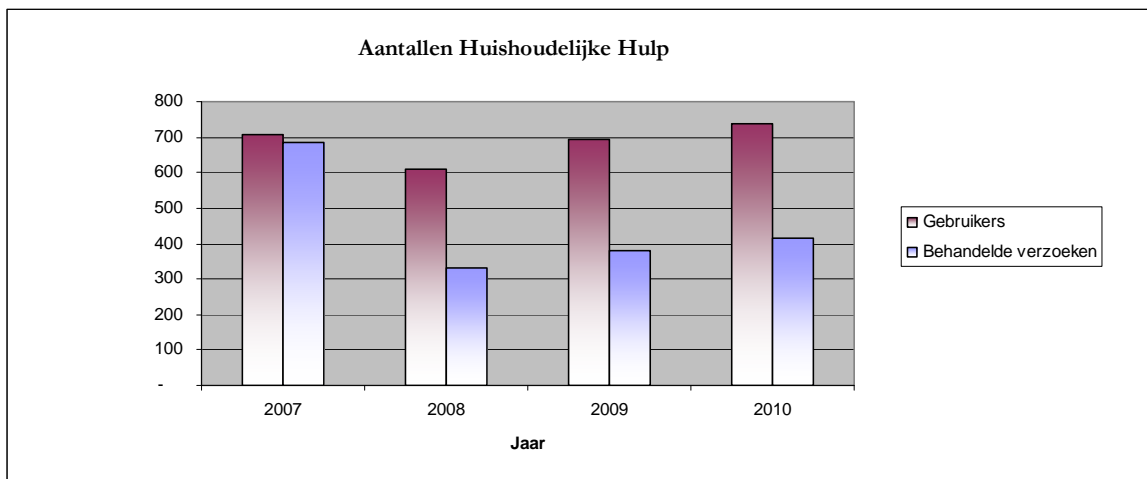
In 2010 zijn de uitgaven leef- en woningvoorzieningen per inwoner gestegen naar € 43,- per inwoner.

De uitgaven huishoudelijke hulp per inwoner zijn aanzienlijk gestegen t.o.v. 2009

De uitgaven Huishoudelijke Hulp zijn gestegen van € 65 per inwoner in 2009 naar € 90 per inwoner in 2010.

Het aantal gebruikers huishoudelijke hulp is gestegen naar 739, het aantal behandelde verzoeken is gestegen naar 415.

Zowel het aantal gebruikers als het aantal behandelde verzoeken huishoudelijke hulp is gestegen t.o.v. 2009.2

Financiën doelgroep (verschillenanalyse ten opzichte van de begroting)

Bij de Leefvoorzieningen gehandicapten is aanzienlijk minder gebruik gemaakt van externe adviezen dan was begroot. (209.90).

Bij de Huishoudelijke verzorging wordt de overschrijding op huishoudelijke hulp veroorzaakt doordat het tarief voor huishoudelijke hulp niveau 1 is gestegen met ruim € 3 per uur. Daarnaast zijn er hoge kosten gemaakt voor de inhuur van tijdelijk personeel en het saneren van het archief.

Product / Doelgroep	realisatie 2007	realisatie 2008	realisatie 2009	begroot 2010	realisatie 2010	saldo 2010
Gebruikers Zorg						
143 Zorg	868	869	1016	1.060	1.059	1
153 Gebouw Kerklaan	-7	16	-11	-2	-4	2
206 Zorg Voor Gehandicapten	6	1	5	0	-1	1
209 Leefvoorzieningen Gehandicapten	641	625	622	608	575	33
211 Huishoudelijke verzorging	1.472	1.108	1202	1.497	1.725	-228
Totaal Doelgroep Gebruikers Zorg	2.980	2.620	2833	3.163	3.354	-191

(Bedragen * € 1.000,-)

^{2 2} Er is een correctie toegepast op de cijfers 2008 en 2009

Culturele klanten

Vertaling missie in doelgroep

Onze werkzaamheden voor deze doelgroep richten zich op het faciliteren van initiatieven vanuit onze gemeentelijke samenleving. De in de missie aangegeven aandacht en ruimte voor mogelijkheden voor verenigingen, instellingen en de bevolking om vorm te geven aan welzijn en ontwikkeling en de open opstelling voor initiatieven vanuit de samenleving vormt de leidraad voor onze werkzaamheden. Daar waar nodig dragen wij bij aan het persoonlijk welbevinden van deze doelgroep en stimuleren deze actief deel te nemen aan sociale en maatschappelijke verbanden.

Wat wilden wij bereiken?

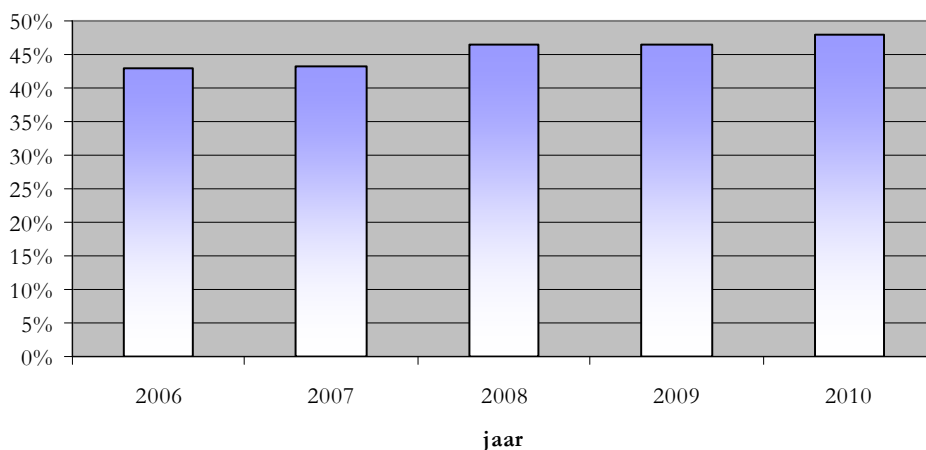
Wij willen de Harense inwoners de mogelijkheid bieden om in de gemeente tegen aanvaardbare tarieven invulling te geven aan de besteding van vrije tijd met activiteiten die de sociale cohesie, de gezondheid en het culturele besef bevorderen. De mogelijkheden tot productie, deelname en consumptie van kunstzinnige, culturele en sportieve activiteiten en amateurkunst willen wij verbeteren.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

Haren participeert in het provinciale samenwerkingsverband rond de bibliotheekvernieuwing. Met betrekking tot de clustering van de bibliotheek zijn wij tevreden. De samenwerking verloopt goed en de Harense bibliotheek wordt met behoud van de eigen identiteit meer deel van het provinciale en regionale netwerk. Dit heeft organisatorisch (schaal) en werkinhoudelijk voordelen. De winst van de clustervorming is op dit moment nog voornamelijk van organisatorische aard. Een aanwinst is de provinciale pas, waarmee in alle vestigingen in de provincie geleend kan worden.

In onderstaande grafiek is te zien dat het percentage van de leden van de bibliotheek t.o.v. Harener bevolking in 2010 verder is gestegen (48,1%). Het bereik in Haren is daarmee de laatste jaren ongekend hoog. Het belangstellingspercentage van de bibliotheek ligt hiermee ruim boven de 37% die in het budgetcontract met de bibliotheek is overeengekomen.

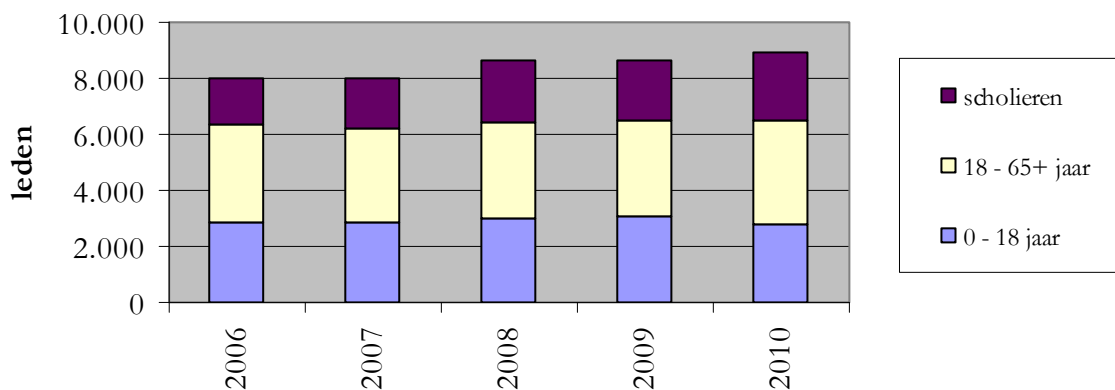
Leden bibliotheek in % van Harener bevolking

In deze grafiek is te zien dat het belangstellingspercentage van de bibliotheek t.o.v. 2009 is gestegen.

Het ledenaantal van de bibliotheek is ten opzichte van 2009 gestegen van 8.624 naar 8.908. Rekening houdend met de gerealiseerde stijging in 2008 kunnen wij stellen dat wij ook in 2009 voor wat betreft het aantal leden in onze doelstelling zijn geslaagd.

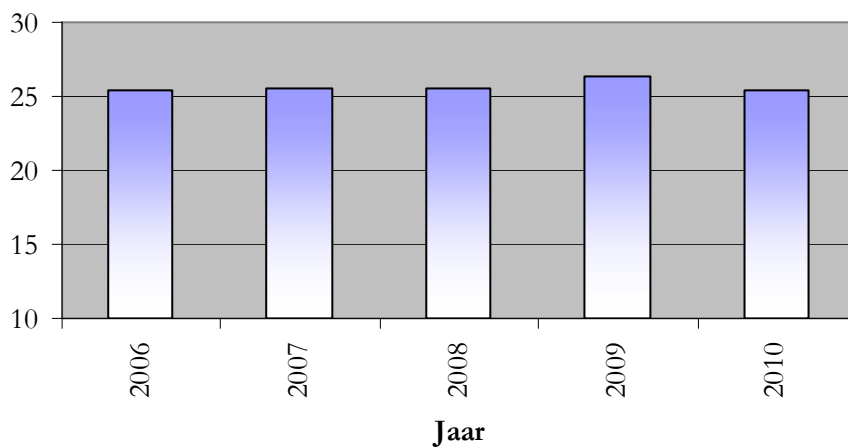
Aantal en samenstelling ledenbestand bibliotheek

Het ledenaantal is ten opzichte van 2009 gestegen.

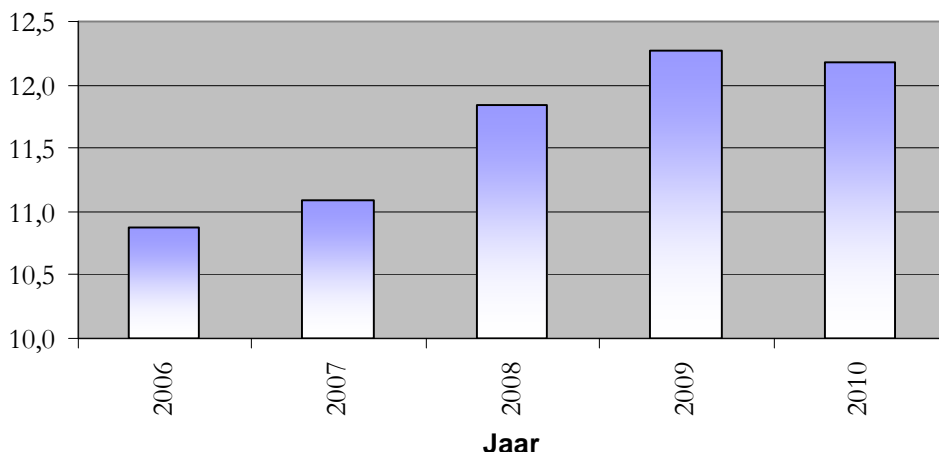
Het aantal uitleningen per lid en per inwoner is in 2010 gedaald. Met ruim 225.000 uitleningen is het begrootte aantal van 200.000 evenals voorgaand jaar ruimschoots gepasseerd. Het gaat hier om het aantal uitleningen inclusief de verlengingen. Het aantal uitleningen per lid is licht gedaald (25,3 tegenover 26,3 in 2009). Het ambitieus begrootte aantal van 31 uitleningen per lid is niet gehaald.

Aantal uitleningen per lid bibliotheek Gemeente Haren

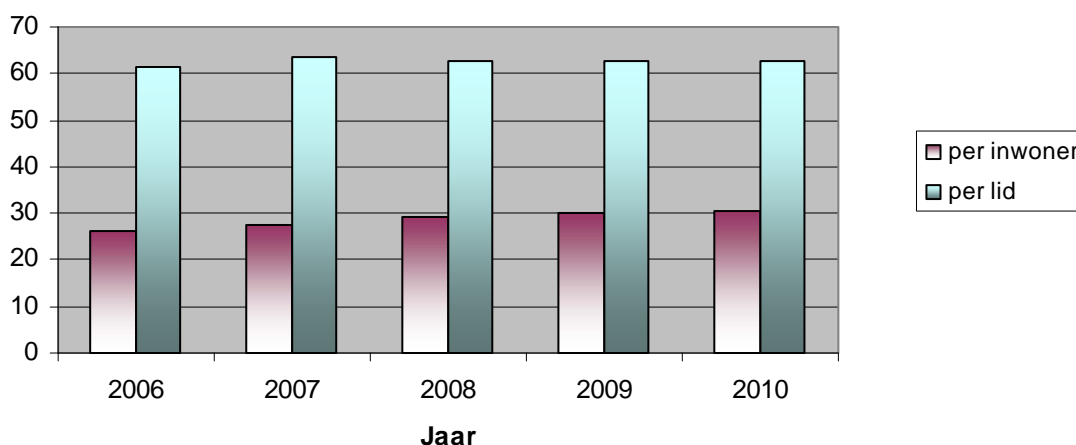
Het aantal uitleningen per lid is in 2010 licht gedaald

Aantal uitleningen bibliotheek per inwoner Gemeente Haren

Het aantal uitleningen per inwoner t.o.v. 2009 enigszins gedaald

Gemeentelijke subsidie bibliotheek (in euro's)

De gemeentelijk subsidie aan de bibliotheek bedraagt evenals in voorgaande jaren ongeveer € 62 per lid. Per inwoner ligt dit bedrag op ongeveer € 30.

Dickens Award

De Dickensaward is de culturele prijs van de gemeente Haren en wordt sinds 10 jaar eens per 2 jaar uitgereikt door de Culturele Raad Haren aan een persoon die grote betekenis heeft (gehad) voor de cultuur in Haren. Tijdens de opening van het cultureel seizoen op de Kunst en Cultuurmarkt 2010 is de prijs uitgereikt aan Wil Legemaat voor boek 'Van kwaad tot onvoorstelbaar erger' en haar verdiensten voor de Harener cultuur in het algemeen.

Culturele Raad Haren (CRH)

De Culturele Raad Haren organiseert conform de meerjarenafspraken culturele activiteiten in 't Clockhuys en de dorpskerk. Dit laatste in samenwerking met de Stichting Dorpskerkconcerten. Daarnaast zijn activiteiten in het voortgezet onderwijs een speerpunt voor de CRH. Succesvol zijn de combinatieactiviteiten waarbij op school een les wordt gegeven door de musicus die in de dorpskerk daarna een concert geeft. Leerlingen kunnen hier met korting heen. Ook is in 2010 weer de jaarlijkse atelierroute georganiseerd. De Kunst en Cultuurmarkt stond vanwege Haren 850 met een middeleeuwse markt in het teken van het jaar 1160. De CRH heeft hier samen met het CKC een belangrijke bijdrage aan geleverd.

Sportpark Onnerweg

In het voorjaar van 2010 zijn de werkzaamheden voor de aanleg van de kunstgrasvelden en de atletiekbanen afgerond. De sporters gebruiken deze faciliteiten al volop. VV Gorecht traint al veelvuldig op de velden en er worden zelfs al wedstrijden afgewerkt. De elektrische aansluiting van het sportpark is ook gerealiseerd waardoor het park nu ook 's avonds volop gebruikt kan worden. Samen met de verenigingen is het gehele jaar gewerkt aan de tekeningen voor de nieuwe club- en kleedgebouwen en voor de berging voor het Zernike College en ATC 75. Het resultaat hiervan is een compleet ontwerp voor de gebouwen met een werkschrijving voor de bouw. De daadwerkelijke bouw zal in 2011 worden uitgevoerd. Voor de aanleg van de nieuwe parkeerplaats en de voetgangerstunnel is opdracht verleend. De parkeerplaats zal plaats bieden aan 130 auto's en de voetgangerstunnel maakt de loopverbinding met het terrein aan de Geertsemaweg mogelijk. In april 2011 zullen deze werkzaamheden worden afgerond. Helaas is het door weersomstandigheden niet gelukt om de velden aan de Geertsemaweg te draineren en in te zaaien. De planning is dat in de zomer van 2011 het gehele project afgerond kan worden. VV Gorecht zal met ingang van het seizoen 2011-2012 verhuizen naar het nieuwe sportpark. In 2008 is door het college besloten de voorbereidingskosten niet ten laste te brengen van het uitvoeringstraject. Omdat deze nog niet eerder zijn afgeboekt, boeken wij deze nu af.

Verplaatsing Blauwe Ruiters

Eind 2008 hebben wij het bestuur van de paardensportvereniging 'De Blauwe Ruiters' aangegeven dat het terrein aan de Oosterweg in 2010 verlaten moet zijn. De vereniging is op grond van een inventarisatie van beschikbare mogelijkheden en door de vereniging aangedragen opties zelf in gesprek gegaan met bestaande maneges. Dit proces is nog niet afgerond. Daarnaast zijn wij aan het inventariseren waar eventueel de concoursen van de vereniging kunnen worden gehouden. Wij verwachten in 2011 duidelijkheid over de Blauwe Ruiters. Wij hebben de huur verlengd tot 1 november 2011 op de huidige locatie. Daarnaast verlenen wij alle medewerking aan de vereniging om op 29 en 30 juli 2011 de Provinciale Kampioenschappen te kunnen organiseren.

Kunstgrashockeyvelden

GHHC heeft een vierde veld. Het is in november afgelopen jaar feestelijk in gebruik genomen. GHHC had een grote behoefte aan een vierde veld. Het nieuwe veld is een volwaterveld. Wij hopen dat GHHC nu weer goed voor de dag kan komen, qua veld. Wij zijn in overleg met vereniging over de aanpak van de kleedruimten en het clubhuis.

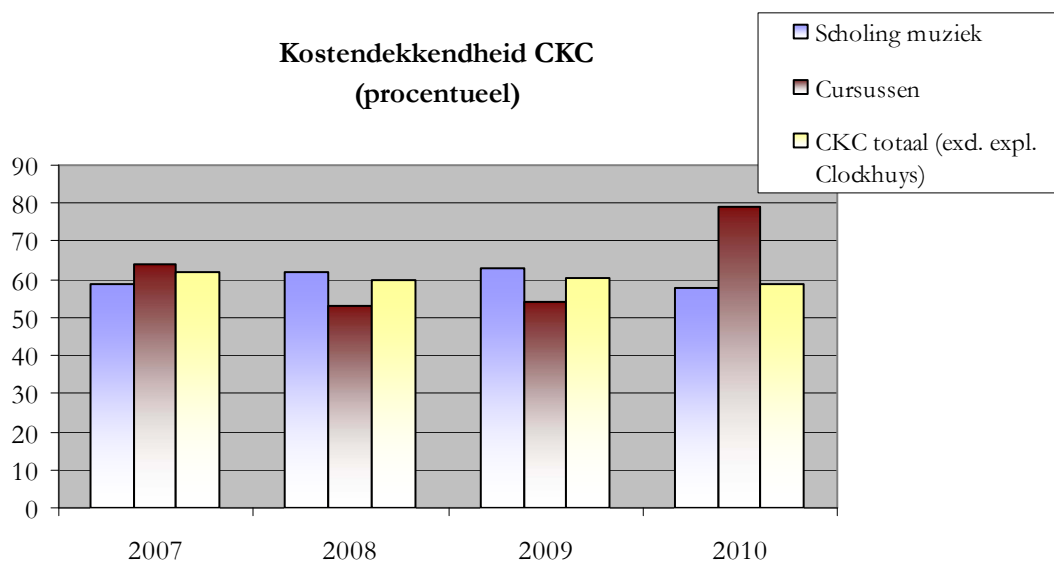
Ijsbaan

In ons collegeprogramma hebben wij de ambitie opgenomen dat er een ijsbaan zal komen in of dicht bij Haren. Hiertoe is een werkgroep actief waarin vertegenwoordigers van de ijsvereniging en de schaatsvereniging van Haren en de gemeente zijn vertegenwoordigd. Doelstelling van deze werkgroep is het realiseren van een natuurijsbaan bij Haren. Met inachtneming van het Programma van Eisen heeft deze werkgroep op dit moment nog een aantal locaties op het oog waar volgens hen de ijsbaan neergelegd zou kunnen worden. Insteek is dat voor de zomer van 2011 meer duidelijkheid zal zijn over de nieuwe voorkeurslocatie.

Scharlakenhof

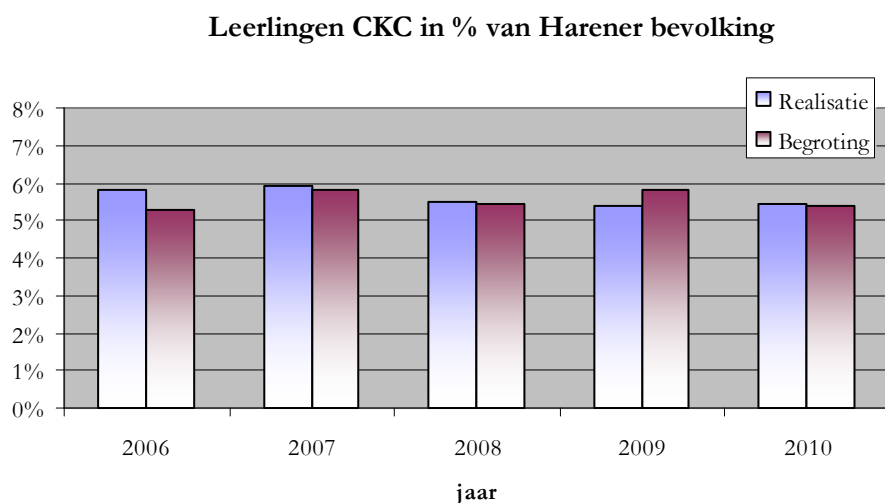
De gemeente Haren heeft in 2000 besloten het zwembad Scharlakenhof volledig te privatiseren. De exploitatie is vervolgens overgedragen aan een professionele exploitant van sportcentra, Optisport (destijds ESG). Om de private exploitatie financieel mogelijk te maken en voor de lange duur te garanderen, zouden naast het sportcomplex appartementen gerealiseerd worden. Hiervoor heeft Optisport destijds de ontwikkelaar Wind Vastgoed geselecteerd. De geplande realisatie van de appartementen door de ontwikkelaar is, mede door de economische crisis, onzeker zo niet onmogelijk geworden. Door deze omstandigheden hebben wij ons moeten herberaden op de mogelijkheden voor behoud van de openstelling van het sportcentrum op deze locatie in de toekomst. Wij hebben ons moeten richten op mogelijke alternatieve gebruiksmogelijkheden van de locatie. Op 1 juni 2010 hebben wij aan de exploitant en aan de ontwikkelaar onze zorgen geuit over de voortgang en de haalbaarheid van de ontwikkeling van het nieuwbouwplan (de bouw en verkoop van de appartementen). Aanleiding hiervoor is geweest de eerdere mededeling van de ontwikkelaar dat zij geen kans meer zag de ontwikkeling te realiseren en te verkopen. Door deze mededeling hebben wij ook de voor de bouw van de appartementen benodigde bestemmingsplanprocedure niet kunnen voortzetten. Na overleg hebben wij moeten concluderen dat wij niet de gevraagde duidelijkheid krijgen van onze koper, Optisport, over de mogelijkheden voor nakoming van de gemaakte afspraken over de koop van het sportcomplex en de nieuwbouw. Wij hebben dan ook, gezien het bovenstaande, besloten de koopovereenkomst van de Scharla-

kenhof locatie met Optisport te willen ontbinden. In maart 2011 zal de gemeenteraad zich hierover buigen. In 2011 moet ook duidelijk worden of en hoe het Sportcentrum als voorziening voor Haren behouden kan blijven.

De kostendekkendheid van het CKC als geheel is gedaald, ondanks de forse stijging van de kostendekkendheid op het onderdeel cursussen.

Het bereik (leerlingen/cursisten ten opzichte van het aantal inwoners) komt in 2010 uit op 5,45% terwijl in de begroting uitgegaan is van 5,4%.

Het bereik van het CKC is licht gedaald.

Financiën doelgroep (verschillenanalyse ten opzichte van de begroting)

Het positieve saldo van € 11 duizend van deze doelgroep is in grote lijnen als volgt op te splitsen.

- Overschrijding 145 Sport: Eind 2010 zijn in het kader van het project kadernota sport (B&W 7144) kosten gemaakt. Omdat dit besluit niet meer verwerkt kon worden in de begroting 2010 heeft dit geleid tot een overschrijding op product 145.
- Onderschrijding 144 Kunst & Cultuur: Met name op het onderdeel Kunst zijn minder kosten gerealiseerd dan vooraf begroot.
- Onderschrijding 152 't Clockhuys: Dit komt voornamelijk door meeropbrengsten van het facilitaire deel van 't Clockhuys (externe verhuur, baropbrengsten)

Product / Doelgroep	realisatie 2007	realisatie 2008	realisatie 2009	begroot 2010	realisatie 2010	saldo 2010
Culturele klanten						
144 Kunst & Cultuur	600	618	650	705	696	9
145 Sport	756	676	629	650	674	-24
146 Ontwikkelingssamenwerking	30	26	28	27	23	4
148 Welzijn	286	213	299	306	304	2
152 't Clockhuys	436	471	452	477	458	19
Totaal Doelgroep Culturele klanten	2.108	2.005	2.058	2.166	2.155	11

(Bedragen * € 1.000,-)

Eigenaren en huurders

Wat willen wij bereiken?

Wij streven naar een aantrekkelijke, kwalitatief hoogwaardige, groene en veilige leefomgeving. Dit geven wij vorm door het verder ontwikkelen van onze gemeente vanuit onze eigen kwaliteit. Hier bedoelen wij mee dat in het LandschapsOntwikkelingsPlan en het integrale ontwikkelingsplan Dilgt, Hemmen en Essen lokale kaders zijn vastgelegd. Deze kaders gelden ook voor de uitwerking van de regiovisie Groningen-Assen 2030. Wij willen ons meer richten op het realiseren van meer kwalitatief en kwantitatief goede huisvesting voor het toenemende aantal senioren, gegadigden voor sociale woningbouw en voor zorgbehoevenden. Deze kwaliteit willen wij in overeenstemming brengen met de Wonen-Welzijn-Zorg-eisen (WWZ-eisen). Bij de totstandkoming van ruimtelijke plannen willen wij meer integraliteit. Het accent moet niet alleen liggen op de plannen zelf maar ook op de aanpalende effecten en ontwikkelingen. Wij willen bereiken dat betrokkenen bij bouwaanvragen of planprocessen weten wát zij wanneer van elkaar kunnen verwachten. De kunst is om eenduidigheid en voortgang in deze processen te scheppen en te houden.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

Bouwprojecten

Haren Noord

Het bestemmingsplan is vastgesteld en de verkoop van de vrije sector kavels en de projectmatige woningen is gestart. Alle vrije sector kavels en alle woningen die zijn aangeboden door de opstalontwikkelaars zijn verkocht. Deze eerste fase is daarom ook een enorm succes. Zeker gezien de landelijke tendens. Naar verwachting worden in 2011 de eerste woningen betrokken. Voor de 10% sociale woningbouw zijn wij in gesprek met woningbouwcorporaties. De voorbereiding voor deelgebied 5 en 6 is inmiddels gestart.

Meerweg

De gemeente Haren heeft voor de zuidzijde van het Paterswoldsemeer Structuurvisie 'Meerweg ontwikkelt meer' gemaakt. Met de visie wordt richting gegeven aan de complexe vraag hoe de toenemende druk van alle functies op en langs de Meerweg te verdelen is en hoe de kwaliteiten van de zuidkant van het Paterswoldsemeer in de toekomst te ontwikkelen en waarborgen zijn. In september 2008 heeft de Raad de visie vastgesteld en op 31 mei 2010 ingestemd met de uitvoering van de visie. Momenteel is de gemeente bezig met een verdere detaillering van de visie. Het plan van lijnen en vlekken wordt uitgewerkt uit tot concrete projecten. Te denken valt aan een opwaardering van de Meerweg, inclusief wandel- en voetpaden, nieuwe parkeerplaatsen en de ontwikkelingen van (recreatie) woningen. Het is de bedoeling dat de uitvoering van deze projecten in 2011 gaat beginnen en de komende jaren afgerond wordt.

Stationsgebied

De planvorming heeft in 2010 vertraging opgelopen door de participatie van het kwaliteitsteam van de Regio. Hun inbreng was voorwaarde bij het verkrijgen van een grote subsidie binnen het project. Dit team was de laatste stakeholder die zijn inbreng heeft geleverd. Aansluitend zijn de diverse belangen verwerkt in een concept Programma van Eisen, waarbij duidelijk werd dat in sommige gevallen tegenstrijdige belangen van omwonenden leiden tot dilemma's. Wij hebben de keuze gemaakt om deze dilemma's met omwonenden te bespreken. Om deze discussie goed te voeren hebben wij in samenwerking met een extern bureau de keuzes gevisualiseerd. Begin 2011 hebben wij de mogelijkheden voorgelegd aan de bewoners en hun mening gepeild. Deze werkwijze is zeer positief ontvangen bij de omwonenden. In de eerste helft van 2011 verwachten wij mede naar aanleiding van de peiling, de gemeenteraad een keuzevoorstel te doen. Op basis van hun besluit kan het stedenbouwkundig plan worden afgerond en medio van het jaar aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Medisch Centrum in Oosterhaar

Na een lange juridische strijd zijn wij als gemeente in juni door de Raad van State in het gelijk gesteld. Met de bouw van het centrum en de 7 appartementen is gestart.

Distelhof

De postzegelplanprocedure voor het woningbouwplan Distelhof is gestart. Er is wat vertraging geweest door één onverwachte inspraakreactie. Derhalve is de verwachting dat het vervolg van de procedure vlot doorlopen kan worden. Met als vervolg de bouwvergunning en de start van de bouw begin 2011.

Volkshuisvesting

Convenant Woonborg

Woonborg heeft in 2010 aangegeven locatie Hooiveld niet te zullen ontwikkelen en ook 4 andere locaties voorlopig niet uit te voeren. De reden hiervan is dat wij niet in staat zijn geweest om de locaties te verwerven. Daarnaast zit Woonborg in een financieel lastige situatie door overheidsmaatregelen. Besloten is voor Hooiveld zelf het initiatief te nemen tot een ontwikkelingstraject op basis van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap. CPO biedt toekomstige (startende en jonge) bewoners de mogelijkheid zonder tussenkomst van een commerciële ontwikkelende partij zelf te ontwerpen en te bouwen. De aankondiging leidde tot een grote belangstelling uit de gemeente Haren en verre omtrek. Het project zal in 2011 worden gecontinueerd. De P. Wieringaweg wordt door Woonborg ontwikkeld. De locatie is door Woonborg aangekocht. Woonborg is in 2010 een traject ingegaan om met en ten behoeve van woongroep Hestia tot een plan te komen voor 30 woningen voor 50 plussers, deels (sociale) huur-, deels koopwoningen. Inmiddels is met Hestia een intentieovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van deze locatie.

Regio Groningen Assen programma Woningbouw & Verstedelijking

In het kader van het programma Woningbouw & Verstedelijking is er in 2010 verder gewerkt aan de afstemming van de woningbouwopgaven. Afsproken was om in 2010 te werken aan:

- een toegespitst overzicht van projecten, met daarbij de financiële contouren per project
- uitwisseling van informatie over projecten waarvoor belangrijke beslissingen op de gemeentelijke agenda stonden
- een eigen woningmarktmonitor systeem per kwartaal op hoofdlijnen
- een woonwensenonderzoek
- een evaluatie van actuele demografische prognoses (RUG)

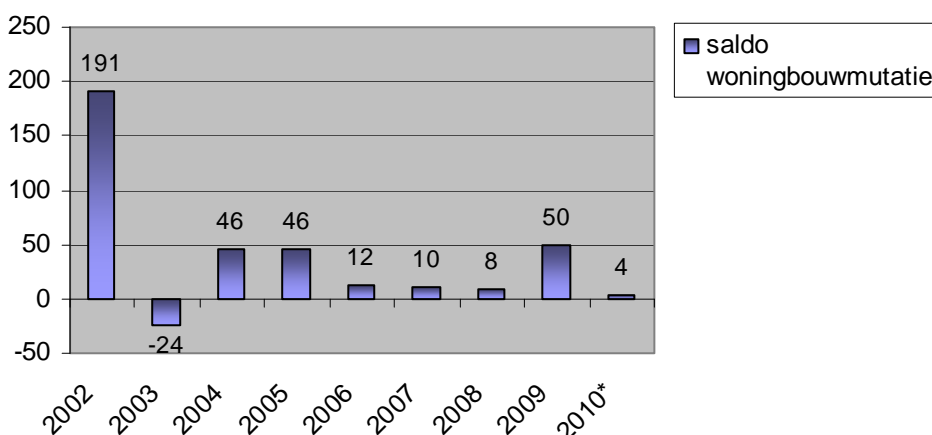
Deze producten zijn allemaal gerealiseerd. Verder is de betrokkenheid van het Kwaliteitsteam op kwalitatieve woningmarktfragen geïntensiveerd en is er structureel overleg met de regionale corporaties tot stand gekomen (zowel bestuurlijk als ambtelijk). Deze ingrediënten monden nu uit in een kadernotitie woningbouwafstemming, die op 26 november 2010 in het Portefeuillehoudersoverleg is besproken. De Kadernotitie geeft zicht op, en vraagt besluitvorming over de geschetste contouren voor de definitieve afstemmingsronde in het eerste kwartaal van 2011.

Startersleningen

Er zijn in 2010 2 startersleningen verstrekt. De starterslening wordt niet veel gebruikt.

In 2010 is € 60.000 besteed. De verdubbelingsbijdrage is in de loop van 2010 afgeschaft. De mensen die er gebruik van hebben gemaakt kwamen uitsluitend uit Haren.

**saldo mutatie woningbouw CBS, inclusief herstructurering
en administratieve correcties
PERIODE REGIOVISIE (vanaf 2002)**

Bovenstaande grafiek laat de mutatie per jaar zien in de voorraad woningen inclusief administratieve correcties en herstructurering huur. De staafjes tot en met 2009 zijn gebaseerd op definitieve cijfers (zoals opgegeven aan het CBS). Het staafje 2010 is gebaseerd op voorlopige cijfers. De voorraad woningen per 1 januari 2010 was 8.446 (definitief CBS). Dit cijfer wordt elk jaar opgegeven aan het CBS

en kan gedurende het jaar nog administratief worden bijgesteld. De voorraad woningen per 31 december 2010 is voorlopig vastgesteld op 8.450. De voorlopige mutatie 2010 is 4 woningen.

Ruimtelijke plannen

Van de acht moederbestemmingsplannen zijn er vier in voorbereiding (Buitengebied, Glimmen, Noordlaren en Haren dorp West) en is er één in procedure (Onnen). De actualisatie ligt redelijk op schema. Wel heeft de druk die er lag op de vaststelling van het bestemmingsplan Dilgt Hemmen Essen deelgebied 3 en de implementatie van de digitale aspecten van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening vertragend gewerkt op de voortgang.

Digitalisering

In het eerste en tweede kwartaal van 2010 is er verder gewerkt aan de implementatie van de software voor het digitaal publiceren van ruimtelijke plannen. Voor de implementatie hiervan moesten nog verschillende stappen gezet worden. Dit heeft uiteindelijk meer tijd gekost dan verwacht en heeft geleid tot vertraging van de inwerkingtreding. De digitale procedures zijn vanaf mei 2010 definitief geïmplementeerd en in werking getreden.

Onnen

Het voorontwerpbestemmingsplan voor Onnen is in het derde kwartaal van 2010 ter inzage gelegd. Het bestemmingsplan is besproken met de dorpsvereniging Onnen en voorgelegd aan de diverse overlegpartners zoals de provincie en de MAR. Er zijn 9 inspraakreacties binnengekomen die in december zijn beoordeeld. Voor het bouwplan Bareldsteeg, dat in het moederbestemmingsplan wordt opgenomen, moest er extra ecologisch onderzoek gedaan worden en onderzoek naar een eventuele overschrijding van de geluidsnormen. Dit heeft tot enige vertraging van de procedure geleid. Het eerste moederbestemmingsplan zal in juni 2011 worden vastgesteld door de raad.

Haren dorp West

Het bestemmingsplan Haren Dorp West heeft in 2010 stilgelegen. Er is gewacht op het vaststellen van de stedenbouwkundige kaders van diverse nieuwe ontwikkelingen in het plangebied van Haren Dorp West zoals de Handylocatie, Westerholm en Hemsterhuislaan. Aangezien de procedure voor dit plan niet langer kan wachten op deze nieuwe ontwikkelingen zullen de werkzaamheden in 2011 weer opgepakt worden en zullen er aparte postzegelplannen opgesteld worden voor de hiervoor genoemde locaties.

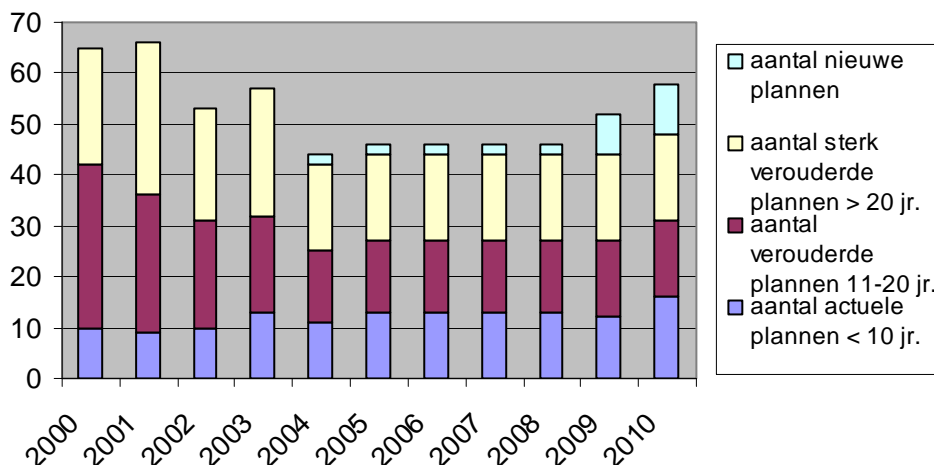
Glimmen en Noordlaren

In het vierde kwartaal zijn offertes gevraagd voor de herziening van de bestemmingsplannen voor Noordlaren en Glimmen. De werkzaamheden (inventarisatie, procedure en vaststelling) voor deze twee plannen zullen hun beslag krijgen in 2011.

Buitengebied

In 2010 is de actualisatie van het grootste bestemmingsplan voorbereid. In februari hebben drie bureaus zich gepresenteerd en zijn er offertes gevraagd en beoordeeld. In juni is een projectplan vastgesteld met een begroting voor alle bestemmingsplannen en is de opdracht voor de actualisatie gegund aan bureau Bügel. De officiële start heeft middels een informatieve bijeenkomst met de raad plaatsgevonden.

bestemmingsplannen aantal en leeftijd

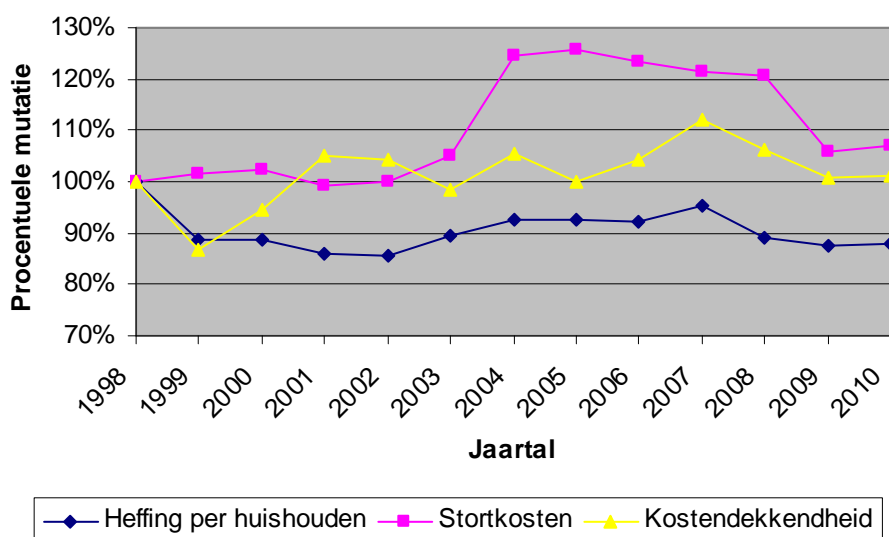

Het aantal bestemmingsplannen is in 2010 toegenomen. Er zijn 10 nieuwe plannen. Het totaal aantal plannen komt op 58 stuks. Een toename van 6 stuks ten opzichte van 2009.

Inzameling Huisafval

We hebben ervoor gezorgd dat alle afvalstromen op de juiste manier zijn ingezameld en verwerkt. De zijlander heeft nu ook in Haren zijn intrede gedaan. Na een aantal aanloop problemen gaat het nu goed. Wij verwachten daarmee de inzamelingskosten te kunnen verlagen maar ook de werkomstandigheden van het personeel te verbeteren. We zijn tevreden omdat de Milieu Dienst Groningen laat zien een sterke en innovatieve partner te zijn. Wij zijn ook tevreden omdat wij met nascheiding van het kunststofafval hetzelfde resultaat bereiken dan gemeenten die hebben gekozen voor aparte inzameling van het kunststofafval. Wij kunnen hier veel kosten mee besparen

Afvalstoffenheffing per huishouden, Stortkosten afval en Kostendekkendheid afval (1998 = 100%)

Bovenstaande grafiek toont het procentuele verloop in de gemiddelde afvalstoffenheffing per huishouden, afgezet tegen het procentuele verloop in de stortkosten en het procentuele verloop van de kostendekkendheid op het product afval. De gemiddelde afvalstoffenheffing per huishouden en de stortkosten zijn gecorrigeerd met de Europees geharmoniseerde prijsindexcijfers (HICP).

Duurzame ontwikkelingen

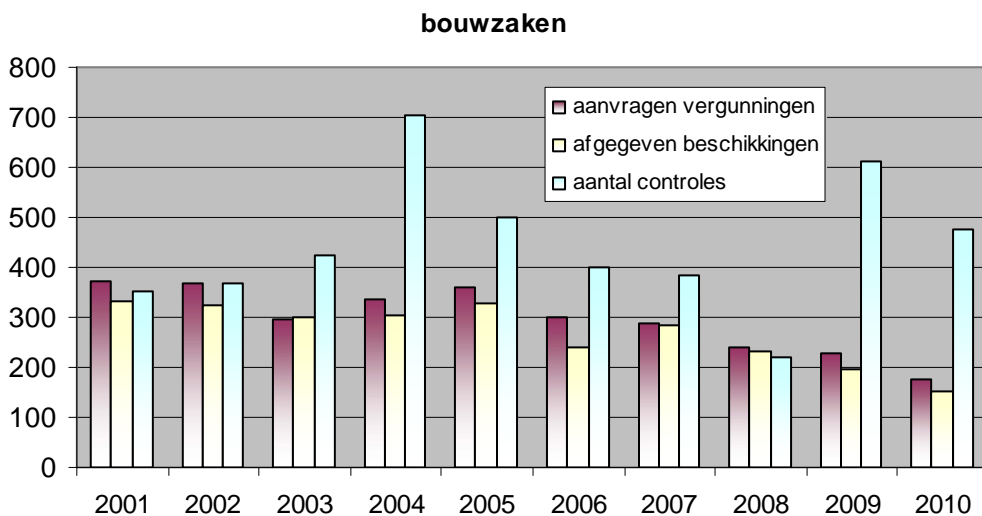
We hebben in het afgelopen jaar weer volop ingezet op duurzaamheid. Wij hebben een nieuw en zeer duurzaam raadhuis gebouwd. In het raadhuis passen wij LED-verlichting toe met aanwezigheidsdetectie in de

kantoren (schakelt aan zodra er iemand aanwezig is). De TL-verlichting boven de bureaus is hoogfrequent, dit is energiezuinig. Het licht dimt naar aanleiding van de hoeveelheid zon en gaat uit als je er niet bent. De verwarming werkt door middel van betonkernactivering. Dit houdt in dat de betonnen constructie op een continue basistemperatuur wordt gehouden. De temperatuur wordt uit de bodem gehaald, zogenaamde aardwarmte. Door de overstekken valt er in de zomer weinig direct zonlicht het gebouw binnen, daardoor hoeft er weinig gekoeld te worden. In de winter is er juist wel direct zonlicht, het voordeel hiervan is dat er dan weinig extra verwarmd hoeft te worden.

Ook bij de openbare verlichting passen wij energiezuinige armaturen toe en gaan wij over tot het dimmen van verlichting gedurende de nacht. Onze gemeentelijke gebouwen hebben wij voorzien van energielabels. CBS de Borg is de eerste basisschool waarop zonnepanelen zijn geplaatst. De maatregelen die wij nemen in het kader van het project 'frisse scholen', zijn nagenoeg afgerond. Dit betekent een grote stap vooruit op het gebied van binnenklimaat en energiezuinigheid van de basisscholen. Wij hebben twee energiezuinige A-label auto's gekocht als vervanging van de huidige dienstauto's van de binnendienst, de buitendienst heeft een elektrische auto aangeschaft voor het beheer van de openbare ruimte in het centrumgebied. We hebben de CO₂ uitstoot laten bepalen van de totale gemeente, dit rapport kan vervolgens dienen als basis om het klimaatbeleid te evalueren. We zijn tevreden omdat wij nu de eerste concrete projecten aan het afronden zijn, die bijdragen aan de versterking van onze voorbeeldfunctie als overheidsinstelling. Na de eerste investeringen in 2009 in met name opstelling van beleid, werpt dus nu dit beleid zijn vruchten af.

Bouwzaken

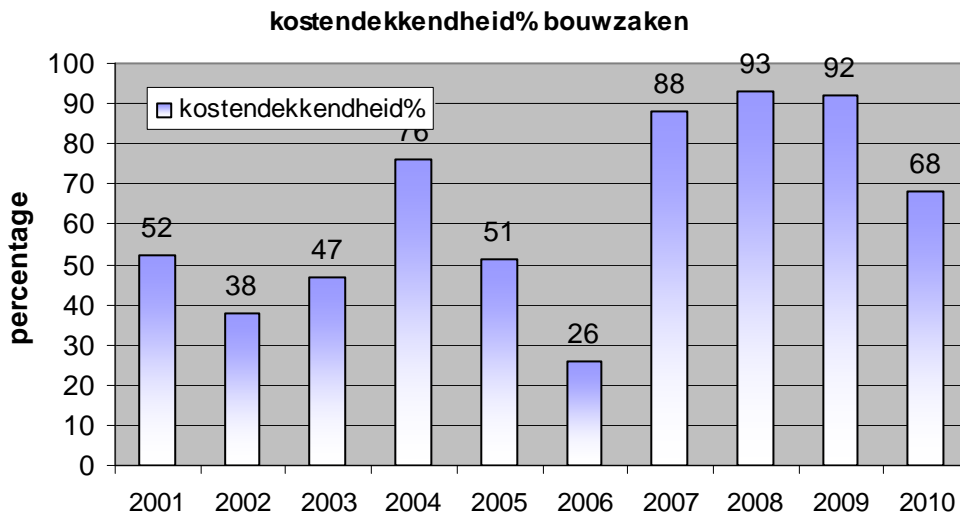
De ontvangen en verleende bouwvergunningen, sloopvergunningen en schetsplannen zijn ten opzichte van de voorgaande jaren verder gezakt. Na 1 oktober 2010 heeft een lichte stijging van de ontvangen bouwaanvragen plaatsgevonden. De stijging is toe te wijzen aan de bouwplannen Haren Noord (DHE).

In 2010 is het aantal aangevraagde vergunningen verder gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Sinds de invoering van de woningwet van 2003 wordt steeds meer vergunningsvrij gebouwd en hierdoor daalt het aantal bouwaanvragen.

Kostendekkendheid bouwzaken

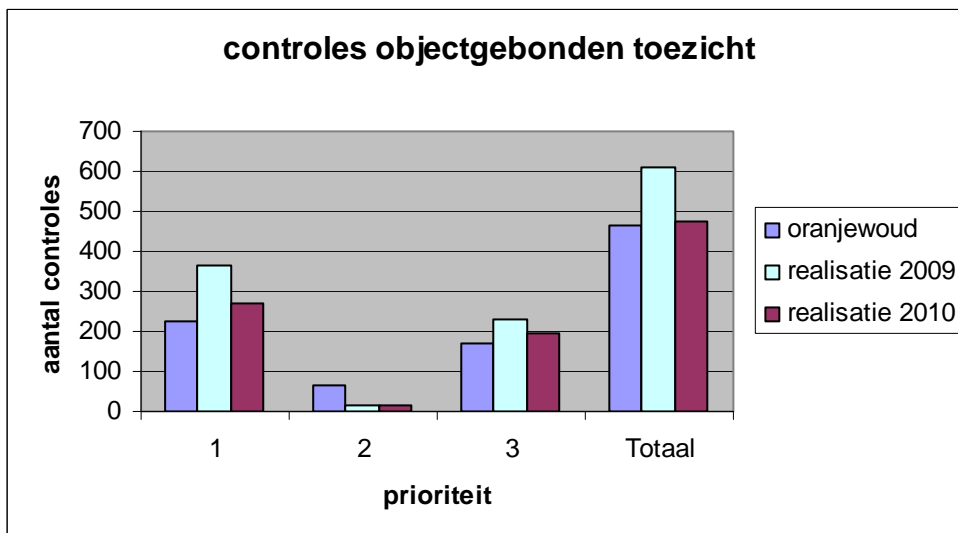
De verklaring voor de afname van de kostendekkendheid bouwleges ligt besloten in het feit dat gemeente sterk afhankelijk is geworden voor de opbrengsten uit bouwleges van een klein aantal grote bouwaanvragen. De legesopbrengsten uit de grote bouwaanvragen zijn zwaar tegengevallen in 2010. Dit komt voornamelijk omdat wij € 340 duizend aan leges hebben moeten afboeken, omdat de termijnen uit de AWR om een vordering in te stellen zijn overschreden. Voor de rest zijn er meer bouwleges ten opzichte van de prognose ontvangen. Zie onderstaande grafiek.

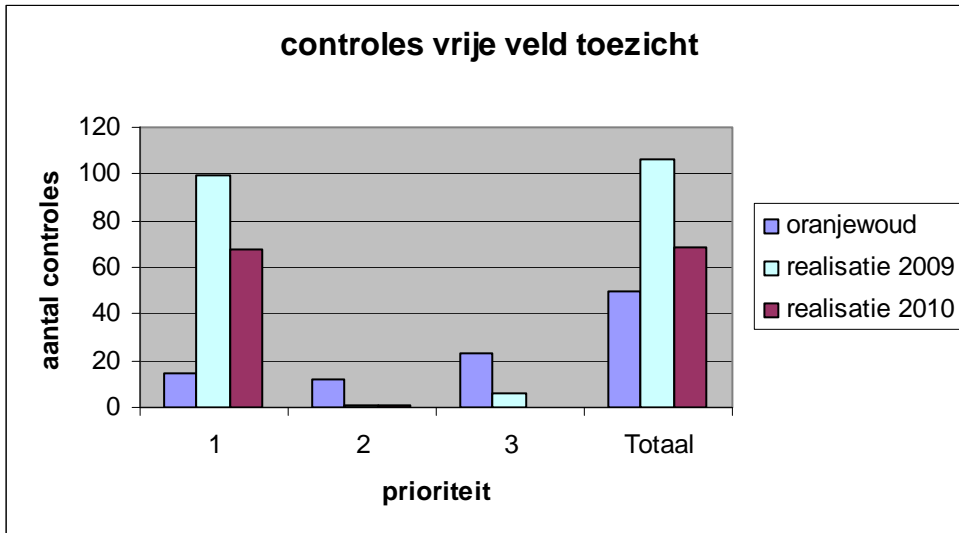

De kostendekkendheid van bouwzaken is in 2010 ten opzichte van het voorgaande jaar afgenomen. Vanaf 2007 zijn de legestarieven zoveel mogelijk opgetrokken naar 100% kostendekkendheid. De kostendekkendheid van bouwzaken komt in 2010 op 68%. De kostendekkendheid van de hele legesverordening komt op 60%.

Handhaving bouwen

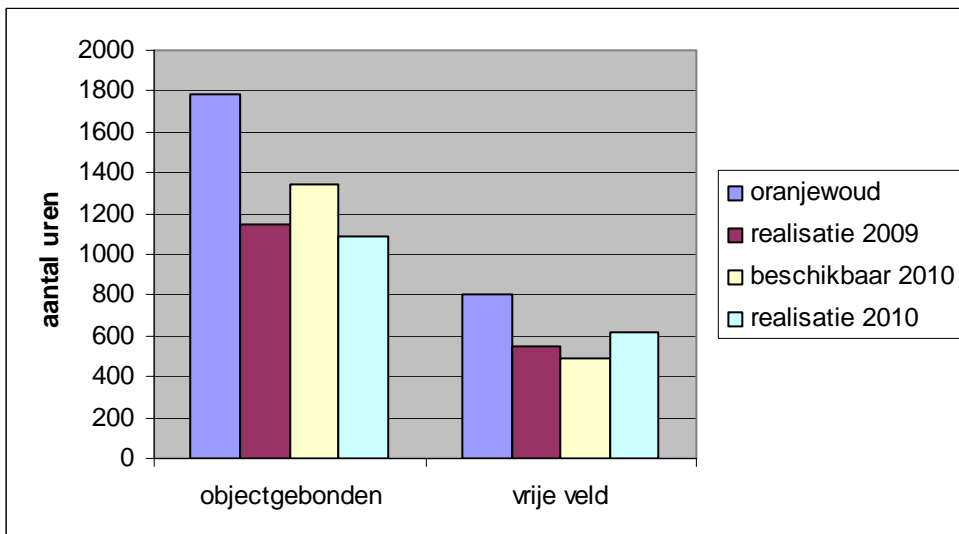
De bouwhandhaving met prioritering is vastgelegd in het door u vastgestelde Rapport Oranjewoud. Hierin is een adequaat zorgniveau gedefinieerd. Het werkveld van de bouwhandhaving is in tweeën opgedeeld, in object gebonden controles (controle van verleende bouwvergunningen) en het vrije veld toezicht. Bij het vrije veld toezicht gaan medewerkers -al dan niet naar aanleiding van meldingen van burgers- zelf controleren op illegale bouwwerken of strijdig gebruik. Door middel van staafdiagrammen wordt op de voortgang gerapporteerd.

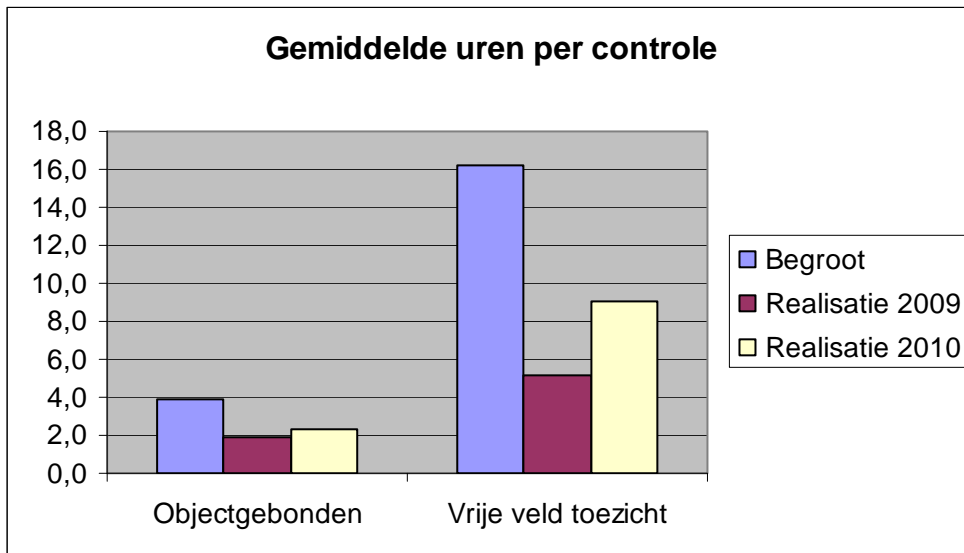

Underschrift (bij grafieken controles bouwhandhaving): De controles worden redelijk volgens oranje-woud gehaald. Er worden veel meer controles vrije veld prio1 gerealiseerd, dan begroot volgens oranje-woud. Objectgebonden prio 2 en vrije veld prio 2+ 3 worden niet gehaald. Er zijn zelfs helemaal geen vrije veld prio3 zaken geweest.

Uit de objectgebonden controles komen nagenoeg geen grote overtredingen. Daar zijn wij zeer tevreden over, want dat is ook anders geweest. Na ontvangst van de statiegeldkaartjes waarmee de aanvrager bericht dat er is gestart met de bouwwerkzaamheden, wordt altijd zo snel mogelijk gecontroleerd. Dit blijkt efficiënt omdat wij bij de start direct zien of er afwijkend wordt gebouwd of niet.

Opvallend is de verschuiving van uren objectgebonden naar vrije veld toezicht. Verder is opvallend dat ten opzichte van 2009 de totale gemiddelde ureninzet per controle hoger uitvalt, maar nog wel lager is dan begroot.

Opvallend is dat ten opzichte van 2009 de totale gemiddelde ureninzet per controle hoger uitvalt, maar nog wel lager is dan begroot.

Het vrije veldtoezicht blijft ad hoc werk. Zoals bekend, is de huidige capaciteit onvoldoende om alle meldingen en overtredingen aan te pakken. Meldingen blijven regelmatig erg lang liggen, soms is er zelfs helemaal geen tijd voor. De achterstand in handhaving vrije veldtoezicht lopen dan ook snel op. Hadden wij eind 2009 nog 28 lopende zaken en zaken waar wij in het geheel nog niet aan toegekomen zijn, eind 2010 waren het er 50.

In deze aantallen zijn niet de structurele achterstanden meegeteld die er al jaren zijn. Het gaat daarbij om illegale bouw rond het Paterswoldsemeer, erfafscheidingen en in gebruik genomen gemeentegrond.

Omgevingsvergunning

Per 1 oktober 2010 is de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) officieel in werking getreden.

De invoer gaat in 2 fasen te weten:

fase 1: Bouw- en kapvergunningen

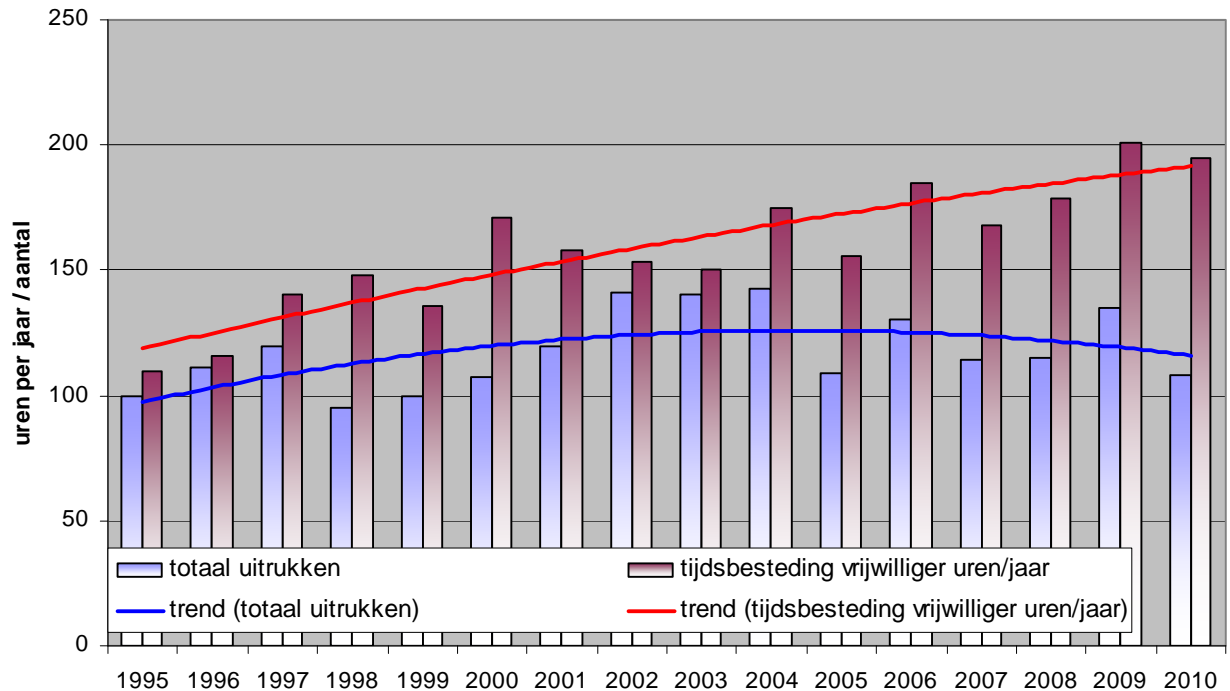
fase 2: Milieu, Brandweer en webmodule.

Fase 1 is in 2010 afgerond. Medewerkers en toekomstige medewerkers hebben hun kennis van de Wabo op peil gebracht door praktijkgerichte scholing. Het bouwloket is qua werkzaamheden uitgebouwd om te komen tot een zogenaamd integraal omgevingsloket. In 2010 is ook gestart met fase 2 voor regelgeving voor Milieu. In 2011 zullen vervolgens de Brandweer en de webmodule worden geïntegreerd in het omgevingsrecht. Gebleken is dat het gewenste effect tot administratieve lastenverlichting voor de burger en gemeente nog niet zichtbaar is

Rampenbestrijding en veiligheidsregio

De langverwachte Wet Veiligheidsregio's is in 2009 nog niet van kracht geworden. Wel hebben de Groninger gemeenten zich regionaal georganiseerd om zich samen met brandweer en geneeskundige hulpverlening voor te bereiden op de komst van de veiligheidsregio. Aan de nieuwe veiligheidsregio worden hoge kwaliteitseisen gesteld. Naast de inzet voor de vorming van de veiligheidsregio, is veel tijd geïnvesteerd in het opleiden en oefenen van de gemeentelijke rampenstaf. Betreffende opleidingen zijn er ter aanvulling 3 mensen in opleiding, waardoor er straks weer een volledig opgeleid brandweerkorps in de gemeente Haren zal zijn. De uitrukprocedures zijn in 2010 zodanig aangepast, dat er met een minimale opkomstalarm, een verbeterde opkomst overdag en mogelijk een verbetering van de uitruktijden is gerealiseerd.

uitrukken en tijdsbesteding per vrijwilliger

De grafiek laat het aantal uitrukken van de brandweer en de bestede ureninzet per brandweerman/vrouw zien. In 2010 is zowel het aantal uitrukken als de inzet per brandweerman/vrouw gedaald ten opzichte van 2009.

De kadernota Integrale Veiligheid 2010-2014 is door de raad vastgesteld. Met de uitvoering zijn wij echter nog niet gestart. Op het gebied van crisismanagement is regionaal veel tijd gestoken in de implementatie van de Wet Veiligheidsregio's die op 1 oktober 2010 van kracht is geworden. De gemeente Haren draagt hieraan een steentje bij, onder andere bij het opstellen van het Regionaal Beleidsplan.

Nieuwe locatie voor de brandweerkazerne

In het brandweer beleidsplan 2008 worden een aantal punten genoemd, die wij verder uitwerken in de periode 2009-2012. Zo is in 2010 een onderzoek gestart met als doelstelling te komen tot een optimale locatie voor de nieuwbouw van de brandweerkazerne. Medio 2011 zal de uitslag van het onderzoek bekend zijn.

Financiële doelgroep (verschillenanalyse ten opzichte van de begroting)

Deze doelgroep sluit af met een voordeel van € 1.532 duizend. De belangrijkste oorzaken zijn:

Openbare orde en veiligheid

De projecten in het kader van versterking van de gemeentelijke kolom binnen de Veiligheidsregio zijn later dan gepland van start gegaan. Het budget is hierdoor voor de helft benut. Daarnaast is het budget voor de ontwikkeling van integraal veiligheidsbeleid niet volledig benut, o.a. doordat er nog geen meldpunt overlast is opgezet, en doordat er minder tijdelijke huisverboden zijn opgelegd dan verwacht. Tot slot blijft het aantal uren, dat de gehele organisatie aan crisismanagement heeft besteed, achter bij de planning. Dit is grotendeels verklaarbaar uit een lagere oefendruk in 2010.

Woonvoorzieningen gehandicapten

Het overschot wordt veroorzaakt doordat wij in 2010 niet te maken hebben gehad met grote woningaanpassingen en doordat wij minder extern advies hebben gevraagd dan begroot.

Inzameling huisafval

In het begin van het jaar hebben wij te maken gehad met relatief hoge weglekpercentages. In reactie daarop hebben wij een onderzoek ingesteld. De oorzaak van de weglek zat in de software van de vuilnisauto's en aansluiting op de diftaradministratie. Er is besloten om de diftaradministratie uit te besteden. Wij hebben hiervoor met de Milieudienst Groningen een aanvullende dienstverleningsovereenkomst gesloten waarin

afspraken zijn gemaakt over de weglek. De nadelige effecten van de weglek worden grotendeels gecompenseerd door voordelige effecten aan de kostenkant.

Duurzame ontwikkelingen

Niet alle geplande duurzaamheidsprojecten hebben wij in 2010 kunnen afronden. Hierdoor is een deel van het budget voor duurzaamheid nog niet uitgegeven in 2010. Ter voorbereiding op de projecten zijn al wel afspraken gemaakt met onze partners in deze projecten. Wij stellen voor om het resterende budget mee te nemen naar 2011.

Handhaving bouwen

Niet alle geplande controles hebben wij kunnen uitvoeren in 2010. Het opstellen van een integrale handhavingstrategie heeft prioriteit gehad. Wij stellen voor de achterstand in de controles in te lopen in het eerste kwartaal van 2011. Wij stellen voor om een deel van het resterend budget mee te nemen naar 2011.

Ruimtelijke plannen

De begrote eigen bijdrage (€ 1,6 miljoen) van de gemeente aan het project Meerweg is in 2010 nog niet gerealiseerd. Daarnaast zijn er minder gemeentelijke kosten gemaakt voor de bemiddeling en coördinatie van bouwprojecten, die niet passen in het bestemmingsplan. Tot slot blijft er budget over op bestemmingsplannen, voornamelijk omdat voor het bestemmingsplan buitengebied conform het projectplan de piek van de kosten verwacht wordt in 2011 en 2012.

Volkshuisvesting

Er is meer inzet geweest op het inzichtelijk maken van de woningbouwadministratie. Daarnaast is inzet geweest op een herziening van het woonplan.

Bouwzaken

Wij zijn in toenemende mate sterk afhankelijk geworden van de legesopbrengsten uit grote bouwaanvragen. De legesopbrengsten uit de grote bouwaanvragen zijn zwaar tegengevallen.

Product / Doelgroep		realisatie 2007	realisatie 2008	realisatie 2009	begroot 2010	realisatie 2010	saldo 2010
Eigenaren en Huurders							
036	Openbare Orde en Veiligheid	231	341	325	414	343	71
037	Brandweezorg	568	647	679	717	743	-26
210	Woonvoorzieningen Gehandicapten	215	223	263	276	228	48
228	Inzameling Huisafval	-168	-70	31	5	25	-20
240	Duurzame ontwikkelingen	19	-13	80	156	128	28
244	Handhaving bouwen			140	161	145	16
251	Plattelandsbeleid	6	-32	30	17	18	-1
254	Ruimtelijke Plannen	523	861	833	2.397	629	1.768
264	Volkshuisvesting	41	68	278	52	69	-17
265	Bouwzaken	103	60	67	-57	271	-328
266	Omgevingsvergunning			87	92	98	-6
Totaal Doelgroep Eigenaren en huurders		1.538	2.086	2.813	4.230	2.698	1.532

Gebruikers publieke ruimten

Wat wilden wij bereiken?

Wij wilden voor onze inwoners een publieke ruimte creëren die door haar inrichting en beleving, aantrekkelijk is om in te verblijven. Een groene, veilige en schone ruimte, die wat betreft de vormgeving een menselijke maat heeft. Een publieke ruimte die past bij de uitstraling van de 'groene parel van het noorden' en de kwalificatie 'de groenste gemeente van Nederland' waardig is. Wij willen het onderhoud in de publieke ruimte zorgvuldig en efficiënt uitvoeren, waarbij wij alleen duurzame materialen en middelen gebruiken.

Met de inrichting van de publieke ruimte willen wij bereiken dat zij door de diverse gebruikers gedeeld wordt, zonder de traditionele dominantie van de auto. Voor ons is richtinggevend dat bij de (her)inrichting van ruimten, ontworpen wordt vanuit de omgeving naar de weg toe, in plaats van uit de weg naar de omgeving. Omgevingsfactoren als landschap en cultuurhistorie zijn hierbij van grote invloed. Deze benadering vinden wij terug in het begrip 'Shared Space'.

We vinden dat de gemeentelijke organisatie een voorbeeldfunctie heeft op het gebied van duurzaamheid. Daarom zetten wij krachtig in op de uitvoering van de klimaatnota. Wij plaatsen 'water' hoog op de agenda met de uitvoering van het Waterplan Haren en de voorbereiding van maatregelen die voortvloeien uit de Europese kaderrichtlijn water (KRW). Dit moet leiden tot een verbeterde waterkwaliteit in onze gemeente en tot een goede beheersing van de gevolgen van de klimaatsverandering.

Wij willen dat onze burgers zich betrokken voelen bij hun directe woonomgeving en willen dit stimuleren door ze vroegtijdig bij planvorming te betrekken, het organiseren van buurtschouwen en een efficiënte afhandeling van klachten.

Wanneer zijn wij tevreden?

- Als wij de waardering van onze burgers voor hun leefomgeving hebben versterkt. Dit betekent een waardering hoger dan de 7,6 uit het laatste burgeronderzoek.
- Als wij bij reconstructies de weg herkenbaar hebben ingericht volgens de uitgangspunten van 'Shared Space'.
- Als de wegen, riolen en het groen veilig worden onderhouden conform de normen die voortvloeien uit het systeem van rationeel beheer.
- Als wij de uitgangspunten hebben geformuleerd voor het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark;
- Als wij het energieverbruik van de openbare verlichting jaarlijks met 5% kunnen terugdringen.
- Als wij vernemen uit het tevredenheidsonderzoek na een grote reconstructie, dat wij een goede prestatie hebben geleverd.
- Als wij de vijvers in de Molenbuurt hebben geschoond om de waterkwaliteit van het oppervlaktewater in onze gemeente te verbeteren.
- Als wij bij alle uit te voeren gemeentelijke projecten maximaal hebben ingezet op de mogelijkheid tot het scheiden van schoon en vuil water (afkoppelen).
- Wanneer wij in het kader van het LUP (landschapsuitvoeringsplan) 500 meter houtwal hebben gerenoveerd.

Wat hebben wij gedaan?

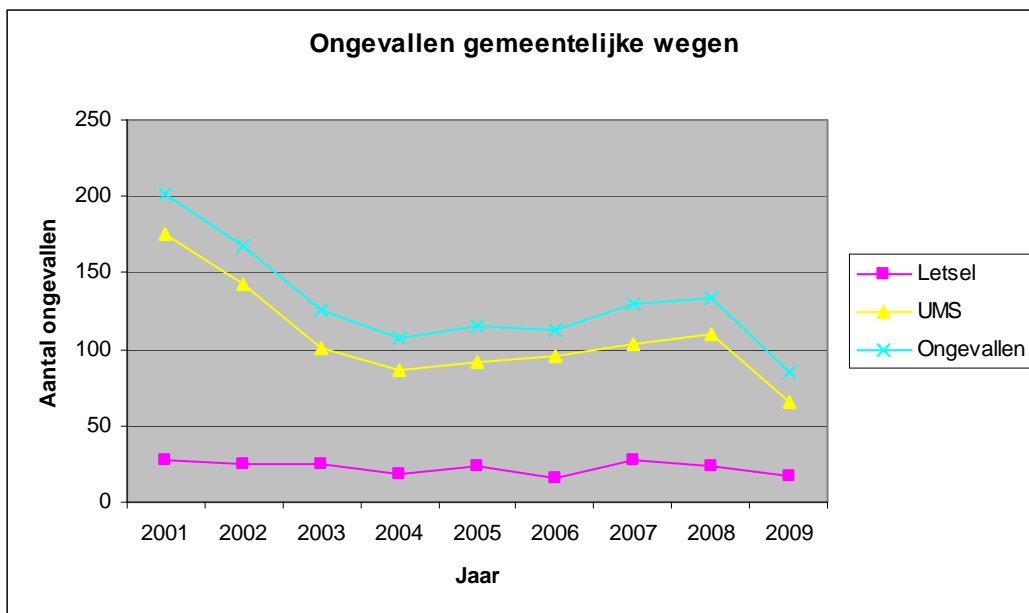
Verkeer

Het afgelopen jaar hebben wij verkeersmaatregelen genomen op het gedeelte Onnerweg tussen de spoorovergang en de aansluiting met Felland. De maximumsnelheid is verlaagd naar 30 km per uur. Op de kruising met Felland is een verhoogde inritconstructie aangelegd. Bij de inrichting zijn elementen van Shared Space meegenomen. Zowel bij de spoorovergang Oude Middelhorst als de Waterhuizerweg is ten behoeve van opstelruimte voor de fietsers een OFOS (opgeblazen fietsopstelstrook) aangelegd. Dit heeft tot een veiliger situatie voor fietsers geleid. De Rijksstraatweg in Glimmen is ter hoogte van de Nieuwe Schoolweg en de Oude Schoolweg voorzien van een zebepad. Verder zijn enkele kleine aanpassingen uitgevoerd, als de in- en uitrit bij benzinstation Total aan de Rijksstraatweg.

In samenwerking met Veilig Verkeer Nederland, politie en onderwijsinstellingen hebben wij verschillende activiteiten ontwikkeld in het kader van verkeerseducatie. Onder het motto: "van kinderwagen tot rollator",

streven wij hierbij naar gerichte educatie voor alle leeftijdsgroepen. Jaarlijks terugkerende projecten zijn ondermeer de verkeersexamens op de basisscholen, de verkeersmarkt voor brugklassers in het voortgezet onderwijs en de bijscholingscursussen voor ouderen. Daarnaast hebben wij veel aandacht besteed aan het verbeteren van de communicatie over verkeersveiligheid met het basisonderwijs in onze gemeente.

Het transferium is een doorslaand succes. De snelle busverbinding vanaf het transferium naar Groningen, is voor onze inwoners daarbij een bijkomend voordeel. Het gebrek aan parkeerruimte dient zich steeds nadrukkelijker aan. Samen met gemeente Groningen, Provincie en OV-bureau werken wij intensief aan een plan tot oplossing van het tekort aan parkeerplaatsen.

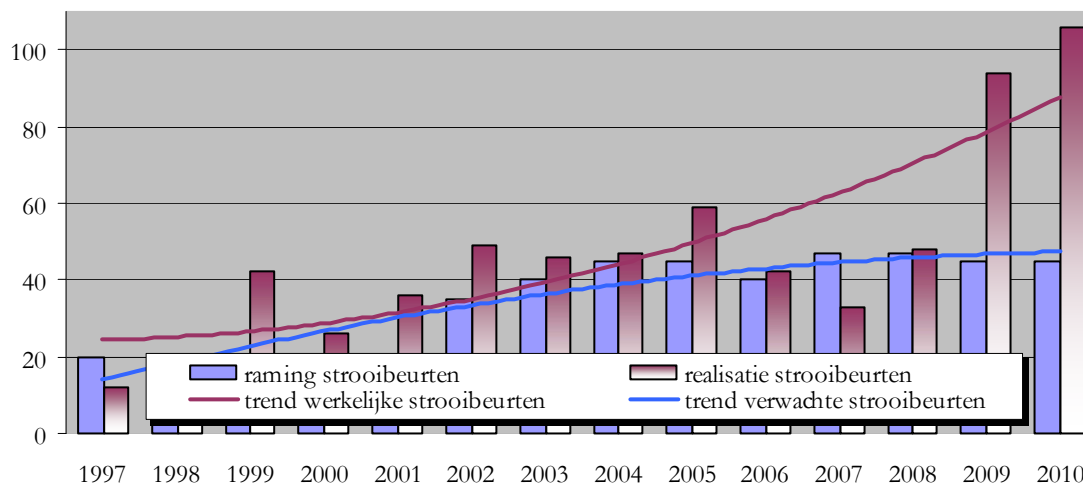

Het aantal ongevallen in de gemeente Haren vertoont vanaf 2000 een neergaande trend. Na enige opleving tussen 2004 en 2008 is er in 2009 een daling waar te nemen. Op gemeentelijke wegen is in 2009 het aantal ongevallen zelfs gehalveerd ten opzichte van 2008.

Wegen, riolering en openbare verlichting

De jaarprogramma's voor het onderhoud van wegen, riolen en openbare verlichting hebben wij conform de planning gerealiseerd. Bij het reguliere onderhoud aan de wegen en voetpaden hebben wij prioriteit gegeven aan het onderhoud aan de voetpaden. De Poorthofsweg hebben wij opnieuw ingericht, waarbij het riool is vernieuwd door de aanleg van een gescheiden stelsel met afkoppeling van de woningen en de weg. Om werk met werk te maken is ook de wegconstructie volledig nieuw opgebouwd. Verder hebben wij verkeerskundige maatregelen uitgevoerd aan ondermeer de Onnerweg en in Glimmen. Ten behoeve van de bereikbaarheid openbaar vervoer hebben wij de aanpassing van de haltevoorzieningen afgerond. We zijn gestart met het vervangen van de schelpen verhardingen door duurzamer materiaal. De veegrondes zijn volgens planning uitgevoerd. De bebording is deels gesaneerd, dit is bereikt door kritisch naar de bestaande bebording te kijken. Wij hebben de gladheid zo goed als mogelijk uitgevoerd. Het was een bijzondere winter met aan het begin van 2010 langdurige gladheid en aan het einde 2010 nog een keer. Wij moesten zelfs noodroutes maken omdat wij geconfronteerd werden met een strooizout tekort. Wij hebben een digitaal loket ingesteld waar klachten over de openbare ruimte gemeld kunnen worden.

uitrukken gladheid verwacht tov werkelijk

Gladheidsbestrijding draagt bij aan de verkeersveiligheid en wordt als steeds belangrijker ervaren. Wij zagen de laatste jaren dan ook steeds een grotere inzet. Ook ten opzichte van 2009 is het aantal strooibeurten in 2010 sterk gestegen.

Afgelopen jaar hebben wij conform het vervangingsplan het grootste deel van de TL-M verlichting vervangen. Deze lampen gebruiken de meeste energie. De nieuwe verlichting bestaat uit PLL lampen (standaard in Haren), die ongeveer 30% minder energie verbruiken. Ook hebben wij twee proefopstellingen ingericht, één met Led-verlichting in de Jachtlaan en één met gedimde PLL verlichting aan de Oosterweg. Na verloop van tijd hebben wij enquêtes gestuurd naar de bewoners en deze hebben positief gereageerd. Gezien het prijsverschil in Led en PLL verlichting en het feit dat gedimde verlichting minder energie verbruikt dan LED verlichting hebben wij besloten om in het vervolg gedimde PLL verlichting toe te passen. Daarom hebben In onderstaande straten gedimde PLL verlichting toegepast: Westerse Drift, Korte Dreef, Nesciolaan, Tussenziel, Waterhuizerweg en de Poorthofsweg. Ook hebben wij alle armaturen aan de Zuidlaarderweg, de Lageweg, Zuidveld, de Dorpsweg en Felland vervangen.

Water

De raad heeft twee belangrijke beleidsdocumenten vast gesteld om het water in onze gemeente goed te beheren. De eerste is "Natte Haren beter in Model", met hierbij het Basis Rioleringsplan, plannen voor verbeteren van de waterkwaliteit vijvers en het afkoppelbeleid. De tweede is het GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan). Hiermee hebben wij goede handvaten voor het opstellen en realiseren van watergerelateerde projecten voor de komende jaren. Ook het afgelopen jaar hebben wij er voor gezorgd dat het afvalwater zonder problemen kon worden afgevoerd naar de diverse rioolwater zuiveringsinstallaties. Tevens hebben wij weer vooruitgang geboekt met het aanbrengen van het gemengde rioelstelsel met de reconstructie van de Poorthofsweg. Bij de Lutsborgsweg hebben wij de eerste van twee overstortleidingen aangelegd om de wateroverlast tijdens hevige regenbuien tegen te gaan. Wij verwachten hiermee veel klachten te voorkomen. Wij hebben met een maaiboot de vijvers in de Mikkelfhorst gemaaid.

Om in Noorderlaren het rioelstelsel te verbeteren, hebben wij met succes een subsidieaanvraag ingediend. Wij willen deze rioelrenovatie in 2012 uitvoeren en hiermee tegelijkertijd een opgave voor dorpsvernieuwing te realiseren. In de rioelgemalen hebben wij diverse pompen en besturingssystemen vervangen.

Landschapsbeheer/Plantsoenen

Het afgelopen jaar hebben wij een gedragscode opgesteld voor het bestendig beheer van de groenvoorziening. De gedragscode is opgesteld omdat de Flora- & faunawet voorschrijft dat (onderhouds-) werkzaamheden geen planten en dieren mag bedreigen. Door het in kaart brengen van de leefgebieden van beschermde planten dieren en door werkomschrijvingen op te stellen voor de werkzaamheden die plaats vinden in de omgeving van de beschermde soorten wordt behoud ervan nagestreefd. De gedragscode heeft alleen betrekking op het onderhoud aan gemeentelijke groenvoorzieningen. Het opstellen van de gedragscode is gebeurd binnen het financiële kader van € 30.000.

De uitvoering van het LUP is in volle gang. Op deze wijze proberen wij de kwaliteit van het landschap in stand te houden en ook te verbeteren. De werkzaamheden op landgoed 'Huis te Glimmen' zijn met ongeveer een half jaar vertraging afgerond. Staatsbosbeheer, die eigenaar is van het bos, stelt op dit moment een beheerplan op voor het landgoed.

Het project 'Kleine landschapselementen Haren loopt voorspoedig. De doelstellingen van het project zijn hieronder weergegeven met tussen haakjes aangegeven wat al is gerealiseerd:

- aanleg houtwal: 2000 meter (345 meter behaald, 495 meter ingepland)
- aanleg/herstel hagen: 1300 meter (1000 meter behaald, 1300 meter ingepland)
- herstel houtwal: 1300 (185 meter behaald, 790 meter ingepland)

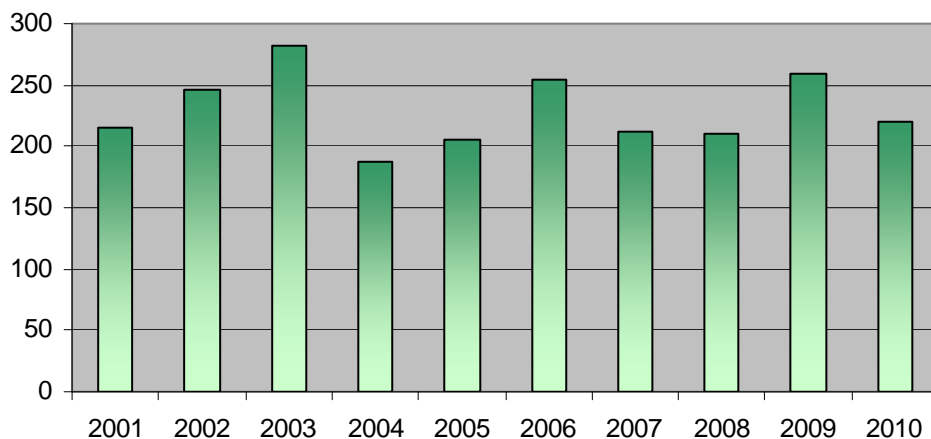
Het project loopt tot en met 2012. De verwachting is dat de doelstellingen worden behaald.

Met het project Natte landschapselementen herstellen wij dobben en petgaten. Het project heeft als doelstelling om tot en met 2013 acht elementen binnen de gemeentegrenzen te herstellen. In 2010 zijn er vier elementen hersteld. Het is de verwachting dat het doel binnen de gestelde termijn wordt bereikt.

Staatsbosbeheer is als eigenaar van het Quintusbos ook verantwoordelijk voor het in standhouden van de eendenkooi. Dit landschapselement is onderdeel van het Rijksmonument maar is in verval geraakt. Staatsbosbeheer heeft een participatieproces opgestart om samen met omwonenden en gebruikers een herstelplan voor de eendenkooi op te stellen. Als gemeente hebben wij een bijdrage gedaan om het participatieproces mogelijk te maken. Het participatieproces is eind oktober afgerond en heeft geresulteerd in een herstelplan dat breed wordt gedragen. Staatsbosbeheer gaat nu op zoek naar financiering om het herstelplan in uitvoering te brengen. De verwachting is dat eind 2011 er een begin gemaakt gaat worden met het herstel.

Met een breed participatieproces hebben wij een bomenbeleidsplan opgesteld. Het plan is opgesteld in samspraak met alle relevante afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie, maar ook met burgers, belangenorganisaties en de Milieu Advies Raad. Het bomenbeleidsplan streeft een duurzaam bomenbestand na. Dit wordt gerealiseerd door onder andere te investeren in de groeiplaats van bomen en de bescherming van bomen te regelen bij herinrichtingsplannen en ruimtelijke ontwikkelingen.

Aantal kapaanvragen

Na een forse daling in 2004 als gevolg van een wijziging van de criteria is het aantal kapaanvragen in 2005 en 2006 weer toegenomen. Na de forse toename in 2006 leek het aantal aanvragen zich nu te stabiliseren rond de 200 per jaar. In 2009 is het aantal aanvragen weer toegenomen, maar in 2010 weer gedaald.

Monumenten

Dit jaar hebben meer eigenaren van gemeentelijke monumenten gebruik gemaakt van de strippenkaart, maar nog steeds is het aantal eigenaren dat deelneemt beneden verwachting. Wij hebben besloten om af te zien van deelname aan de BRIM subsidieregeling van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voor de rijksmonumenten die in ons eigendom zijn. De subsidie staat niet in verhouding tot de kosten die de aanvraag meebrengt. Wij kunnen volstaan met onze huidige begroting inclusief de personele kosten wanneer wij

het onderhoud van de monumenten in eigen beheer houden. Het thema van de Open Monumentendag was 'De smaak van de 19e eeuw'. Wij hebben voor het eerst samengewerkt met de Historische Vereniging 'Old Go', deze samenwerking is erg goed bevallen. De deelnemers waren enthousiast over de opzet en inhoud van activiteiten. Vanwege de lage deelnamegraad aan de strippenkaartregeling zal in 2011 worden bekeken of deze in een andere vorm zal worden voortgezet of vervangen zal worden door een andere regeling. Wij zijn zeer tevreden over de samenwerking met de Historische Vereniging 'Old Go' en willen deze samenwerking ook in 2011 graag voortzetten.

Recreatie en Toerisme

De uitrol van het Drentse deel van het Fietsknooppuntennetwerk heeft in de zomer plaatsgevonden. Een aantal routes lopen ook over ons grondgebied. Met de provincie Groningen heeft overleg plaatsgevonden over uitvoering, financiering en beheer van het Gronings deel van het knooppuntennetwerk. Het is de bedoeling dat dit in 2011 wordt gerealiseerd. Met het Toeristisch platform en Ondernemend Haren hebben wij intensief overleg gevoerd over de over de uitvoering van toeristisch-recreatief beleid. Ook hebben wij een locatie- en haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid om in 2011 een camperplaats in de gemeente te realiseren. Inmiddels zijn twee locaties in beeld gebracht. Nadere besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden. Met de VVV hebben wij overleg gevoerd over de afbouw van de subsidie en de huisvesting. Inmiddels is besloten om voor het jaar 2011 de huidige huisvesting van de VVV te handhaven.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

We zijn tevreden omdat de tevredenheid van onze burgers over hun directe woonomgeving is gestegen van 7,6 naar 7,9. Dit blijkt uit de resultaten van het laatste onderzoek 'waar staat je gemeente'. Ook de tevredenheid over het groenonderhoud en de verkeersveiligheid is gestegen.

De burger als **Wijkbewoner**

De burger als wijkbewoner is de burger die recht heeft op kwaliteit van zijn leefomgeving. Naast de eigen verantwoordelijkheden die de burger hierin draagt, heeft de gemeente de taak om te zorgen voor een prettige leefomgeving. Zo moet de wijk er schoon en opgeruimd uitzien. Er moeten voldoende voorzieningen zijn in de directe omgeving en de verkeersveiligheid moet in orde zijn. Ook willen wij antwoord hebben op vragen als: Is er een goede infrastructuur? Is de gemeente goed bereikbaar per openbaar vervoer? Zijn er voldoende fietspaden en wegen?

Totaalrapportage burger als Wijkbewoner		Haren 2010	2008.....2006	
		7,1	6,7.....6,8	
nr	Prestatie	Indicator	2010	2008/2006
				6
1	Er zijn voldoende voorzieningen in de directe woonomgeving, wijk	Oordeel burger directe woonomgeving	7,9	7,7-NA
		Oordeel burger leefbaarheid buurt	7,8	7,6-NA
		Oordeel burger winkels in de buurt	7,9	7,6-6,4
		Oordeel burger speelmogelijkheden	6,1	5,7-6,3
		Oordeel burger straatverlichting	7,2	7,4-7,2
		Oordeel burger wegen, paden en pleintjes	6,6	6,5-NA
2	Er zijn voldoende voorzieningen in de gemeente	Oordeel burger winkels in de gemeente	8,1	7,8-7,6
		Oordeel burger sportvoorzieningen	7,6	7,3-7,3
		Oordeel burger gezondheidszorgvoorzieningen	7,5	7,3-7,1
3	Het openbaar groen in de wijk is goed onderhouden	Oordeel burger onderhoud groenvoorzieningen in de buurt	7,1	6,5-7,4
4	De wijk ziet er in het algemeen schoon en opgeruimd uit	Oordeel burger schoonhouden van de buurt	7,1	6,5-6,9
5	De vuilophaal in de gemeente is goed verzorgd	Oordeel burger over afvalinzameling	7,4	7,1-7,2

6	De gemeente is goed bereikbaar met de auto en met het openbaar vervoer	Oordeel burger over bereikbaarheid buurt met de auto	8,2	7,9-7,8
		Oordeel burger over parkeermogelijkheden in de buurt	6,9	6,9-6,2
		Oordeel burger over openbaar vervoer in de wijk	7,5	7,2-6,5
		Oordeel burger over parkeermogelijkheden in gemeente	6,4	6,5-6,3
		Oordeel burger over openbaar vervoer in gemeente	7,5	7,0-6,5
7	De fietsvriendelijkheid van de gemeente	Oordeel burger over de fietsvriendelijkheid	6,9	6,1-6,3
8	De verkeersveiligheid in de gemeente is goed	Oordeel burger over verkeersveiligheid gemeente	6,3	5,5-5,6
		Oordeel burger over verkeersveiligheid buurt	6,4	5,8-5,7

We zijn tevreden over de hoeveelheid werken die het afgelopen jaar zijn gerealiseerd. Bij de herinrichtingen van wegen, als de Onnerweg, zijn de uitgangspunten van Shared Space gehanteerd. Dat wij bij de uitvoering van de werken zo als bij de Poorthofsweg een gescheiden rioolstelsel hebben aangelegd en het hemelwater hebben afgekoppeld, stemt ons zeer tevreden. Nu dit werk is uitgevoerd zullen wij weer een klanttevredenheid onderzoek uitvoeren. Met het beleidsplan 'Natte Haren in model', is een goede basis gelegd om invulling te geven aan ons duurzame beleid op het belangrijke beleidsterrein van water. Het schonen van de vijvers in de Molenbuurt hebben wij nog niet gerealiseerd. Dit werk zal worden uitgevoerd, gezamenlijk met de reconstructie van de Vondellaan. Over de voortgang van de uitvoering van het LUP zijn wij zeer tevreden. Er is veel meer houtwal gerenoveerd dan onze doelstelling. Het energieverbruik van onze openbare verlichting hebben wij teruggedrongen door het toepassen van energiezuinige armaturen. In overleg met de leverancier proberen wij dit nader te kwantificeren. Voor onze buitendienst hebben wij inmiddels een elektrisch aangedreven voertuig besteld, als eerste stap in een verdere verduurzaming van ons wagenpark. Ook zijn wij tevreden dat er een burgerinitiatief is ontstaan voor het onderhoud van het Boeremapark.

Wat is de oorzaak van dat wel/gedeeltelijk/niet bereiken?

De onderhoudsprogramma's voor de gemeentelijke voorzieningen in de publieke ruimte kunnen wij realiseren, omdat wij beschikken over duidelijke kaders in de vorm van meerjarenplannen. Voorts starten wij tijdig met de voorbereiding van de uitvoering van de jaarplannen. Door de combinatie van diverse onderhoudsprogramma's kunnen wij efficiënt werken.

Wat leren wij daarvan?

Onderhoud van de publieke ruimte is goed mogelijk als tijdig de kaders worden afgesproken, zowel wat betreft het niveau van de uit te voeren werkzaamheden als wat betreft de beschikbare budgetten. Slechts op basis van meerjarenprogramma's zijn goede resultaten te bereiken. Dit geeft de ruimte om bij aanvang van elk jaar dadelijk te beginnen met de voorbereiding van de jaarprogramma's en het vooroverleg met de direct betrokkenen.

Wat heeft het gekost?

De doelgroep sluit af met een voordeel van € 170.000 voordelig. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Op 'handhaving openbare ruimte', zien wij een overschrijding doordat geraamde opbrengsten voor boetes niet zijn ontvangen vanuit het justitieel incassobureau. Hier wordt nog op ingezet.
- Bij riolen zijn de werkzaamheden uit GRP (Gemeentelijk rioolplan) ingezet. Een aantal opdrachten zijn doorgeschoven naar 2011 en worden gecombineerd met dan geplande werkzaamheden. Wij stellen voor om het resterende budget mee te nemen naar 2011.
- Bij Landschapsbeheer zijn werkzaamheden uit het LUP doorgeschoven naar 2011. Dit is in overleg gegaan met partners en cofinanciers. Ook hier stellen wij voor om het resterende budget mee te nemen naar 2011.

Product / Doelgroep		realisatie 2007	realisatie 2008	realisatie 2009	begroot 2010	realisatie 2010	saldo 2010
Gebruikers publieke ruimten							
047	Wegen, Straten en Pleinen	1.443	1.631	1867	2.127	2.096	32
051	Openbare Verlichting	340	382	411	417	409	7
065	Verkeer en Vervoer	141	140	152	224	208	16
077	Afwatering	99	115	115	113	103	10
172	Landschapsbeheer	68	143	109	120	102	18
177	Plantsoenen	1.500	1.641	1864	1.814	1.787	27
178	Openluchtrecreatie en Toerisme	160	181	151	166	154	12
233	Riolen	43	-107	17	70	21	50
245	Handhaving openbare ruimten			43	37	52	-15
162	Molen Noordlaren	12	18	35	22	16	5
167	Monumenten	73	100	117	74	63	11
Totaal Doelgroep Gebruikers publieke ruimten		3.877	4.244	4.881	5.184	5.012	172

Economische klanten

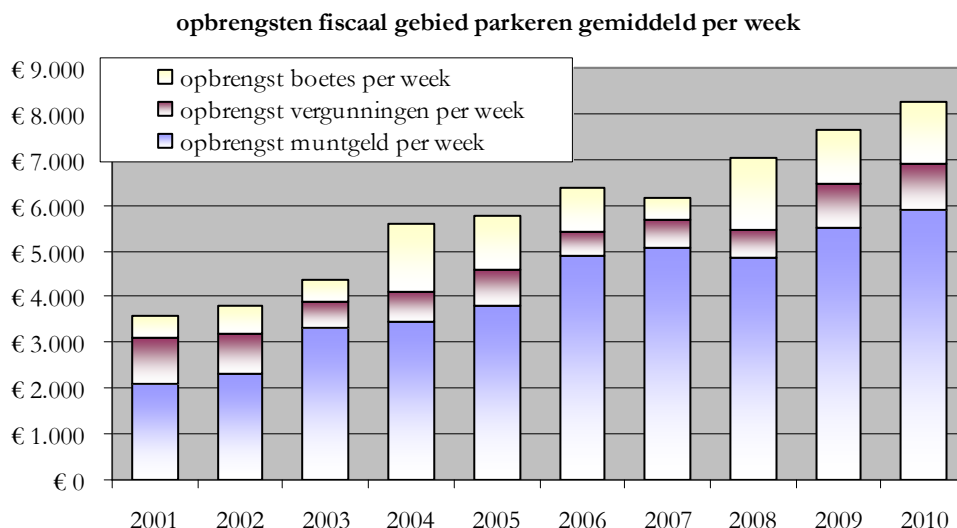
Wat willen wij bereiken?

We streven naar een dorpskom die voor onze eigen inwoners en een deel van de regio het kloppend winkelhart is en blijft. De ontwikkeling van het Raadhuisplein biedt ondernemers de kans om bij te dragen aan de versterking van de uitstraling van de dorpskom. Duurzaamheid, of beter klimaatbeleid moet als thema zichtbaar en vanzelfsprekend worden in ons werk en onze planning als gemeente. Wij willen dat onze burgers en bedrijven zich volledig kunnen informeren over veiligheid, bodemgesteldheid en (milieu)risico's in onze gemeente. Dit draagt voor een groot deel bij aan het gevoel van veiligheid. Wij streven ernaar dat de inwoners in onze gemeente zich veilig voelen.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

Parkeervoorzieningen

In september is de betaalautomaat in de garage op brute wijze gekraakt. De schade door de kraak was dusdanig, dat de betaalautomaat moest worden vervangen (nadeel globaal € 20.000). Doordat er lange tijd niet betaald kon worden en er dus ook geen uitrijkaarten konden worden geproduceerd, is de garage ruim 7 weken voor 'passanten' besloten geweest. Alleen op vrijdag en zaterdag hebben wij de slagbomen geopend, zodat het winkelende publiek op piekdagen (gratis) in de garage kon parkeren. De abonneerders hebben in die periode wel van de garage gebruik kunnen maken. Zij zijn immers niet van de betaalautomaat afhankelijk. Verder hebben wij in de parkeergarage nauwelijks storingen gehad. De parkeermeters in de fiscale zone bleken storingsgevoelig vooral bij het vorstige weer in december. Met het verdwijnen van de vorst zijn ook de storingen voorbij. Voor het onderhoud, dat aanvankelijk in het leasecontract was verdisconteerd, is nu een apart contract afgesloten. Storingen worden in beginsel binnen 24 uur verholpen. Wij verwachten dat de parkeermeters in het fiscale gebied op deze wijze nog een aantal jaren kunnen functioneren, dit scheelt aanzienlijk in de kosten. Het aantal verstrekte vergunningen is teruggelopen. Dit kan worden verklaard door het verbod om met een vergunning te parkeren op het parkeerterrein bij De Brinken. Daarnaast waren door de bouw van het gemeentehuis op het Haderaplein (voormalig Schakel noordzijde) 28 minder fiscale parkeerplaatsen beschikbaar. Medewerkers van de gemeente worden gestimuleerd om hun auto zo veel mogelijk in de parkeergarage te stallen. Daarmee beogen wij meer ruimte te creëren voor passanten in het fiscale gebied. Het aantal niet-commerciële abonnementen voor de parkeergarage bedraagt globaal 80. Omdat niet alle medewerkers gelijktijdig in de garage parkeren, blijft er vooralsnog in die garage voldoende ruimte voor commercieel gebruik.

De parkeeropbrengsten vertoonden de afgelopen jaren een stijgende lijn. Ook in 2010 zette deze trend zich door

Weekmarkt

We hebben ervoor gezorgd dat de weekmarkt netjes en ordentelijk is verlopen. Wij zijn gestart met minder inzet van de marktmeester en meer initiatieven over te laten aan de standplaats houders. Dit is een landelijke trend die ook in Haren als positief wordt ervaren.

Economische zaken

Raadhuisplein en Haderaplein

Begin 2011 zullen wij samen met de omwonenden het programma van eisen voor de architect verder vorm geven. Het programma van eisen geeft de architect handvaten voor het maken van een plan. In 2011 verwachten wij de ontwikkeling van het Raadhuisplein/Haderaplein ontwerp gereed te hebben.

Ondernemend Haren

Periodiek vindt er overleg plaats met het bestuur van ondernemend Haren en de portefeuillehouder EZ. Met name is gesproken over de parkeerproblematiek en het ontwikkelen van een ondernemersfonds

Nieuwbouw gemeentehuis

De nieuwbouw van het gemeentehuis is, conform planning, nagenoeg afgerond. In 2010 is de organisatie verhuisd en medio 2011 zal het project volledig worden afgerond.

Nesciopark

Er is behoefte aan een tijdelijke uitbreiding van het Transferium op het Nesciopark. Doordat het bestemmingsplan aangepast dient te worden is er een vertraging van ruim een half jaar. Hierdoor is er voor gekozen een pas op de plaats te maken en te beraden op onze lange termijn visie. Al er gekozen wordt voor een extra permanent transferium zal er moeten worden bekeken naar de randvoorwaarden die wij hieraan willen stellen en wat dit betekent voor de korte en middellange termijn. Hiervoor zal overleg met de gemeente Groningen, de provincie Groningen en de Regio Groningen-Assen plaatsvinden. Ons verzoek aan de regio en de provincie om het Nesciopark minder intensief te bebouwen is in het najaar van 2010 gehonoreerd. Dit betekent dat wij in het eerste halfjaar van 2011 het concept masterplan en de grondexploitatie aanpassen.

Komplan

De laatste fase van het Komplan is fase 5 "De Molen". Hiervoor is een plan uitgewerkt door een ontwikkelaar. Als dit plan past binnen het bestemmingsplan en voldoet aan alle criteria, dan kan redelijk snel uitgevoerd. Wij verwachten in 2010 de voorbereiding van het plan en in 2011 de realisatie.

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)

De ontwikkeling van de Regionale Bestuursdienst heeft in 2010 niet stilgestaan. Uit de eerste bestuursconferentie van 26 november jongstleden bleek dat er verschillende politieke gedachten binnen de provincie leven. Er zijn uiteindelijk 3 samenwerkingsvormen door de provinciale projectgroep uitgewerkt. Medio 2011 zal er meer duidelijkheid ontstaan over de uiteindelijke samenwerkingsvorm waar de gemeente Haren zich in kan vinden

Vergunningverlening bedrijven

Door de komst van het Activiteitenbesluit zijn er ook afgelopen jaar weer meer inrichtingen onder de vergunningsplicht uitgekomen. De werklast verschuift door deze AmvB van de vergunningverlening naar de handhaving.

In de zomer 2010 is na 4 jaren intensief overleg met ProRail de revisievergunning Wet milieubeheer ontvangen. Met name het aspect Externe veiligheid baart de nodige zorgen en heeft al vele manuren gekost. De ontwerpbesikking zal in de zomer 2011 ter inzage worden gelegd.

Handhaving inrichtingen Wet milieubeheer en overige toezichtstaken

Er hebben 61 bedrijfscontroles plaatsgevonden waarvan 7 opleveringscontroles. Er zijn 2 gemeentelijke inrichtingen bezocht. Eén inrichting is met de activiteiten gestaakt. Voortvloeiend uit de controles van 2010 maar ook deels uit 2009 zijn er 17 hercontroles verricht; 12 uit de controles 2010 en 5 uit controles 2009. Er zijn 4 voornemens last onder dwangsom en 1 last onder dwangsom opgelegd (de last onder dwangsom heeft geresulteerd in een invorderingsbesikking).

Het percentage bedrijven waar een hercontrole moest worden verricht is circa 20%. Dit is een daling ten opzichte van 2009. Reden hiervan is dat het naleefgedrag beter wordt.. Wel is het aantal voornemens last onder dwangsom de laatste jaren toegenomen. Een (klein) deel van de aangeschreven bedrijven heeft om welke reden dan ook een meer dwingende brief nodig om de overtredingen te doen beëindigen. Het toepassen van flankerend beleid van het Openbaar Ministerie (OM) kan bijdragen aan een beter naleefgedrag van regels. Om als bedrijf gelijktijdig met de brief van de gemeente, geconstateerde overtredingen met herstel-

termijn, een brief te ontvangen van de regiopolitie dat zij ons hierin ondersteunen ('dreigen met proces-verbaal') kan het naleefgedrag gunstig beïnvloeden. Helaas wil het OM hier niet aan.

Interne organisatieproblemen hebben er toe geleid dat er nauwelijks toezicht op overige milieutoezichtstaken heeft plaatsgevonden.

Geluidhinder

Sanering spoorweglawaaï

In december 2009 verleende het Ministerie van Vrom ons onverwacht de voorbereidingssubsidie voor het saneren van woningen langs de spoorlijn Groningen/Assen. Het betreft woningen gebouwd voor 1987 met een te hoge geluidsbelasting op de gevel ten gevolge van railverkeer. De subsidie is bedoeld om samen met de partner Prorail een saneringsprogramma op te stellen. In maart 2010 is het projectplan vastgesteld. Inmiddels is duidelijk geworden dat Prorail om technische en organisatorische redenen niet mee kon werken aan onze gewenste deadline van 1 oktober 2010. Na overleg met de subsidieverstrekker zijn wij overeengekomen dat wij het definitieve saneringsprogramma medio 2011 gereed zal zijn. Dan ook wordt duidelijk of het geluidproject definitief doorgaat.

Geluid Wet milieubeheer

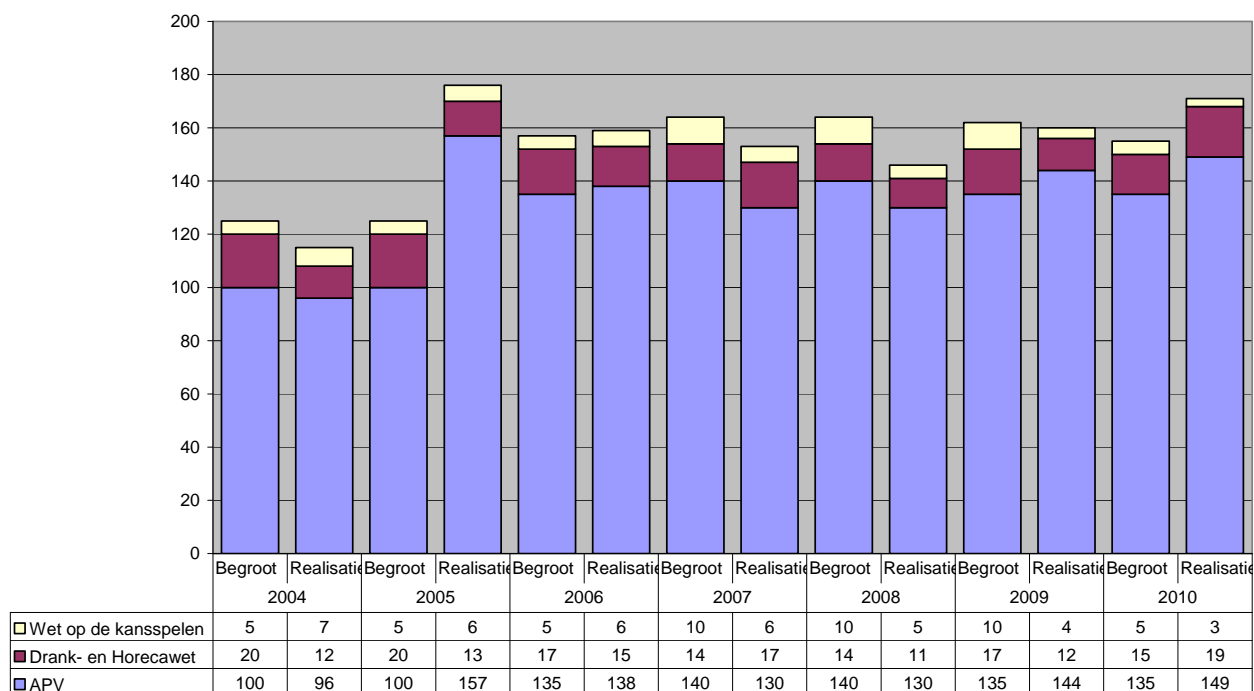
In 2010 is het begin gemaakt met de procedure in het kader van de milieuvergunning voor het spoorwegemplacement om een geluidsscherm van 750m langs het Westerveen te kunnen plaatsen. Naar verwachting zal het scherm medio 2013 zijn gerealiseerd. De bouwkosten worden geschat op 2 miljoen euro.

Vergunningaanvragen APV en bijzondere wetten

In verband met de invoering van de Dienstenregeling is de indeling van de verschillende vergunningen gewijzigd ten opzichte van 2010. Hierdoor is ook de onderverdeling enigszins veranderd, maar, gezien de ervaringen van 2010 blijft het aantal APV-vergunningen nagenoeg ongewijzigd.

Bij de Drank- en horecavergunningen is de mogelijkheid opgenomen om bij verandering van leidinggeven- den te volstaan met het doorgeven van een wijziging aan de gemeente. Voor deze wijziging wordt een le- gesbedrag geheven van € 50,-

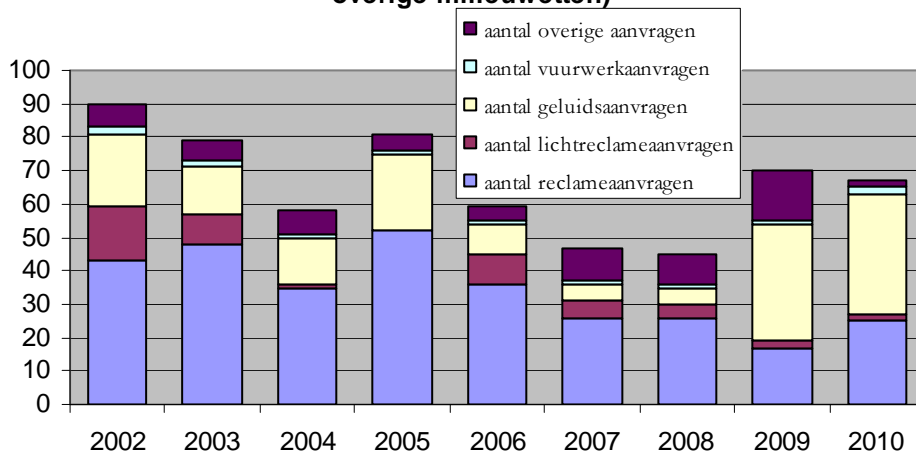
Vergunningaanvragen APV en bijzondere wetten

Er zijn meer vergunningen aangevraagd dan begroot was. Ten opzichte van 2009 zijn er ook meer vergunningen aangevraagd.

Vergunningaanvragen overige milieuwetten

aanvragen vergunning/ontheffing per soort (HANDHAVING overige milieuwetten)

Het totaal aantal aanvragen is licht gedaald ten opzichte van 2009. Het aantal geluidsaanvragen blijft op het niveau van 2009, maar is nog steeds veel hoger dan in de jaren daarvoor.

Gemeentelijke interne milieuzorg

Vanaf 2009 is het mogelijk het energiecontract met Nuon af te kopen (halverwege contractduur). In 2010 zouden hierover besprekingen worden gevoerd. Uitgangspunt is dat eenmalige afkoop van de resterende looptermijn voor de gemeente financieel aantrekkelijk moet zijn. Vanwege interne werkdruk en ziekte is het in 2010 niet gelukt tot afwikkeling van het onderzoek van afkoping te komen. In 2011 worden hier interne uren voor gezocht.

Bodem en grondwater

Naast verschillende kleinere gevallen van grond- en baggerverplaatsingen hebben zich een aantal grote bodemtransacties voorgedaan te weten de grondverplaatsing in verband met aanleg nieuwe hockeyvelden Oosterweg en de nieuwe sportvelden Scharlakenlaan (deels 2009). Bodemsanering Kroonkampweg 6 te Haren (voormalige chemische wasserij) bevindt zich in de monitoringsfase. De laatste monitoringsronde heeft plaatsgehad in november 2010. De resultaten zijn zeer bemoedigend. De verontreinigingsvracht is met circa 54% afgenomen ten opzichte van het jaar 2006 (aanvangmonitoring). Ten aanzien van de vorige monitoring in 2008 is de verontreinigingsvracht zelfs teruggelopen met circa 74%.

In het najaar van 2010 is de provinciale omgevingsverordening voor grondwater op een aantal zaken aangepast. Het ontwerp heeft ter inzage gelegen; onze opmerkingen zijn meegenomen in dit ontwerp.

Jongerenoverlast in centrum

In april 2010 is de coördinator jongerenoverlast van start gegaan. De betrokken partijen zijn enthousiast over de goede samenwerking en met betrekking tot de overlast door jongeren worden zichtbare resultaten behaald. Om de inzet op jongerenoverlast te versterken is in de zomermaanden een beroep gedaan op het flexteam van de politie Groningen

Project deregulering

Zowel de kaderstelling door de raad ten aanzien van deregulering als de nieuwe Algemeen Plaatselijke verordening zijn door de raad vastgesteld.

Financiële doelgroep (verschillenanalyse ten opzichte van de begroting)

Deze doelgroep sluit af met een voordeel van € 106 duizend. De belangrijkste oorzaken zijn:

Parkeervoorzieningen

De opbrengsten voor het fiscaal parkeren en de parkeergarage zijn hoger dan begroot. Dankzij een goede bezettingsgraad (met name in de garage) en een besparing in de kosten, sluit het product met een voordelig resultaat. In dit voordelige resultaat zijn de inkomstenderving in het fiscale gebied op de koopavonden in november en december (raadsbesluit), het tijdelijk buiten werking zijn van de parkeergarage als gevolg van

de kraak van de betaalautomaat en het tijdelijke verlies van 28 parkeervakken als gevolg van de nieuwbouw van het gemeentehuis, verdisconteerd.

Vergunningverlening bedrijven

Er is minder inzet geweest op de vergunningverlening. Er is prioriteit gegeven aan de invoering van de WA-BO. Er zijn echter niet minder aanvragen geweest, hierdoor is een lichte achterstand in de behandeling ontstaan. Gepland is deze achterstand in de loop van 2011 in te lopen.

Bodem en grondwater

Er zijn minder bodemrapporten getoetst door terugval van het aantal bouwaanvragen. Het aantal verzoeken om historische informatie is achtergebleven bij het voorgaande jaar. Met name door het teruglopen van bouwprojecten en grondverzettransacties is het aantal verzoeken verminderd.

Algemeen milieubeleid

De geplande inzet op algemeen milieubeleid is ingezet op het schrijven van een nieuwe reclamenota. Deze inzet wordt zichtbaar op het product handhaving milieu/reclame. Per saldo vallen de verschillen tegen elkaar weg.

Product / Doelgroep		realisatie 2007	realisatie 2008	realisatie 2009	begroot 2010	realisatie 2010	saldo 2010
Economische klanten							
041	Dienstverlening EDR	131	82	83	89	94	-5
042	Overige Beschermende Maatregelen	5	3	6	6	5	1
044	Schades	54	82	57	55	51	4
064	Parkeervoorzieningen	-15	-110	-160	-96	-133	38
082	Markten/Standplaatsen	14	17	23	25	16	9
083	Economische Zaken	12	13	6	9	6	3
089	Komplan Algemeen	129	71	61	58	58	0
234	Vergunningverlening bedrijf	211	167	108	142	116	26
235	Bodem en Grondwater	72	83	90	91	66	25
236	Geluidhinder	19	19	29	27	24	3
237	Algemeen Milieubeleid	52	89	116	51	34	18
239	Openbare Hygiene	18	21	22	22	17	5
241	Gemeentelijke Interne Milieuzorg	33	58	17	17	20	-2
243	Handhaving Milieu/reclame	17	41	197	123	141	-18
Totaal Doelgroep Economische klanten		751	635	654	620	514	106

Paragraaf Lokale heffingen

In deze paragraaf gaan wij in op de lokale heffingen. Hieronder verstaan wij het algemene dekkingsmiddel van de OZB, maar ook de afvalstoffenheffing en de rioolrechten, omdat elk huishouden in onze gemeente met deze heffingen in aanraking komt. In tegenstelling tot de OZB ligt er bij zowel de afvalstoffenheffing als de rioolrechten een rechtstreeks verband tussen de dienstverlening door de gemeente en de in rekening gebrachte tarieven.

Er is in Haren geen sprake van kwijtschelding van belastingen en heffingen in de strikte zin van het woord. Iedereen die een aanslag krijgt dient deze daadwerkelijk te betalen. Wel is het zo dat deelnemers aan het Participatiefonds vervolgens de betaalde belasting vergoed kunnen krijgen (inwoners met een bijstandsuitkering worden automatisch tot het Participatiefonds toegelaten). Voor wat betreft de gemeentelijke belastingen en heffingen gaat het daarbij om het vastrechtgedeelte van de afvalstoffenheffing. Overigens betalen huurders van woningen geen OZB en rioolrecht, omdat deze heffingen worden geheven van eigenaren.

Afval

Ons uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing is dat wij alle kosten die gepaard gaan met het verwijderen en verwerken van afval in rekening willen brengen aan de gebruiker. Met ingang van 2008 hebben wij de inzameling van het afval uitbesteed. Door een goede kostenbeheersing en de gemaakte afspraken met derden zijn wij erin geslaagd een percentage van 99% voor wat betreft kostendekkendheid in 2010 te realiseren.

Riolen

Kostendekkendheid is het uitgangspunt bij de bepaling van de hoogte van het rioolrecht. In december 2009 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2010 tot en met 2014 vastgesteld, op grond waarvan de tarieven voor 2010 zijn verlaagd. Hierdoor is het product riolen op begrotingsbasis 100% kostendekkend gebleken, net als in 2009. In 2010 hebben wij een percentage van 99% voor wat betreft kostendekkendheid gerealiseerd.

OZB

De totale opbrengst OZB is nagenoeg gelijk aan de begroting van € 3.442.000.

Forensenbelasting en toeristenbelasting

De forensen- en toeristenbelasting kunnen alleen na afloop van het kalenderjaar geheven worden. In 2010 zijn daarom de aanslagen voor het belastingjaar 2009 opgelegd en zijn de bezwaarschriften daarover afgehandeld. Tevens is voor de toeristenbelasting een controle uitgevoerd op de nachtregisters van enkele overnachtingsmogelijkheden in onze gemeente. In 2011 zullen de aanslagen van 2010 worden opgelegd.

Gemeentelijke lasten vergeleken

Ieder jaar onderzoekt het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) hoe alle gemeentelijke tarieven van OZB, reinigingsheffing en rioolheffing zich ontwikkelen. Ons uitstekend voorzieningenniveau in relatie tot onze kleine schaal vertaalde zich in de rangschikking van de (digitale) COELO-Atlas 2010 naar plaats 346 (plaats 362 in 2009), waarbij plaats 1 de goedkoopste gemeente is en plaats 457 de duurste. De rangschikking betreft de bruto woonlasten in euro's voor een meerpersoonshuishouden, zoals vermeld in onderstaande tabel en bestaat uit de som van OZB, reinigingsheffing en rioolrecht voor woningeigenaren. Het OZB-bedrag is daarbij berekend op basis van de gemiddelde woningwaarde in de betreffende gemeente (in Haren ligt deze waarde beduidend hoger dan in de buurgemeenten).

Gemeentelijke woonlasten 2010	Haren	Groningen	Hoogezand-Sappemeer	Tynaarlo
Eenpersoonshuishouden	659	656	527	541
Meerpersoonshuishouden	736	698	598	630
OZB				
Tarief eigenaren woningen (%)	0,1085	0,1220	0,1223	0,0797
Tarief gebruikers niet-woningen (%)	0,0869	0,2310	0,2080	0,0731
Tarief eigenaren niet-woningen (%)	0,1085	0,2910	0,2592	0,0979

Reinigingsheffing woningen				
Tarief eenpersoonshuishouden	152	310	176	133
Tarief meerpersoonshuishouden	229	352	246	222
Rioolrecht woningen				
Tarief eigenaren	173	128	80	0
Tarief gebruikers	0	0	78	199

De lastendruk in Haren is vergelijkbaar met onze buurgemeente Groningen. Hoogezand-Sappemeer en Tynaarlo zijn duidelijk goedkoper.

Informatie met betrekking tot leges

De kostendekkendheid van de legesverordening in 2010:

	Totaal Kostendekkendheid	
Titel 1 - Algemene dienstverlening		
Kosten	605.314	
Opbrengsten	<u>- 395.235</u>	
Totaal Titel 1	210.079	65%
Titel 2 - Omgevingsvergunning		
Kosten	973.930	
Opbrengsten	<u>- 599.272</u>	
Totaal Titel 2	374.657	62%
Titel 3 - Dienstverlening Europese Dienstenrichtlijn		
Kosten	101.643	
Opbrengsten	<u>- 7.724</u>	
Totaal Titel 3	93.920	8%
Eindtotaal	<u>678.655</u>	60%

Paragraaf Bedrijfsvoering

Vertaling collegeprogramma

In de diverse doelgroepen keken wij naar wat wij wilden bereiken en waarom. In deze paragraaf kijken wij naar de manier waarop wij werken. Wij concentreren ons op uitvoering en de vormgeving van veranderingsprocessen met daaraan gekoppeld de ontwikkeling van onze bestuursdienst binnen de kaders van onze organisatievisie, zoals in de inleiding verwoord. Ook landelijke ontwikkelingen hebben invloed op ons doen en laten. Het programma 'de Andere Overheid' is hiervan een voorbeeld.

Wat willen wij bereiken?

Zoals gemeld moet de verdere ontwikkeling van de bestuursdienst plaats vinden binnen de kaders van onze organisatievisie. Ons doel is de bestaande kwaliteit van de prestaties te handhaven, maar waar mogelijk efficiencywinsten te boeken.

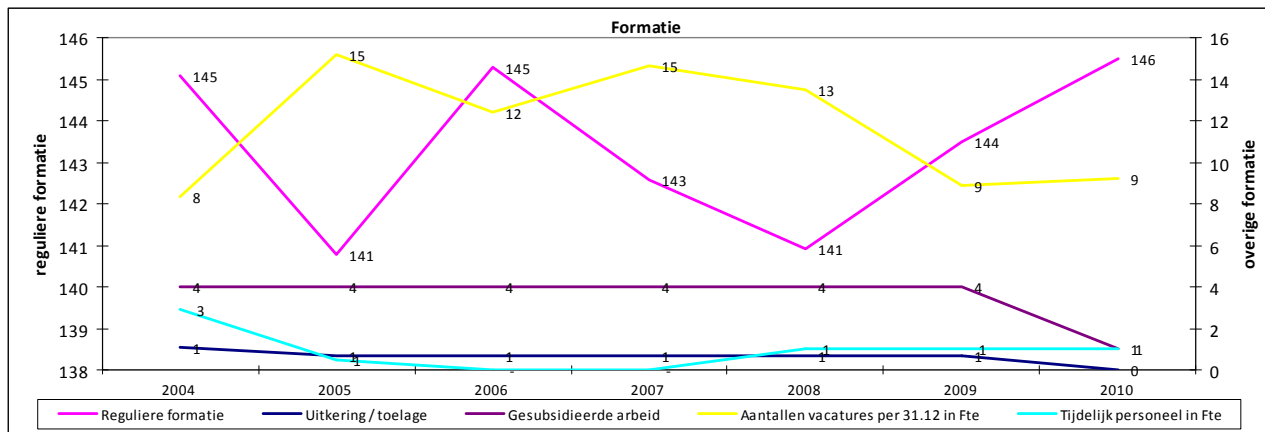
Het doel van 'De Andere Overheid' is publieke dienstverlening te optimaliseren en de administratieve lasten verlichten. In de niet al te verre toekomst worden wij geacht 24 uur per dag, 7 dagen per week onze diensten te verlenen. De gemeente wordt de voordeur voor alle overheidsinstellingen.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

Onze doelen waren dat wij ons zouden ontwikkelen volgens onze organisatievisie en het nastreven van efficiencywinst bij minimaal gelijkblijvende kwaliteit. Dit doel raakt alle bedrijfsvoeringaspecten, die wij hieronder per onderdeel toelichten.

Personeel

Onze belangrijkste productiefactor is ons personeel. Het personeelsbestand is t.o.v. 2009 gestegen. Van 143,5 FTE per 31 december 2009 naar 145,5 FTE per 31 december 2010. Een aantal langer openstaande vacatures is in 2010 ingevuld. Na jaren van inkrimping bleek wel dat wij op tal van fronten de kritieke ondergrens hadden bereikt. Dit was met name te merken bij de buitendienst. Om toch de essentiële taken te kunnen blijven uitvoeren is een aantal langdurig openstaande vacatures in 2010 vrijgegeven en ingevuld.

Bovenstaande grafiek laat de ontwikkeling van ons personeelsbestand zien. Het aantal vacatures blijft hoog. Deels is hier bewust voor gekozen. Bij de buitendienst bijvoorbeeld worden bepaalde werkzaamheden niet meer in eigen beheer uitgevoerd. Een aantal vacatures wordt in verband hiermee niet ingevuld.

Collectieve arbeidsvoorwaardenregeling-Uitwerkingsovereenkomst (car-uwo)

De huidige CAO gemeenteambtenaren (car-uwo) loopt van 1-6-2009 tot 1-6-2011. Hierover werd pas begin 2010 een akkoord bereikt tussen VNG en vakorganisaties. Naast afspraken over koopkrachtbehoud en werkzekerheid bevat het akkoord ook afspraken over het terugdringen van het aantal externen, het tegengaan van agressie en geweld, levensfasebeleid, het bevorderen van de inzetbaarheid en het verbeteren van de balans werk en privé. Een samenhangend pakket gericht op langer, gezond en met plezier doorwerken.

Personeelsadvisering

Gewerkt is volgens het principe van accountmanagement. Het team PZ is de rode draad die het personeelsinstrumentarium verbindt met de afdelingen. Het adviseren van de afdelingshoofden, het management en de medewerkers is core-business voor het team PZ.

Personeelsinstrumentarium

De personeelsinstrumenten worden jaarlijks tegen het licht gehouden. In 2009 is het personeelsinstrument gedifferentieerd belonen herijkt. In 2010 is dit gewijzigde instrument voor het eerst toegepast. Het overige instrumentarium is goed op orde. In 2010 heeft er geen groot onderhoud plaatsgevonden, de nadruk lag op het optimaliseren van het gebruik van het huidige instrumentarium, en het op juiste wijze implementeren van gedifferentieerd belonen. Als bijzonder thema stond leeftijdsbewust personeelsbeleid op de agenda.

Opleiding en training

In het afgelopen jaar is vanwege bezuinigingen minder uitgegeven aan opleidingen voor medewerkers dan gepland en gewenst. Het budget dat gepland is voor opleidingen is vergeleken met andere gemeente zeer laag: 0,7% van de salarissom is gebudgetteerd terwijl dat het gemiddelde van alle andere gemeenten ligt op 2,2% van de salarissom. Medewerkers willen zich blijvend ontwikkelen vanwege het vergroten van kansen op de arbeidsmarkt, ook wel employability genoemd. De gemeente is volgens de Car-Uwo verplicht hieraan mee te werken. Met het bovengenoemde budget zullen wij medewerkers hierin de komende jaren niet kunnen faciliteren. Een arbeidsvoorwaarde die sinds 2008 opgenomen is in de Car-Uwo is het recht op loopbaanadvies (na iedere vijf jaar in dienst te zijn geweest). Door het A&O-fonds gemeenten is hiervoor een zogenaamde ontwikkelscan opgesteld. Dit is een internettool bestaande uit een aantal vragenlijsten waarmee de medewerker inzicht krijgt in zijn persoonlijke eigenschappen en motieven. In 2010 hebben een tiental medewerkers gebruik gemaakt van dit loopbaaninstrument.

Arbo en RI&E's

In 2010 is het rapport ontvangen van de werkdrukmeting, gehouden eind 2009. De negatieve score van de werkdruk bleek ten opzichte van de meting in 2006 te zijn verdubbeld; een alarmerende score. Maatregelen die in de afgelopen jaren door de directie en het MT genomen zijn, zijn niet voldoende gebleken. De nieuwbouw van het gemeentehuis is eind 2010 gereed gekomen. Om die reden is er in het afgelopen jaar niet geïnvesteerd in meubilair of andere arbo-middelen. In het nieuwe gemeentehuis beschikt het personeel over ergonomisch en arbo-verantwoord meubilair. Voor het nieuwe gemeentehuis zal een nieuwe Risico-inventarisatie moeten worden uitgevoerd.

Ziekteverzuim

Per 1 juli 2010 is de gemeente eigen risicodragers geworden voor de WGA (Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten). Dit betekent dat als een medewerker door ziekte 65% of minder van het oude loon kan verdienen of tijdelijk helemaal niet kan werken (maar wel kans bestaat op herstel) hij/zij van UWV een WGA-uitkering ontvangt. Het UWV stuurt de gemeente vervolgens de rekening. De gemeente heeft dit risico op zijn beurt verzekerd bij REAAL Verzekeringen en dat bleek goedkoper te zijn dan in het collectieve bestel bij UWV te blijven. Onlangs per 1 januari 2011 zijn de WGA-premies aan UWV/Belastingdienst namelijk verhoogd. De verzekeringspremie aan REAAL Verzekeringen wordt, conform de afspraak met de OR, voor de helft verhaald op de medewerkers gezien de collectieve verantwoordelijkheid het ziekteverzuim terug te dringen.

Bedroeg het ziekteverzuim over de gehele organisatie in 2009 nog 5,4%. In 2010 is dit percentage gedaald naar 4,6%. Het ziekteverzuimbeleid, waarbij primair een belangrijke rol is weggelegd voor de leidinggevende en secundair voor de bedrijfsarts, heeft vorig jaar zijn vruchten afgeworpen. Bovendien heeft de gemeente besloten het contract met IZA BZP (Bedrijfszorgpakket) te continueren, waardoor het personeel onder gunstige condities snel terecht kan bij de fysiotherapeut, de bedrijfsmaatschappelijk werker en de psycholoog. Dit heeft een gunstige invloed op het ziekteverzuim en werkt preventief.

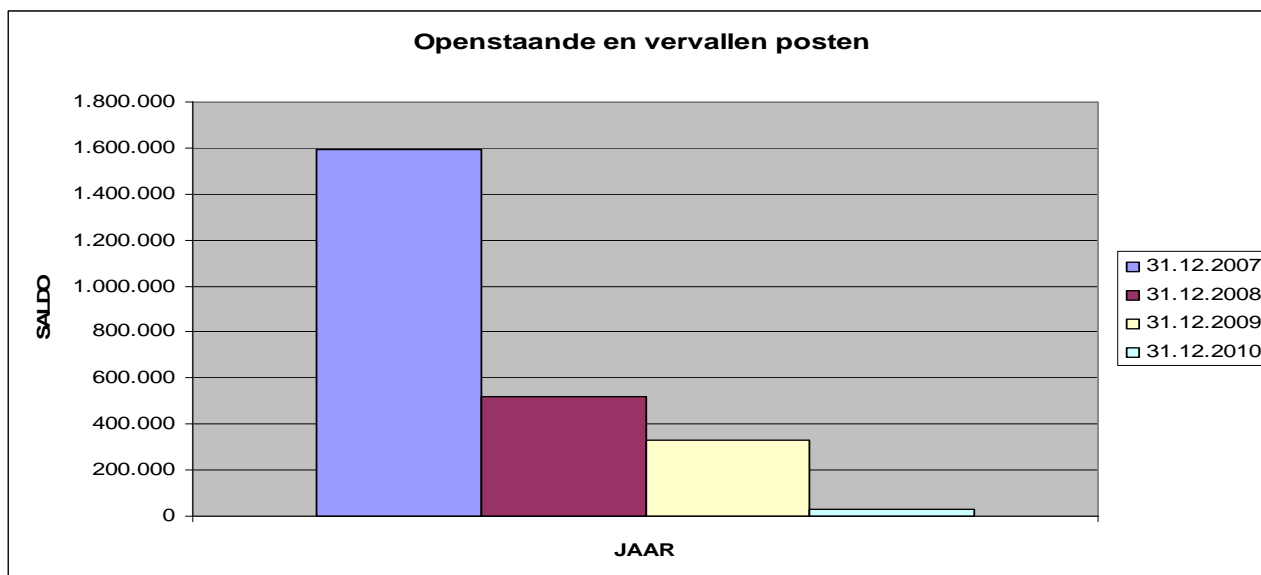
Financiën

Het aantal inkoopfacturen in 2010 is ten opzichte van 2009 nauwelijks gestegen. De stijgende trend van de afgelopen jaren lijkt hiermee gestabiliseerd. Dit jaar hebben wij ruim 11.000 inkoopfacturen verwerkt. De doelstelling om deze facturen binnen acht dagen te verwerken is in bijna alle gevallen gehaald. Voor de verdere optimalisatie van het proces zijn de eerste stappen naar digitale verwerking gezet. Medio 2011 zal dit operationeel zijn.

De verkoopfacturen worden over het algemeen binnen vijf werkdagen na aanlevering verzonden. Incidenteel wordt deze verwerkingstijd overschreden. Bovendien was de betalingstermijn van onze crediteuren in bijna 80% van de gevallen niet overschreden. Wij hanteren een betalingstermijn van 30 dagen. Bijna 100% van de facturen wordt binnen 60 dagen betaalbaar gesteld.

Doordat de werkzaamheden grotendeels binnen de door ons gestelde termijnen worden uitgevoerd wordt onnodig extra werk voorkomen. Het aantal reacties van crediteuren als gevolg van een betalingsachterstand was daarom ook dit jaar laag.

De ingeslagen weg om de werkzaamheden verder te professionaliseren door bijvoorbeeld het optimaliseren van de gegevensstromen heeft er toe geleid dat de verwerkingsprocessen van betalingen, verminderingen en automatische incasso's steeds beter worden uitgevoerd. De cadans die is ingezet bij de (dwang)invorderingscyclus is uitgebreid. Een zichtbaar en concreet resultaat hiervan is dat de openstaande posten waarvan de vervaldatum op 31 december ook was verstreken drastisch is verminderd. Uit onderstaand overzicht blijkt dat dit in de periode 2007 tot en met 2010 met bijna 90% is gedaald. Verwachting is dat dit in het komende jaar nog iets verder verlaagd kan worden. Dit betekent dat wij niet alleen sneller ons geld binnenkrijgen, maar ook dat hierdoor minder oninbare vorderingen ontstaan.

De implementatie van een nieuw management informatiesysteem (MIS) is in februari afgerond en volledig in gebruik genomen. Vervanging van het oude pakket was noodzakelijk omdat deze door de leverancier niet meer ondersteund werd. De gegevensverwerking ten bate van onze planning en control cyclus is hiermee verder geoptimaliseerd.

Ook in 2010 bleek dat schades moeilijk zijn in te schatten. Een aanpassing bij de tweede bestuursrapportage was noodzakelijk. Dit jaar is voor de tweede keer op rij is het totale schadebedrag lager dan het voorgaande jaar. Hopelijk zet deze trend zich voort.

Organisatie

In 2010 is veel aandacht besteed aan een managementontwikkelingstraject voor de afdelingshoofden. Dit in combinatie met een andere opzet van de vergaderingen van het ManagementTeam en een betere terugkoppeling van de politieke besluitvorming naar de organisatie.

Medio 2010 gaf de gemeentesecretaris/directeur, de heer Mr. E.M. van Koldam aan, dat hij overleg wenste over de invulling van zijn inzet voor de gemeente in de periode 2011-2015. Voor hem was de voortzetting van zijn inzet als gemeentesecretaris/directeur gedurende deze periode daarbij geen vanzelfsprekendheid. In goed overleg is vervolgens afgesproken dat de heer Van Koldam na 15 jaar zal stoppen als gemeentesecretaris/directeur en zal worden belast met bijzondere opdrachten binnen de gemeentelijke organisatie. Ook is besloten tot werving van een opvolger van buiten de organisatie. Het vertrek van de heer Van Koldam en de benoeming van zijn opvolger zal zijn beslag krijgen in de loop van 2011.

Op ambtelijk niveau is in 2010 contact gezocht met de gemeente Groningen over vormen van samenwerking. Deze contacten betroffen met name de Dienst Informatisering en Automatisering (DIA) en de Milieudienst. Met de laatste dienst werden concrete afspraken gemaakt over de overdracht van de diftar-administratie als vervolg op de reeds eerdere uitbesteding aan deze dienst van de afvalinzameling. Het overleg met de DIA betreft vooral automatisering en belastingen. Concrete afspraken op deze twee taken zijn in 2010 nog niet gemaakt.

In het voorjaar is besloten de voormalige afdeling Sociale Zaken te splitsen in een beleidsdeel en een uitvoerend deel. Het beleidsdeel is nu ondergebracht bij de afdeling Ruimtelijke en Maatschappelijke Zaken en het uitvoerend deel is als "team Werk Inkomen Zorg" toegevoegd aan de afdeling Informatieve Bedrijfsondersteuning.

Huisvesting

Nieuwe gemeentehuis

Tot 16 december 2010 verbleven wij in het oude raadhuis. Over het oude raadhuis zijn geen bijzonderheden te vermelden. Het lukte om zuinig te blijven met (wat betreft ouderdom van veel zaken) noodzakelijke vervangingen. Vermeldenswaard is het feit dat wij er (na anderhalf jaar gesteggel met de gasleverancier) achter kwamen dat wij ongelijk hadden aangaande onze stellingname dat de gasrekening te hoog was, omdat wij de gasmeterstanden wantrouwden. Wij checkten de gasmeter, maar er bleek een tweede gasmeter te zijn! Eind 2010 is uiteindelijk het achterstallige bedrag betaald.

Wat betreft de nieuwbouw: de stuurgroep koos er voor om, naast de nieuwbouw zelf, ook de verhuizing en de aanschaf van nieuw meubilair in handen van 1 projectleider te leggen. Een logische keus die afstemming tussen de verschillende onderdelen vergemakkelijkt. De in de meerjarenbegroting opgenomen budgetten voor de inrichting van het raadhuis, alsmede een bedrag van € 269.000 aan investeringsbudgetten (voor onderhoudswerkzaamheden aan het oude raadhuis, die wij alleen in uiterste bouwkundige noodgevallen wilden aanwenden) kwamen daarmee ter beschikking voor nota's met betrekking tot het nieuwe raadhuis.

Het project nieuwbouw is nog niet afgerond. Vandaar dat wij op dit moment geen overzicht van de uitkomsten ten aanzien van budgetten en uiteindelijk gemaakte kosten kunnen geven.

Aangezien de aannemer en installateur tot ver in 2011 aan het gebouw hebben gewerkt, zal de afwikkeling van het investeringskrediet pas in 2011 plaatsvinden.

Automatisering

De verhuizing naar het nieuwe gebouw is voor het team automatisering een belangrijke activiteit geweest. Het complete netwerk met 150 geautomatiseerde werkplekken en het hele datacenter met servers verhuizen zonder dat de organisatie daar last van zou hebben was een enorme uitdaging. Deze operatie vroeg om een goede en doordachte voorbereiding. Weken van zorgvuldige voorbereiding hebben de vruchten afgeworpen. Het is gelukt om de volledige ICT-organisatie zonder downtijd te verhuizen. In het nieuwe gemeentehuis ligt een ICT-infrastructuur waar wij weer een aantal jaren mee vooruit kunnen.

We zijn in 2010 verder gegaan met het invullen van het standaard architectuurplaatje voor de lokale overheid. Sleutelwoord hierin is 'mainstream'. Hiermee bedoelen wij dat wij het ons als gemeente in financiële en formatieve zin op het gebied van automatisering niet kunnen veroorloven om sterk af te wijken van keuzes die andere gemeenten maken. Wij hebben niet de ruimte om zelf systemen te ontwikkelen, aan te passen en deze dan te beheren. Wij kiezen voor de uitvoering van (wettelijke) taken dan ook vooral voor leveranciers en softwarepakketten die passen in de referentiearchitectuur voor de lokale overheid. Dit kan dus betekenen dat de gekozen oplossing qua aanschaf niet de goedkoopste oplossing is. Maar in verdere doorontwikkeling, koppelingen met andere systemen en beheersbaarheid uiteindelijk wel de beste.

Rechtmatigheid

Het handelen van een gemeente moet een wettelijke grondslag hebben en dat handelen moet in overeenstemming met de bedoelingen van de wetgever zijn. Daarnaast mogen er geen beslissingen genomen worden door politici, bestuurders of ambtenaren waar zij persoonlijk voordeel bij hebben (geen fraude, geen corruptie). Tenslotte moet een gemeente bij het nemen van beslissingen onpartijdig zijn en belangen afwe-

gen en de genomen beslissingen (dus) goed motiveren. Het handelen van een gemeente moet dus legaal, integer en zorgvuldig zijn, wil het rechtmatig zijn.

In onze verordening op de bedrijfsvoering is vastgelegd dat wij op rechtmatigheid controleren. In ons interne controleplan is vastgelegd hoe wij dat doen. Wij concentreren ons bij de controles vooral op de grote inkomende geldstromen en de uitgaande geldstromen van de 'zachte sector', met name de subsidies.

Tabel: Onderzoeken en bevindingen rechtmatigheid

Onderwerp	Toetsingskader	Bevinding
Onroerendezaak-belasting en rioolrechten	Verordening op de heffing en de invordering van onroerendezaak-belasting 2010 Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2010	De deelwaarneming van 25 beschikkingen OZB & Rioolrechten heeft geresulteerd in 25 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
Afvalstoffenheffing	Afvalstoffenverordening 2010 van de gemeente Haren Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2010	De deelwaarneming van 20 beschikkingen heeft geresulteerd in 20 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
Reguliere bouwvergunningen	Verordening op de heffing en invordering van de leges 2010 Tarieventabel 2010 behorende bij legesverordening 2010	De deelwaarneming van 5 nota's op het gebied van bouwvergunningen heeft geresulteerd in 4 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
	Verordening op de heffing en invordering van de leges 2000 Tarieventabel 2009 behorende bij legesverordening 2000	De financieel onrechtmatige zaak betreft een eenmalig gering verlies. De gemeente heeft besloten dit verlies te nemen.
Aanbestedingen	Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid	De deelwaarneming van 7 dossiers heeft geresulteerd 7 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
Grafrechten	De diverse verordeningen en tarieventabellen	De deelwaarneming van in totaal 17 dossiers heeft geresulteerd 17 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
Kapitaalgoederen	BBV voor provincies en gemeenten De 'Notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen' van de Commissie BBV	De deelwaarneming van 20 dossiers op het gebied van kapitaalgoederen heeft geresulteerd in 18 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
	Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede de regels voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Haren	Het betreft beide onterecht geactiveerde kosten. Deze fouten zijn door middel van een correctieboeking binnen het jaar 2010 hersteld.
Verhuur Sportaccommodaties	Tarieventabel (i.v.m. regeling buitensportaccommodaties)	De steekproef bestond uit 7 deelwaarnemingen, waarbij enerzijds is vastgesteld dat volledige aansluiting bestaat tussen aangevraagde/geplande huren tot en met de facturatie en anderzijds dat vastgestelde tarieven juist zijn toegepast.
Structurele subsidies	Algemene subsidieverordening Subsidieverordening Cultuur, Sport, Welzijn en Zorg	De deelwaarneming van 6 dossiers heeft geresulteerd 6 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
Incidentele subsidies	Algemene subsidieverordening Subsidieverordening Cultuur, Sport, Welzijn en Zorg	De deelwaarneming van 5 dossiers heeft geresulteerd 5 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken
Leerlingenvervoer	Verordening leerlingenvervoer gemeente haren	De deelwaarneming van 12 beschikkingen heeft geresulteerd 9 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
		De overige 3 zaken zijn niet financieel rechtmatig.

		Twee fouten zijn inmiddels in 2010 hersteld. Daarmee zijn deze 2 zaken alsnog financieel rechtmatig.
		De derde niet financieel rechtmatige zaak betreft een eenmalig gering verlies. De gemeente heeft besloten dit verlies te nemen.
Wmo	Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Haren	Hulp in de huishouding
	Besluit maatschappelijke ondersteuning	De deelwaarneming van 14 dossiers heeft geresulteerd in 13 financiële rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken, en 1 financieel onrechtmatige zaak.
		Om vast te stellen of deze fout een incident betrof heeft uitbreiding van de deelwaarneming plaatsgevonden. Deze extra deelwaarneming van 9 dossiers heeft geresulteerd in 9 financiële rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
		Rolstoelvoorziening
		De deelwaarneming van 5 dossiers heeft geresulteerd in 4 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
		Om deze fout te herstellen heeft in 2010 herstelactie plaatsgevonden en is daarmee de financiële onrechtmatigheid opgelost.
		Vervoersvoorziening
		De deelwaarneming van 5 dossiers heeft geresulteerd in 5 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
		Woonvoorziening
		De deelwaarneming van 8 dossiers heeft geresulteerd in 8 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
		De deelwaarneming van 10 facturen heeft geresulteerd 10 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening en van rechtswege behandelde zaken bij de kas van de publieksbalie
Parkeren	Verordening op de heffing en invordering van parkeerbelastingen 2010 incl tarieventabel	De deelwaarneming van 7 ontvangsten op het gebied van ontheffingen en abonnementen heeft geresulteerd in 7 (financiële) rechtmatige en volgens de verordening behandelde zaken.
Statiegeld Vergunningen	Legesverordening Tarieventabel 2010 behorende bij legesverordening	Na controle blijkt dat alle uitbetaalde statiegelden rechtmatig zijn uitbetaald.
Declaraties overwerk en toelagen	Bezoldigingsverordening gemeente Haren 2002 met een wijziging van november 2008	Alle uitbetalingen zijn rechtmatig verstrekt.

Zoals u ziet hebben er geen onrechtmatige handelingen plaatsgevonden Wij hebben de interne- en externe wet- en regelgeving goed nageleefd.

Qua processen en de kwaliteit van dossiervorming zijn er op een tal van vlakken nog stappen in de juiste richting te maken. Een doel dat wij als organisatie continu nastreven. Wij zullen deze constatering uit 2010 uiteraard gebruiken om de bedrijfsvoering te blijven optimaliseren.

Financiële analyse doelgroep (verschillenanalyse ten opzichte van de begroting)

Hieronder vindt u de financiële analyse van de producten die te maken hebben met de algemene dekkingsmiddelen en de bedrijfsvoering.

Product / Doelgroep	realisatie 2007	realisatie 2008	realisatie 2009	begroot 2010	realisatie 2010	saldo 2010
Bedrijfsvoering /algemene dekkingsmiddelen/mutaties reserves						
272 Grondzaken	-181	69	58	47	697	-650
277 Waardering Onroerende Zaken	184	250	268	269	213	56
278 Onroerende Zaak Belasting	-2.686	-3.106	-3.143	-3.271	-3.235	-36
280 Overige belastingen	-32	-44	-49	-59	-56	-3
283 Algemene Uitgaven en Inkomsten	-117	-98	-131	-175	-226	51
284 Gemeentefonds	-14.946	-16.401	-17.752	-17.785	-17.818	33
285 Verspreide Eigendommen	87	97	-599	-510	-541	31
286 Bijzondere Baten en Lasten	3.938	1.185	-342	-1.562	-1.187	-375
293 Saldi Kostenplaatsen	168	729	116	-333	-605	272
298 Beleggingen en Rente	-478	-303	-287	-288	-287	-0
304 Saldo Renteomslag	-252	-165	-230	-670	-664	-7
303 Mutaties Reserves	-4.146	-487	-318	389	291	98
Totaal Bedrijfsvoering etc.	-17.885	-18.274	-22.417	-23.949	-23.418	-530

De tabel laat een nadelig verschil zien van € 530.000,- ten opzichte van de begroting.

De grootste oorzaken van dit verschil op productniveau zijn:

Grondzaken

Het nadelige verschil van € 650.000,- ten opzichte van de begroting heeft betrekking op extra verliesnames op Onnen Kooi-Hekman (€ 200.000,-), Onnen Hooiveld (€ 400.000,-) en het Komplan (€ 50.000,-).

Waardering Onroerende Zaken

Er waren minder bezwaar- en beroepsschriften dan verwacht, waardoor op dit product een meevaller ontstond van € 56.000,-.

Algemene uitgaven en inkomsten

Aangezien het zwaartepunt van de gemeentelijke werkzaamheden verder is verschoven richting compensabele en aftrekbare activiteiten was er op nacalculatiebasis sprake van een btw-meevaller van 51.000,-.

Bijzondere baten en lasten en mutaties reserves

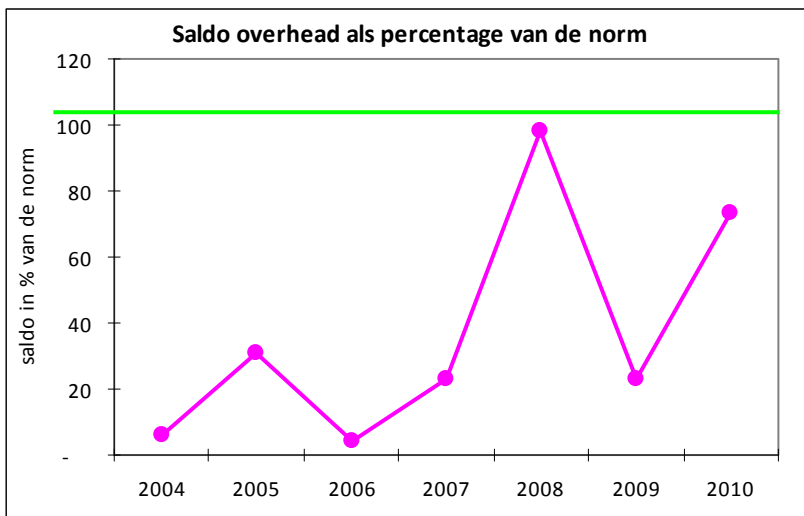
Op deze producten was sprake van een tegenvaller van in totaal € 277 duizend die als volgt is opgebouwd:

- Een niet-geraamde boekwinst van € 1.122.000,- in verband met de overdracht van het economisch eigendom van het eerste deelgebied in Haren Noord aan GEM Haren Noord C.V.
- Een nadeel van € 1.200.000,- in verband met het vormen van een voorziening met betrekking tot de overlopende activa. Dit was niet geraamd.
- Een nadeel van € 63.000,- in verband met naverrekeningen van het Gemeentefonds met betrekking tot de jaren tot en met 2009. Dit kan worden verklaard uit de september- en decembercirculaire (in totaal € 35.000,- nadeel) en enkele volumeverschillen met betrekking tot de verdeelmaatstaven (€ 28.000,- nadeel).
- Een nadeel van € 267.000,- als gevolg van de afboeking van de voorbereidingskosten van de sportverplaatsing.
- Overige mee- en tegenvallers, per saldo een voordeel van € 131.000,-.

Saldi Kostenplaatsen

De saldi op de kostenplaatsen lieten per saldo een voordelig verschil van € 272.000,- met de begroting zien. Dit wordt veroorzaakt door een meevaller op de kostenplaats automatisering van € 52.000,- en op diverse andere verschillen op met name afdelingskostenplaatsen van per saldo € 220.000,- voordelig.

We hebben onszelf tot doel gesteld dat het totaal van de saldi van de kostenplaatsen niet meer mag bedragen dan 2 procent van de exploitatielasten. Uit de onderstaande grafiek blijkt dat wij ook in 2010 binnen deze norm gebleven zijn.

Paragraaf Weerstandsvermogen

Inleiding

Indien wij het weerstandsvermogen definiëren als 'het vermogen van de gemeente Haren om risico's op te kunnen vangen teneinde zijn taken te kunnen voortzetten', dan suggereert dit een relatie tussen de risico's en de weerstandscapaciteit. In deze paragraaf zal eerst een overzicht worden gegeven van de actuele ontwikkelingen. Daarna inventariseren wij de risico's, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen incidentele en structurele risico's. Vervolgens kwantificeren wij deze risico's, waarna wij de weerstandscapaciteit zullen inventariseren. Door het vergelijken van gekwantificeerde risico's en weerstandscapaciteit kunnen wij beoordelen of de weerstandscapaciteit voldoende is. Tot slot gaan wij onder het kopje Ambities nader in op het thema ambities, waarbij wij uitleggen waarom het daarbij niet gaat om risico's.

Actuele ontwikkelingen

Deze paragraaf is een geactualiseerde versie van de paragraaf Weerstandsvermogen uit de begroting 2011. Sinds het vaststellen van die begroting hebben zich de volgende belangrijke ontwikkelingen voorgedaan met betrekking tot de risico's:

Garanties en leningen (excl. Haren Noord)

Doordat er is afgelost op lopende (gegarandeerde) leningen en doordat er geen nieuwe leningen en garanties zijn verstrekt is dit risico iets minder geworden.

Haren Noord

In de begroting 2011 maakten wij melding van een bijgestelde liquiditeitprognose van GEM Haren Noord C.V. waaruit een liquiditeitsbehoefte bleek die tijdelijk hoger zou liggen dan de door de deelnemende partijen gegarandeerde kredietfaciliteit van € 22 miljoen. Aan het eind van 2010 bleek dat de verkopen in deelgebied 3 (het eerste in ontwikkeling gebrachte gebied) sneller gingen dan verwacht, waardoor het dreigende liquiditeitstekort kon worden afgewend. Daardoor kan de verhoging van het benodigde weerstandsvermogen nu weer worden teruggedraaid.

Onnen Kooi-Hekman

In verband met de uiterst moeizaam verlopende kavelverkoop hebben wij in 2010 een tussentijds verlies genomen van € 242.000,-. Het restrisico en het benodigde weerstandsvermogen worden daarmee kleiner.

Onnen Hooiveld

Met betrekking tot dit gebied hebben wij in de jaarrekening 2010 een afwaardering verwerkt van € 400.000,-. Het restrisico en het benodigde weerstandsvermogen worden daarmee kleiner.

Convenant Woonborg

Woonborg heeft laten weten vooralsnog uitsluitend de locatie P. Wierengaweg te ontwikkelen (en dus niet de in totaal zes locaties zoals was bepaald in het convenant). Hiermee komt het risico van de gemeente van het moeten dragen van kosten met betrekking tot het openbaar gebied grotendeels te vervallen.

Scharlakenhof

In de jaarrekening zit een afwaardering op de overlopende passiva verwerkt, waardoor het niet meer nodig is om Scharlakenhof hier als afwaarderingsrisico te benoemen. Wel blijft het probleem bestaan van de nu niet in de begroting geraamde structurele jaarlast van het openhouden van de sporthal en het zwembad.

De actualisering van de risico's heeft geleid tot de volgende cijfermatige aanpassingen in de Tabel berekening benodigd weerstandsvermogen:

Tabel aanpassing benodigd weerstandsvermogen als gevolg van actuele ontwikkelingen

Risico	Aanpassing benodigd weerstandsvermogen	Bedrag aanpassing (x € 1.000,-)
Garanties en leningen (excl. Haren Noord)	Verlaging	16
Haren Noord	Verlaging	90
Onnen Kooi-Hekman	Verlaging	59
Onnen Hooiveld	Verlaging	399

Convenant Woonborg	Verlaging	135
Scharlakenhof	Verlaging	972
Totaal	Verlaging	1.671

Hieronder bij Incidentele risico's en Structurele risico's worden alle risico's nader toegelicht.

Incidentele risico's

Garanties en leningen aan derden

De gemeente heeft een aantal geldleningen gegarandeerd. In totaal staat de gemeente garant voor circa € 3,0 miljoen (stand 31 december 2010, exclusief garantie GEM Haren Noord C.V., zie hiervoor de tekst bij onderstaand kopje Haren Noord). Als deze leningen niet kunnen worden afgelost kan de geldgever de gemeente aanspreken. Van het genoemde bedrag van circa € 3,0 miljoen heeft circa € 2,5 miljoen betrekking op hypothecaire leningen. Dit betreft de gemeentelijke personeelshypotheekportefeuille die op 9 juni 2006 is verkocht. In het kader van deze verkoop is een gemeentegarantie afgegeven op de restantbedragen van de betreffende leningen. Door verkoop van woningen en uit dienst treden van personeel daalt deze garantie snel. Bij verkoop van de portefeuille bedroeg het garantiebedrag nog € 4,3 miljoen.

De gemeente loopt voorts enig risico met betrekking tot de aflossing van uitstaande geldleningen aan sportclubs, overige verenigingen, stichtingen en particulieren. Per 31 december 2010 ging het om een bedrag van in totaal circa € 0,9 miljoen. Dit bedrag heeft bijna helemaal betrekking op een 'aflossingsvrije' lening die is verstrekt aan Stichting Zorgboerderij Mikkellhorst en die aan het einde van de looptijd in 2033 in een termijn zal worden afgelost. Het betreft een hypothecaire lening waarvoor maandelijks rente wordt betaald. Er zijn geen betalingsachterstanden.

Haren Noord

Voor de ontwikkeling van Haren Noord hebben wij tezamen met een tweetal bedrijven de Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij (GEM) Haren Noord C.V. opgericht. Dit om een optimale bedrijfsvoering en een zuivere risicoverdeling met de marktpartijen bij de ontwikkeling van Haren Noord mogelijk te maken. De GEM Haren Noord C.V. wordt bestuurd door de GEM Haren Noord Beheer B.V. waarin dezelfde partijen deelnemen als in de C.V. Om de aansprakelijkheid van de gemeente met betrekking tot de bedrijfsvoering zoveel mogelijk uit te sluiten nemen wij indirect deel in GEM Haren Noord C.V. en GEM Haren Noord Beheer B.V., respectievelijk via de juridische entiteiten Stichting Commanditair Kapitaal Haren Noord en Dilgt Hemmen Essen B.V. De totale kapitaalstorting door de gemeente in de diverse rechtspersonen bedraagt € 67.000,-. Het totale risico bij een faillissement van GEM Haren Noord C.V. echter veel hoger in verband met de gemeentegarantie op de lening die door GEM Haren Noord C.V. is aangetrokken.

De gemeente heeft in het kader van de financiering van de woningbouw in Haren Noord een garantie van € 22 miljoen afgegeven op een lening die is aangetrokken door de Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij (GEM) Haren Noord Beheer C.V. Dit bedrag is voor de helft afgedekt door contragaranties van de moederbedrijven van de in GEM Haren Noord C.V. deelnemende marktpartijen. Het resterende risico is verminderd middels diverse maatregelen in de bedrijfsvoering (zoals de wijze van fasering van de ontwikkeling van het gebied en de grondrouting). Voor de financieringsconstructie met gemeentegarantie is gekozen vanwege de substantiële rentevoordelen, waarvan de gemeente via het resultaat op de grondexploitatie mee profiteert. Om te zorgen dat er bij deze constructie geen sprake is van staatssteun, betaalt de CV gedurende de looptijd van de garantie een borgstellingprovisie aan de gemeente. Vertragingen kunnen leiden tot liquiditeitsproblemen bij de GEM, waarvoor een ophoging van de (contra-)garanties een oplossing kan bieden (de wenselijkheid hiervan hangt af van de analyse van de oorzaken van de vertraging en vooral van de actuele vooruitzichten).

De gronden in Haren Noord staan bij de gemeente op de balans (onder de grondexploitaties). Hiertegenover staan de voorschotten die van de GEM zijn ontvangen in verband met de toekomstige levering van de gronden. Deze voorschotten staan op de balans van de gemeente gerubriceerd onder de overlopende passiva. De voorschotten zijn door de GEM betaald vanuit de afgesloten leningen (waarop door de gemeente en marktpartijen (contra-)garanties zijn afgegeven). Als alles fout gaat bij de GEM, zou dit er in het uiterste geval toe kunnen leiden dat de gemeente de voorschotten moet terugbetalen aan de GEM. In dat geval kan zou de gemeente de gronden wel zelf kunnen ontwikkelen, de gronden zijn dan immers nog in het bezit van

de gemeente. Het uiteindelijke risico is dus een renterisico voor de gemeente die de winstmogelijkheden van de grondexploitatie (deels) zal kunnen doen verdampen.

Met betrekking tot GEM Haren Noord zijn er niet alleen risico's, maar ook kansen. Los van de jaarlijkse betalingen van € 589 duizend (te vermeerderen met de indexering) die vanaf bouwbegin tien jaar lang door de GEM aan de gemeente gedaan zullen worden voor het zogeheten fonds Bovenwijks en die in de jaarrekening/begroting zijn opgenomen vanaf 2010 (voor de gemeente zijn dit vrij besteedbare gelden, zie ook paragraaf 4.2 Het dekkingsplan) en los van de betaling door de GEM van de kosten van de sportverplaatsing (exclusief eventuele grondaankopen voor alternatieve locaties) zijn dit:

- De boekwinst van € 5,1 miljoen op de inbreng van gemeentelijke gronden in GEM Haren Noord. Bij gereedkomen van de deelgebieden kan deze winst naar rato worden genomen. Van deze boekwinst is het eerste deel in 2010 gerealiseerd, een bedrag van ruim € 1,1 miljoen. Dit bedrag is verantwoord in de resultatenrekening en heeft betrekking op de overdracht van het economisch eigendom van deelgebied 3.
- In de door de aandeelhouders van GEM Haren Noord vastgestelde herziening grondexploitatie 2010 is sprake van een substantiële winst die aan het einde van de looptijd aan de deelnemende partijen zal worden uitgekeerd. Ook die winst is niet geraamd in onze begroting.

Convenant Woonborg - Onnen Hooiveld

In de begroting 2011 meldden wij: "Rondom het convenant met Woonborg is onzekerheid ontstaan in verband met het feit dat Onnen Hooiveld (één van de zes locaties uit het convenant voor sociale woningbouw) door Woonborg als financieel onhaalbaar is bestempeld. Woonborg wenst voor deze locatie, die eigendom is van de gemeente, geen financieel risico te lopen en trekt zich terug uit de ontwikkeling van het gebied. Evenals Woonborg schatten ook wij de ontwikkelingsperspectieven van het gebied niet goed in. Het maximale risico hebben wij becijferd op € 1.010.000,-. Dit is de boekwaarde die wij bij alle nog niet in exploitatie zijnde grondexploitaties hanteren als maatstaf voor het maximale risico. Weliswaar zijn de ontwikkelingsperspectieven niet gunstig, maar er zijn wel recente onderbouwde plannen waarin het verlies becijferd wordt op circa € 400.000,-. Wij hebben via het kanspercentage van 50% tot uitdrukking gebracht dat een afboeking van de hele boekwaarde in dit geval niet aan de orde is."

Eind 2010 is een doorstart gemaakt met een project om op basis van Collectief Particulier opdrachtgeverschap (CPO) Hooiveld (en de Elshof) te ontwikkelen. Om hiervoor de financiële randvoorwaarden te scheppen hebben wij het eerder becijferde verlies van € 400.000,- in de resultatenrekening verwerkt.

Convenant Woonborg - overig

In het kader van het tussen Woonborg en gemeente afgesloten convenant zouden door Woonborg een zeshalftal woningbouwlocaties (dit is nog inclusief de hiervoor afzonderlijk genoemde locatie Onnen Hooiveld, de enige die in het bezit van de gemeente is) in de gemeente Haren worden ontwikkeld. De gemeente is verantwoordelijk voor het openbaar gebied. De kosten voor de ontwikkeling van het openbaar gebied zouden mede worden gedragen door de exploitatie. De gekozen constructie sluit niet uit dat er lasten (met betrekking tot het openbaar gebied) voor rekening van de gemeente komen. Daarvoor is het maximale risicobedrag van € 0,5 miljoen in de tabel opgenomen.

Stationsgebied

In de vergadering van 25 januari 2010 is door de raad een investeringskrediet van € 2.451.000,- ter beschikking gesteld voor de aanleg van een fiets- en voetgangerstunnel. Daarnaast is er een sluitende grondexploitatie vastgesteld voor de ontwikkeling van het gehele Stationsgebied dat onder andere voorziet in de bouw van woningen en winkels. Zoals gemeld in het raadsvoorstel is er nog enige onzekerheid met betrekking tot het verkrijgen van subsidies. Voorts moet er nog met diverse partijen worden onderhandeld, is niet duidelijk of er sprake is van bodemvervuiling en is het geraamd bedrag voor planschades onzeker. Ook de 'normale' uitvoeringsrisico's van grote projecten spelen hier: aanbestedingsverschillen, renteverliezen etc.

Kerklaan/Kromme Elleboog

Op de hoek van de Kerklaan en Kromme Elleboog zijn strategische aankopen gedaan. In de toekomst kan het gebied, inclusief de locatie van 't Nije Cruys (eveneens eigendom van de gemeente), worden herontwikkeld. Het risico is dat de boekwaarde (van de strategische aankopen plus 't Nije Cruys) niet kan worden terugverdiend uit een toekomstige grondexploitatie.

Meerweg

In de vergadering van 15 februari 2010 is door de raad onder voorwaarden (onder andere met betrekking tot de cofinanciering) besloten om € 1,6 miljoen ter beschikking te stellen ten behoeve van de uitvoering van het project Meerweg. Dekking van het bedrag vindt plaats uit de afkoopsom die de provincie aan de gemeente zal betalen in verband met de overdracht van het beheer van de Meerweg. Uiteraard leidt dit over een reeks van jaren wel tot hogere onderhoudslasten voor de gemeente. Voorts is een garantstelling van € 6,1 miljoen (incl. de gemeentelijke bijdrage van € 1,6 miljoen) afgegeven voor de cofinanciering in het kader van de Europese EFRO-subsidie. Naast de algemene risico's van grote (infrastructurele) projecten is er sprake van de volgende grote specifieke risico's met betrekking tot dit project: het niet tijdig afronden van het project waardoor de EFRO-subsidie van € 3,8 miljoen niet wordt verkregen, terwijl wel een groot deel van de uitvoeringskosten gemaakt is en het (deels) niet rondkomen van de cofinanciering van met name particuliere partijen en/of overige subsidies.

Milieu

Er is sprake van een aantal bekende bodemverontreinigingen waarvoor nog geen sanering is voorzien en waarbij de kosten van een eventuele sanering en het gemeentelijk aandeel daarin onbekend zijn. Daarnaast is het mogelijk dat er verontreinigingen aan het licht komen die nu nog onbekend zijn.

Nieuwbouw gemeentehuis

Het project nieuwbouw gemeentehuis is nagenoeg afgerond. De kans op tegenvallers is beperkt.

Nieuwe wettelijke eisen

Al dan niet als gevolg van tragische gebeurtenissen is de wet- en regelgeving aangescherpt op diverse terreinen zoals Arbo, brandveiligheid en legionellapreventie. Dat dit op deze en andere terreinen ook in de toekomst zal gebeuren staat buiten kijf. Dit kan leiden tot onverwachte financiële nadelen.

Toenemende uitkeringslasten in verband met economische situatie

De uitkeringslasten, met name in het kader van de Wet Werk en Bijstand kunnen hoger uitvallen dan voorzien. Een deel van deze lasten moet door de gemeente worden gedragen. Dit is risico dat met name aan de conjunctuur gerelateerd is.

Bouwleges

Vertraging van bouwprojecten kan leiden tot lager dan verwachte inkomsten voor bouwleges. Dit is risico dat met name aan de conjunctuur gerelateerd is.

Verliezen op beleggingen bij verbonden partijen

Als gevolg van de kredietcrisis leek het erop dat de provincie Groningen en daarmee de Regio Assen-Groningen een substantieel verlies zou lijden. Nu is duidelijk dat in ieder geval een deel van het geld dat gestald was bij IJslandse banken terugkomt, maar het is nog niet exact duidelijk wat het uiteindelijke verlies voor de Regiovisie zal zijn. Er bestaat nog een (beperkt) risico dat de Regiovisie in de toekomst minder zal kunnen bijdragen aan Hareense projecten of dat de gemeentelijke bijdragen aan de Regiovisie omhoog moeten.

Structurele risico's

Nesciopark

De intentieovereenkomst met een marktpartij over de ontwikkeling van Nesciopark heeft niet geleid tot een contract. Wij gaan wel door met het (in aangepaste vorm) realiseren van het bedrijventerrein. Wij hebben toestemming van de provincie en de regio gekregen om minder op Nesciopark te bouwen. Wij hebben onze medewerking toegezegd aan de (eventuele) realisatie van een permanente en/of tijdelijke uitbreiding van het transferium (naast het huidige transferium). De tot nu toe gemaakte kosten voor het grootste deel betrekking op het bestaande transferium. Bij vertraging van de ontwikkeling van het bedrijventerrein kan ervoor worden gekozen om het transferium als investering te behandelen en de gemaakte kosten te activeren. Wel leidt dit tot substantiële kapitaallasten die nu niet in de begroting zijn opgenomen en waarvoor dan dekking gevonden zou moeten worden.

Raadhuisplein/Haderaplein

Op 29 juni 2009 is de visie Raadhuisplein/Haderaplein door de raad vastgesteld. Er is gekozen voor een bebouwingsvariant die in de (bijbehorende financiële onderbouwing) leidt tot een positief resultaat van € 5,3 miljoen. Dit resultaat zou worden gebruikt om een deel van de (kapitaallasten van de) investering in het nieuwe gemeentehuis te dekken. In de op 18 oktober 2010 door de raad vastgestelde gewijzigde grondexploitatie is in verband met een lagere opbrengstprognose de bijdrage aan de dekking van (de kapitaallasten van) het nieuwe gemeentehuis verlaagd naar € 3,6 miljoen. Deze lagere bijdrage is nog niet in de begroting verwerkt en leidt vanaf 2012 tot een structurele extra jaarlast van € 133.000,- die zal moeten worden verwerkt in de begroting 2012.

Als de winst op de grondexploitatie Raadhuisplein/Haderaplein niet in 2012 kan worden gerealiseerd ontstaat er een extra incidenteel dekkingsprobleem in 2012 (en ieder eventueel later jaar dat de winst nog niet gerealiseerd wordt) van € 277.000,-.

Onnen Kooi-Hekman

Bij deze grondexploitatie loopt de verkoop van de kavels steeds verder vertraging op. Daardoor hebben wij de afgelopen jaren ieder jaar een renteverlies van circa € 50.000,- moeten nemen. Gezien de huidige marktomstandigheden blijft dit risico voorlopig bestaan. Om dit risico te beheersen zullen wij de kavels zo spoedig mogelijk op een andere manier in de markt zetten dan gebruikelijk is. Om dit financieel mogelijk te maken hebben wij in de jaarrekening 2010 een tussentijdse verliesname van € 242.000,- verwerkt.

Scharlakenhof

Het openhouden van sporthal en zwembad in de huidige vorm leiden tot een structurele begrotingsbelasting (die nu niet begroot is) van circa 3 ton.

Schadeclaims burgers

Burgers kunnen onze gemeente aansprakelijk stellen voor door hen geleden schade. Hoewel wij voor dit soort schadeclaims een verzekering hebben afgesloten, bestaat de kans dat de verzekering een claim niet dekt. Om schadeclaims te voorkomen voeren wij het onderhoud aan bijvoorbeeld wegen en speelvoorzieningen planmatig uit. Ook documenteren wij dit zo goed mogelijk.

Planschades

Landelijk is het claimen van planschade een verschijnsel dat de laatste jaren steeds vaker voorkomt. Dit geldt ook voor Haren. Ook in de (nabije) toekomst is er in verband met de toenemende bouwactiviteiten een verdere toename van het aantal planschadeverzoeken te verwachten. Hiervoor proberen wij dekking te vinden bij de veroorzakers, dat wil zeggen binnen de betreffende grondexploitaties.

Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente neemt deel aan een aantal gemeenschappelijke regelingen. Bij een aantal regelingen is sprake van een rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam. Samen met de andere deelnemende gemeenten dragen wij het risico in de exploitatie van deze instellingen. Sommige van de gemeenschappelijke regelingen zijn, financieel gezien, gevoelig voor gewijzigde externe omstandigheden, zoals bijvoorbeeld aangescherpte milieuwetgeving (ARCG) of een combinatie van verslechterde economische omstandigheden en wijzigingen in de budgettering door het Rijk (Trio Bedrijven). In de paragraaf Verbonden partijen staan meer details vermeld over gemeenschappelijke regelingen en andere verbonden partijen.

Decentralisatie van rijkstaken

De rijksoverheid decentraliseert taken naar de gemeenten. Niet altijd worden daarbij ook de financiële middelen (volledig) gedecentraliseerd. Ook is het mogelijk dat de verdeling van de extra middelen (via de algemene uitkering Gemeentefonds of via specifieke uitkeringen) niet spoort met de toedeling van taken.

Een voorbeeld van decentralisatie van Rijkstaken is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning per 1 januari 2007 is ingevoerd. De gemeenten werden (financieel) verantwoordelijk voor de uitvoering van deze nieuwe wet, die onder andere de voorzieningen voor gehandicapten en de (huishoudelijke) thuiszorg regelt. Aangezien er voor de gemeenten sprake was van een taakverbreding, zijn er ook extra budgetten (met name vanuit de AWBZ) naar de gemeenten overgeheveld. Dit is gebeurd via de algemene uitkering. Naar aanleiding van de problemen in de thuiszorg is de wetgeving echter zodanig aangepast dat de uitvoering duurder is geworden (denk aan de bemoeilijkte inzet van alpha-hulpen), terwijl daar geen extra geld tegenover stond.

Rentekosten

In de begroting zijn prognoses gehanteerd voor de rentepercentages. Een stijging van het renteniveau boven de door ons aangehouden prognoses voor lang en kort geld moet als risico niet worden uitgesloten. Zie ook de paragraaf Financiering.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

In het meerjarenperspectief neemt de onzekerheid over de modeluitkomsten van de algemene uitkering toe. Dit komt omdat er geen zekerheid bestaat over de ontwikkeling van de diverse parameters en tarieven in het rekenmodel. Hierbij valt ook te denken aan de algemene economische ontwikkelingen die via de hoogte van de Rijksuitgaven doorwerken naar het Gemeentefonds. Een duidelijk voorbeeld van onzekerheid met betrekking tot de algemene uitkering is de ontwikkeling van het landelijke aantal bijstandsontvangers.

Gemeentelijk belastinggebied

Wat de gevolgen van eventuele wijzigingen in het gemeentelijk belastinggebied voor onze gemeente zullen zijn is niet te voorspellen. Overigens is niet te verwachten dat dit op korte termijn aan de orde is.

Macronorm OZB

In verband met de afschaffing van de maximering van (het stijgingspercentage van) de OZB per 1 januari 2008 is er door het Rijk een zogenaamde macronorm ingevoerd. De afgeschafte maximering had betrekking op iedere individuele gemeente en de macronorm heeft betrekking op de maximale procentuele stijging van de OZB-opbrengsten van alle gemeenten samen. Het Rijk behoudt zich het recht voor om in te grijpen als de werkelijke stijging boven de macronorm komt te liggen, bijvoorbeeld via een verlaging van de algemene uitkering. Nu hebben wij wel invloed op onze eigen tariefstelling, maar uiteraard niet op de tariefstelling van andere gemeenten. Mochten andere tarieven hun tarieven te hoog opschroeven, dan kan dat dus (via de algemene uitkering) een negatieve invloed hebben op onze exploitatie.

Landelijke en regionale initiatieven

In landelijk en regionaal verband zijn wij betrokken bij ontwikkelingen die op termijn ook geld kunnen gaan kosten. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van een light rail (Kolibri). Als iets dergelijks van de grond komt met halteplaatsen in Haren, dan zullen wij een bijdrage moeten leveren.

Werkgeversrisico's

Als werkgever loopt de gemeente de gebruikelijke werkgeversrisico's. Zo kunnen een sterk oplopend ziekteverzuim en/of uitstroom naar de WIA leiden tot grote financiële consequenties. Daarnaast zijn wij eigen risicodragers met betrekking tot de kosten van de WW-/wachtgeldregelingen voor ambtenaren en bestuurders.

Naast de risico's op grond van de bestaande regelingen, is er het risico van kosten die voortvloeien uit wijzigingen in de wet- en regelgeving. Een ander werkgeversrisico is een (verdere) stijging van (het werkgeversdeel) van de pensioenpremies als gevolg van tegenvallende beleggingsresultaten van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.

Investeringen

Er is in het verleden een groot aantal voorzieningen gerealiseerd, waarvan de investeringskosten werden gedekt ten laste van reserves dan wel subsidies. Ook is er een onbekend aantal activa zonder boekwaarde (alle activa van voor 1984 zijn in de voorgaande collegeperiode afgeboekt ten laste van de reserves ter verlaging van de kapitaallasten), waarvoor op termijn vervanging onontkoombaar is. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de riolen. Er zijn nog veel riolen van voor 1984 in gebruik, die nu geen boekwaarde hebben en dus niet tot kapitaallasten leiden. Iedere vervanging van dergelijke riolen leidt dus tot een toename van de kapitaallasten.

Controles Belastingdienst

Periodiek worden door de Belastingdienst controles uitgevoerd met betrekking tot de btw en de loonheffing. De laatste controle is in 2008 geweest met betrekking tot de btw (btw-compensatiefonds en ondernemersbtw) over het jaar 2003. Hier is een naheffing uit voortgevloeid die is geëxtrapolleerd naar de jaren tot en met 2007. Alhoewel de administratieve uitvoering is verbeterd kunnen in de toekomst kunnen ook voor de jaren vanaf 2008 nadelen ontstaan.

Kwantificering risico's

In onderstaande tabel geven wij aan wat naar onze inschatting de maximale risicobedragen zijn van de hiervoor genoemde risico's. Daarnaast geven wij aan wat de kans is dat het risico zich voordoet (10%, 25%, 50%, 75% of 90%). Om het benodigde weerstandsvermogen te berekenen vermenigvuldigen wij beide grootheden met elkaar. In het geval van structurele risico's vermenigvuldigen wij de uitkomst met een factor 2. De op die manier berekende bedragen tellen wij bij elkaar op en het totaal vermenigvuldigen wij met 90%. Die 90% is een correctie vanwege het feit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. De door ons gebruikte methode is een gangbare methode in gemeenteland en wordt onder andere toegepast door buurgemeente Groningen.

Tabel berekening benodigd weerstandsvermogen (bedragen x € 1.000,-)

Risico	Maximaal bedrag	Waarvan incidenteel	Waarvan structureel (x factor 2)	Kans	Max. bedrag x kans
Garanties en leningen (excl. Haren Noord)	3.924	3.924		10%	392
Haren Noord	11.000	11.000		10%	1.100
Nesciopark (risicobedrag = kapitaallast bij activeren transferium)	310		620	50%	310
Raadhuisplein/Haderaplein (risicobedrag = (wegvallen dekking) kapitaallast deel investering gemeentehuis)	289		578	10%	58
Onnen Kooi-Hekman	50		100	10%	10
Convenant Woonborg - Onnen Hooiveld	617	617		10%	62
Convenant Woonborg - overig	500	500		10%	50
Stationsgebied	1.000	1.000		10%	100
Kerklaan / Kromme Elleboog	450	450		10%	45
Scharlakenhof afwaardering	0	0		90%	0
Scharlakenhof structureel	300		600	90%	540
Project Meerweg	5.000	5.000		25%	1.250
Milieu	200	200		50%	100
Nieuwbouw gemeentehuis (risico kostenoverschrijding)	500	500		10%	50
Nieuwe wettelijke eisen	500	500		25%	125
Schadeclaims burgers	100		200	25%	50
Planschades	100		200	50%	100
Gemeenschappelijke regelingen	500		1.000	10%	100
Decentralisatie Rijkstaken	500		1.000	25%	250
Rentekosten	100		200	50%	100
Algemene uitkering	500		1.000	25%	250
Gemeentelijk belastinggebied en macro-norm	200		400	10%	40
Hogere uitkeringslasten in verband met economie	150	150		50%	75
Lagere bouwleges in verband met economie	850	850		10%	85
Beleggingsverliezen verbonden partijen	50	50		10%	5
Landelijke en regionale initiatieven	300		600	25%	150
Werkgeversrisico's	250		500	50%	250
Investeringen	100		200	25%	50
Controles Belastingdienst	50		100	50%	50
Subtotaal	28.390	24.741	7.298		5.747
Correctie 90%					575
Benodigd weerstandsvermogen					5.172

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het geheel van middelen en mogelijkheden waarover onze gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Daarbij is het van belang om onderscheid te maken tussen eenmalige en structurele tegenvallers. Incidentele tegenvallers kunnen worden opgevangen door een onttrekking aan de algemene reserves (de bestemmingsreserves hebben al een specifiek bestedingsdoel), terwijl structurele tegenvallers kunnen worden opgevangen door het benutten van een deel van de zogenaamde onbenutte belastingcapaciteit.

Het totaal van de algemene reserves, dat zijn de Algemene Reserve (AR), de Algemene Risico Reserve (ARR) en het saldo 2010 (dit is immers nog niet bestemd), bedroeg per 31 december 2010 € 4.216.000,-.

De onbenutte belastingcapaciteit is gedefinieerd als het bedrag dat wij in redelijkheid nog aan extra inkomsten (belastingen en heffingen) kunnen genereren voor het geval zich tegenvallers voordoen. Het is een structurele variabele: je kunt het elk jaar weer vragen. Volgens de meest gangbare berekeningsmethode wordt de onbenutte belastingcapaciteit berekend door het verschil te nemen tussen de totale opbrengst van OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing op basis van de artikel 12-normen en de totale opbrengst van OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing op basis van de eigen tarieven. Aangezien onze eigen tarieven voor rioolrecht en afvalstoffenheffing overeenkomen met de artikel 12-norm van 100% kostendekkendheid, is er alleen bij de OZB sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Het OZB-normtarief 2011 is 0,1201% van de WOZ-waarde. Dit is een op basis van de WOZ-waarden gewogen gemiddeld tarief van de drie soorten OZB: OZB eigenaren woningen, OZB eigenaren niet-woningen en OZB gebruikers niet-woningen. Het Harense gewogen gemiddelde tarief in 2011 is 0,1119% van de WOZ-waarde. Voor de drie verschillende soorten OZB leidt dit tot een onbenutte belastingcapaciteit van € 272.000,-.

Onze totale weerstandscapaciteit, oftewel het totaal van de algemene reserves en de onbenutte belastingcapaciteit, bedroeg per 31 december 2010 dus € 4.488.000,-.

Beoordeling

Onze weerstandscapaciteit lag op 31 december 2010 met € 4,5 miljoen dus beneden het benodigde weerstandsvermogen van € 5,2 miljoen. Hierbij kunnen echter een aantal kanttekeningen worden geplaatst:

- In verband met de afschaffing van de maximering van de (stijgingspercentages van de) OZB-tarieven met ingang van 2008 kunnen wij in noodsituaties ook OZB-tarieven hanteren die uitgaan boven de artikel 12-normtarieven.
- Er is ook sprake van stille reserves. Die laten wij bij de bepaling van de weerstandscapaciteit buiten beschouwing. Zo zijn wij bijvoorbeeld in het bezit van gronden die eventueel bebouwd kunnen worden. Ook de (ongerealiseerde) boekwinst op de inbreng van eigen gronden in het plangebied van Haren Noord van € 4,0 miljoen is nog niet begroot.
- Wij hebben bestemmingsreserves die u in noodgevallen kunt overhevelen naar de algemene reserve.

Voor de toekomstige ontwikkeling van het weerstandsvermogen en de stappen die wij ondernemen om de weerstandscapaciteit naar het benodigde niveau te brengen verwijzen wij naar de begroting.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Wat wilden wij bereiken?

In Haren hebben wij de zorg voor onze openbare ruimte. Veel activiteiten, die diverse beleidsterreinen omvatten, vinden daar plaats. Daar hebben wij veel voor geïnvesteerd. De kwaliteit van die investeringen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en de lasten die dat met zich meebrengt.

Het voert te ver om voor al deze zaken in dit jaarverslag in te gaan op wat wij willen bereiken. In de volgende beleidsnota's is op die vraag ingegaan:

Investingen in	Beleidsnota vastgesteld in	Onderhoud betreft
Riolen	2009	155 km riolering
Wegen	2009	925.000 m ² verhardingen
Integraal huisvestingsplan scholen	2009	24 gebouwen
Gemeentelijke gebouwen (excl. scholen)	1998	46 gebouwen
Openbaar groen	2004	96 ha. openbaar groen
Openbare verlichting	2005	4.190 lantaarnpalen
Water	2007	

Wat hebben wij gedaan en wat heeft het gekost?

De uit bovenstaande beleidsnota's voortvloeiende jaarprogramma's hebben wij opgevoerd als investering in de investeringsschema's in de betreffende jaren of als geraamde kostenpost in de begroting/meerjarenramingen van de betreffende jaren. In het onderstaande gaan wij in op de vraag welke uitgaven wij activeren en welke uitgaven wij rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening brengen. De jaarprogramma's voor het onderhoud hebben wij in 2010 conform de planning gerealiseerd. Zie paragraaf 3.8 Gebruikers publieke ruimten voor een omschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden.

Met betrekking tot het onderhoud en de vervanging van kapitaalgoederen hanteren wij de volgende financiële systematiek:

- Riolen. De kosten van klein onderhoud (zonder meerjarig nut) brengen wij rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening. Voor wat betreft het groot onderhoud (met meerjarig nut), dit zijn vervangingen van delen van het rioolstelsel, passen wij de zogenaamde componentenmethode toe. Als componenten hebben wij hierbij rioolbuizen en rioolpompen benoemd. Voor de verschillende componenten hanteren wij verschillende afschrijvingstermijnen: voor buizen 50 jaar en voor pompen 10 jaar.
- Wegen. De kosten van klein onderhoud (zonder meerjarig nut) brengen wij rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening. Voor wat betreft het groot onderhoud (met meerjarig nut), dit zijn vooral vervangingen van lagen van wegen, passen wij de zogenaamde componentenmethode toe. Als componenten hebben wij hierbij benoemd: alleen vervanging van de bovenste la(a)g(en) en volledige vervanging (complete wegconstructie). Voor de verschillende componenten hanteren wij verschillende afschrijvingstermijnen: voor vervanging van de bovenste la(a)g(en) 20 jaar en voor volledige vervanging 30 jaar.
- Scholen. De kosten van klein onderhoud (zonder meerjarig nut) brengen wij rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening. Voor de kosten van groot onderhoud hebben wij een voorziening gevormd, het Egalisatiefonds Groot Onderhoud Scholen. Op basis van het meerjarig onderhoudsplan wordt een vast bedrag gedoteerd aan de voorziening en de werkelijke uitgaven worden aan de voorziening onttrokken.
- Gemeentelijke gebouwen. De kosten van klein onderhoud (zonder meerjarig nut) brengen wij rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening. Voor wat betreft het groot onderhoud (met meerjarig nut), dit zijn vervangingen van delen van gebouwen, passen wij de zogenaamde componentenmethode toe. Als componenten onderscheiden wij daarbij onder andere installaties (afschrijving in 15 jaar) en het bouwkundige deel (afschrijving in 50 jaar). De kosten van schilderwerk worden, ook als het gaat om schilderbeurten met meerjarig effect, rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening gebracht. Een uitzondering wordt gevormd door het schilderwerk aan gymzalen, waarvoor wij een voorziening gevormd hebben om de onderhoudskosten te egaliseren.
- Openbaar groen. Wij brengen alle onderhoudskosten van openbaar groen rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening.
- Openbare verlichting: klein onderhoud aan lichtmasten wordt rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening gebracht. Vervangingsinvesteringen worden afgeschreven in 25 jaar.

Om een indicatie te geven van de onderhoudskosten in 2010 presenteren wij hieronder een overzicht van de kapitaallasten per doelgroep:

Doelgroep	Begrote kapi- taallasten 2010	Werkelijke kapitaallasten 2010
Doelgroep Inwoners	193.778	193.778
Doelgroep Jongeren	1.657.734	1.657.734
Doelgroep Gebruikers zorg	36.877	36.877
Doelgroep Culturele klanten	365.426	365.426
Doelgroep Eigenaren en huurders	113.742	113.742
Doelgroep Gebruikers publieke ruimten	2.191.093	2.191.095
Doelgroep Economische klanten	220.139	220.139
Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen	746.957	746.957
Totaal	5.525.746	5.525.748

Paragraaf Financiering

Wat wilden wij bereiken?

Wij beogen transparantie (in de verslaglegging) over de financiering en daartoe heeft u in 2010 een financieringsstatuut vastgesteld. Per 1 januari 2009 is de Wet Financiering Decentrale Overheden en de bijbehorende regelgeving aangepast. Dit naar aanleiding van een evaluatie en naar aanleiding van de kredietcrisis. In december 2009 is een geactualiseerd financieringsstatuut aan de raad aangeboden. Dit nieuwe statuut is op 25 januari 2010 door de raad vastgesteld en beoogd vooral een beperking van de risico's door uitsluitend gelden uit te zetten bij partijen met een AAA-rating.

De financieringsactiviteiten komen erop neer dat wij de limiet voor het aantrekken van kort geld (in Fido-termen: de kasgeldlimiet) tot het maximum benutten. Deze kasgeldlimiet is het wettelijke maximum aan leningen met een looptijd korter dan een jaar (waaronder ook begrepen worden debetstanden op bankrekeningen). Om de rentelast op de vaste schulden (leningen met een looptijd langer dan een jaar) binnen de wettelijke randvoorwaarden zo stabiel en laag mogelijk te houden hebben wij ervoor gekozen om in principe 50% van onze lange financieringsbehoefte te dekken uit leningen met een looptijd van een jaar en 50% uit leningen met een looptijd van 25 jaar. Hierbij houden wij rekening met de renterisiconorm die is opgenomen in de Wet Fido. Die houdt in dat wij in een jaar niet meer dan een bedrag gelijk aan 20% van de lasten in de begroting af mogen lossen (voor de wijziging van de Wet Fido per 1-1-2009 was dit 20% van de stand van de vaste schulden per 1 januari).

Wanneer zijn wij tevreden?

Indicator	2007 realisatie	2008 realisatie	2009 realisatie	2010 realisatie	2010 begroot
Gemiddelde rente op nieuw opgenomen langlopende leningen	4,3%	4,9%	3,57%	2,95%	3,63%
Gemiddeld opgenomen kortlopende gelden (in € 1.000)	1.371	2.100	430	2.500	2.900
Rente op kortlopende gelden	2,81%	4,75%	3,4%	0,92%	2,00%
Saldo renteomslag in% van begrotingsuitgaven	0,7%	1,7%	0,7%	1,6%	1,7%

Toelichting op de indicatoren

- *Gemiddelde rente*: ons doel is om het gemiddelde rentepercentage ook op lange termijn zo laag en zo stabiel mogelijk te houden.
- *Opgenomen kortlopend geld*: kortlopend geld is het goedkoopste; het weergegeven bedrag voor 2010 is gelijk aan het benodigde bedrag dat voortvloeit uit de prognosebalans in paragraaf 6.3 van deze begroting.
- *Saldo renteomslag*: dit is het saldo van de rente die wij toerekenen aan producten (zie hierna) en de rente die wij betalen. In principe willen wij de betaalde rente toerekenen. Het niet of teveel toegerekende saldo mag niet groter zijn dan 2% van het begrotingsuitgaven.

Wat hebben wij gedaan en wat heeft het gekost?

Calculatorische rentevoet en saldo renteomslag

Zowel in de begroting als in de jaarrekening hebben wij een calculatorische rente van 5,3% op het geïnvesteerd vermogen gehanteerd. Dit vermogen is geïnvesteerd in onze bezittingen en die dragen op hun beurt weer bij aan onze producten, die in de exploitatiebegroting zijn weergegeven. Via de kapitaallasten rekenen wij deze rente toe aan de producten. Ons doel is de calculatorische rentevoet zo min mogelijk te laten fluctueren om de begroting zo stabiel mogelijk te houden. Het is dus de uitdaging om de werkelijke rentelasten niet meer te laten bedragen dan 5,3%. In 2010 is dit goed gelukt: het gemiddelde rentepercentage op de gehele vaste leningenportefeuille bedroeg 4,79%.

In 2010 was sprake van een voordelig saldo renteomslag van € 664 duizend. Per saldo is er dus teveel rente toegerekend aan de producten. Uitgedrukt in een percentage van de lasten in de resultatenrekening was de afwijking 1,6%. Dit is binnen de norm van 2% en lager dan het begrote saldo, dat op 1,7% (voordelig) lag.

De aflossingen en aantrekkingen van vaste schulden

In de financieringsparagraaf van de begroting 2010 hebben wij een financieringsbehoefte becijferd van € 7,6 miljoen, waarvan € 6,4 miljoen herfinanciering van aflossingen op de leningportefeuille per 1-1-2010. In werkelijkheid hebben in 2010 € 9,4 miljoen aangetrokken en € 6,4 miljoen afgelost. De verhoogde financierings-

behoefte ontstond door de vertraging van de levering van het sportcomplex Scharlakenhof aan de koper (vanwege problemen met de exploitatie van de omliggende gronden door de koper in samenwerking met een derde). Daardoor ontstond een extra financieringsbehoefte van € 1,8 miljoen, waarvoor, met instemming van de raad (die is verleend tijdens de raadsvergadering van 31 mei 2010), een extra lening is aangetrokken.

De limiet voor het aantrekken van kort geld

Onze kasgeldlimiet, dat wil zeggen het wettelijke maximum aan aan te trekken kortlopende middelen (< 1 jaar), bedroeg € 2.848 duizend. In het tweede en het vierde kwartaal was er sprake van een (beperkte) overschrijding van de kasgeldlimiet, zoals onderstaande tabel laat zien. De Wet Fido staat een overschrijding van twee kwartalen achtereen toe. Wij bleven het hele jaar dus binnen deze wettelijke norm.

Jaar 2010, kwartaal:	Netto vlottende schuld (gemiddeld in het kwartaal)
1e	2.396
2e	3.039
3e	1.328
4e	3.238

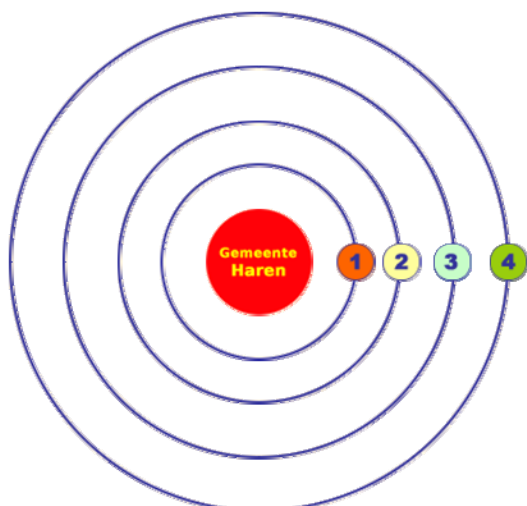
De rentepercentages voor de financieringsbehoefte en de rentelasten op de financieringsportefeuille

In de begroting gingen wij uit van afdekking van de helft van de totale (lange) financieringsbehoefte van € 7,4 miljoen middels een 1-jarige lening (leningen van 1 jaar en langer zijn in termen van de Wet Fido langlopende leningen) en voor de andere helft met een 25-jarige lening. Wij gingen uit van begrote percentages voor deze aan te trekken leningen van respectievelijk 2,00% en 5,25%, oftewel een gewogen gemiddelde van 3,63%. In werkelijkheid hebben wij een 1-jarige lening van € 3,9 miljoen aangetrokken, een 25-jarige lening van € 3,7 miljoen en een 50-jarige lening van 1,8 miljoen. Het gewogen gemiddelde rentepercentage van deze nieuwe leningen lag op 2,95%. De rente op de nieuwe leningen lag dus lager dan voorzien.

De renterisiconorm

Sinds 1 januari 2009 is in de Wet Fido vastgelegd dat de aflossingen op vaste schulden in een bepaald jaar maximaal 20% mogen belopen van de totale lasten in de begroting. Voor Haren kwam dit in 2010 neer op een maximale aflossing van € 6.701 duizend. In werkelijkheid hebben wij € 6.361 duizend afgelost. Om ook in toekomstige jaren binnen de renterisiconorm te kunnen blijven, was het nodig om de extra financieringsbehoefte van € 1,8 miljoen die gedurende het jaar ontstond af te dekken met een 50-jarige-lening. Hiermee weken wij af van onze normale gedragslijn om 50% van de totale (lange) financieringsbehoefte af te dekken met 1-jarig geld en 50% met 25-jarig geld.

Paragraaf Verbonden partijen

Een groot aantal van de gemeentelijke doelstellingen wordt niet alleen door de gemeentelijke organisatie zelf, maar ook door of in samenwerking met anderen gerealiseerd. De relatie tussen de gemeente en deze 'anderen' kan sterk verschillen. Wij kunnen rond de gemeentelijke organisatie een aantal schillen zien. Het dichtst bij de gemeentelijke kern ligt dan de schil met de organisaties waarvoor de gemeente een financieel risico draagt en ook bestuurlijk (mede) verantwoordelijk is (1). Binnen deze schil liggen de gemeenschappelijke regelingen. Meer naar buiten toe komen wij bij de privaatrechtelijke rechtspersonen met een gemeentelijke deelname (2). Vervolgens zijn er de privaatrechtelijke rechtspersonen die financieel van de gemeente afhankelijk zijn en die geen bijdrage aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen kunnen realiseren zonder een gemeentelijke subsidie (3). Met de meeste van deze instellingen hebben wij meerjarige budgetcontracten afge-

sloten, die ons ook verplichten tot het betalen van wachtgeldvergoedingen bij vermindering van de subsidie. Tenslotte zijn er de derden die incidenteel worden ingehuurd voor het leveren van producten en diensten (4). Binnen deze laatste categorie zouden wij dan nog weer een onderscheid kunnen maken tussen de leveranciers waar wij een vaste relatie mee onderhouden en de overige leveranciers.

Per doelgroep resulteert bovenstaande indeling in het volgende overzicht van verbonden partijen:

Partijen	Bijdrage 2010 in €	Meer informatie
Doelgroep Inwoners		
<i>Categorie 1:</i>		
Vereniging Groninger Gemeenten (VGG)	11.852	www.vng.nl
Vereniging Bestuursacademie Nederland	geen	www.verenigingban.nl
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG),	26.250	www.vng.nl
Centrum voor Automatisering Noord Nederland (CEVAN) (in liquidatie)	geen	
Eems Dollard Regio.	2.496	www.edr-org.de
Het product Handhaving & Toezicht Kinderopvang kunnen wij niet realiseren zonder samenwerking in de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg Groningen.	20.197	www.hulpverleningsdienstgroningen.nl
Een lichte vorm van samenwerking bestaat er met het Meerschapp Paterswolde voor de invulling van de klachtencommissie.	-788	www.meerschappaterswolde.nl
Doelgroep Gebruikers sociale voorzieningen		
<i>Categorie 1:</i>		
Wij zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling Trio voor de realisering van een deel van de plaatsingen in de sociale werkvoorziening.	74.075	www.trio-bedrijven.nl
<i>Categorie 3:</i>		
Wij hebben de uitvoering van schuldhulpverlening uitbesteed aan de Gemeentelijke Kredietbank in Assen.	21.936	www.degkb.nl
<i>Categorie 4:</i>		
In de sfeer van de uitkeringen hebben wij samen met het CWI een ketenverantwoordelijkheid.	0	www.werk.nl

Doelgroep Jongeren		
<i>Categorie 1:</i>		
Voor het uitvoeren van het basisonderwijs hebben wij samen met de gemeente Tynaarlo de stichting Baasis opgericht.	304.580	www.baasis.nl
Het product Centrum Jeugd & Gezin kunnen wij niet realiseren zonder samenwerking in de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg Groningen.	341.770	www.hulpverleningsdienstgroningen.nl
<i>Categorie 3:</i>		
Voor het jongerenwerk maken wij gebruik van de diensten van de Stichting Torion.	159.212	www.torion.nl
Wij hebben een meerjarig contract met de Stichting Kinderopvang Haren ten behoeve van het peuterspeelzaalwerk.	89.444	www.kinderopvangharen.nl
Doelgroep Gebruikers zorg		
<i>Categorie 1:</i>		
Het product gezondheidszorg wordt bijna helemaal gerealiseerd via onze deelname aan de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg Groningen	228.843	www.hulpverleningsdienstgroningen.nl
<i>Categorie 3:</i>		
Voor meerjarige subsidiecontracten hebben wij met de Stichting Torion (ouderenzorg), de Stichting Noordermaat (algemeen maatschappelijk werk) en de Stichting Torion / Stichting Vluchtelingenwerk (zorg voor vluchtelingen) bestaan.	423.633	www.torion.nl www.noordermaat.nl www.vwpg.nl
Doelgroep Culturele klanten		
<i>Categorie 2:</i>		
Wij zijn financieel betrokken bij de St. Kunstgrasveld Haren	24.277	
<i>Categorie 3:</i>		
Er zijn meerjarige subsidieafspraken met de Openbare Bibliotheek en de dorps- en wijkaccommodaties in Glimmen, Onnen, Noordlaren en Oosterhaar.	625.003	www.mijneigenbibliotheek.nl/haren www.pb-glimmen.nl/dorpshuis.php www.detiehof.nl
Doelgroep Eigenaren en huurders		
<i>Categorie 1:</i>		
De producten openbare orde en veiligheid en brandweezorg kunnen wij niet realiseren zonder samenwerking in de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg Groningen.	193.946	www.hulpverleningsdienstgroningen.nl
De afvalinzameling is gebaseerd op onze deelname in de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Regio Centraal Groningen.	611.286	www.arcg.nl
Voor het welstandstoezicht is de gemeente aangesloten bij de Stichting Libau.	45.895	www.libau.nl
Voor de ontwikkeling van woningbouw in Haren-Noord hebben wij samen met twee bedrijven de GEM Haren noord CV opgericht.	-2.926.004	
Doelgroep Gebruikers publieke ruimten		
<i>Categorie 1:</i>		
Via onze deelname aan de gemeenschappelijke regelingen Meerschapp Paterswolde en Zuidlaardermeer bieden wij onze inwoners recreatieve voorzieningen.	113.771	www.meerschappaterswolde.nl
<i>Categorie 4:</i>		

Met 7 bedrijven zijn afspraken gemaakt over het oplossen van calamiteiten met betrekking tot civieltechnische werken, installaties en elektra, glas- en schilderwerk, grote installaties en luchtbehandeling, bouwkundige werken, grondwerk en boomschades.	P.M.	
Bedrijfsvoering		
<i>Categorie 1:</i>		
Bestuursdienstonderwijs, Bestuursacademie Nederland	21.433	www.bestuursacademie.nl
<i>Categorie 4:</i>		
Grote delen van onze bedrijfsvoering zijn gebaseerd op software van Getronics PinkRoccade Local Government.	262.010	www.getronicspinkroccade.nl

De betrokkenheid per gemeenschappelijke regeling verschilt sterk. Bij de meeste regelingen hebben wij een zetel in het Algemeen Bestuur. Alleen bij de in liquidatie zijnde regeling CEVAN is dat niet zo. Bij de regelingen Meerschop Paterswolde en Trio hebben wij ook zitting in het Dagelijks Bestuur. De duurste regelingen zijn de regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg Groningen en het Meerschop Paterswolde. Op grond van het dualisme is er een beweging ingezet om uitsluitend de leden van de colleges van burgemeester en wethouders te benoemen tot bestuursleden van gemeenschappelijke regelingen. Voor de Trio is dit recentelijk geformaliseerd. In de praktijk hebben vanuit Haren alleen nog raadsleden zitting in het algemeen bestuur van het Meerschop Paterswolde.

Regelingen met grote financieel afbreukrisico zijn de Afvalverwijdering Regio Centraal Groningen en Trio bedrijven. Foutieve inschattingen in de bedrijfsvoering leiden bij deze organisaties al snel tot forse incidentele of zelfs structurele bijdragen van de deelnemers. De regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg Groningen heeft de grootste impact op onze begroting.

Paragraaf Grondbeleid

Wat willen wij bereiken?

Met ons grondbeleid willen wij een bijdrage leveren aan de gemeentelijke beleidsontwikkeling: realisering van woningbouw, infrastructuur en gemeenschappelijke voorzieningen. Het grondbeleid moet er toe bijdragen dat de beleidsontwikkeling op de door de gemeente gewenste wijze tot stand komt (bijvoorbeeld soort woningbouw).

Wanneer zijn wij tevreden?

- Als wij een flinke doorstart hebben gemaakt met de ontwikkeling van het Raadhuisplein/ Haderaplein.
- Als in 2010 de laatste kavels in de grondexploitatie Onnen Kooi/Hekman verkocht zijn.
- Als er voor twee locaties uit het convenant met Woonborg, P. Wierengaweg en Hooiveld, planontwikkelingen zijn gestart in de vorm van realisatie van stedenbouwkundige inrichtingsplannen.
- Als in 2010 een start komt van de realisatie Nesciopark waarbij het stedenbouwkundig masterplan als onderlegger fungeert en waarbij rekening wordt gehouden met het succes van het Transferium.
- Als wij een start maken met de bouw van het eerste deelgebied in Haren Noord.
- Als het stedenbouwkundig plan voor het Stationsgebied is afgerond.

Hebben wij bereikt wat wij wilden?

Raadhuisplein en Haderaplein

Wij zijn bezig samen met de omwonenden het programma van eisen voor de architect verder vorm geven. Het programma van eisen geeft de architect handvaten voor het maken van een plan. In 2011 verwachten wij de ontwikkeling van het Raadhuisplein/Haderaplein ontwerp gereed te hebben.

Grondexploitatie Onnen Kooi/Hekman

De verkoop van de kavels op het terrein Kooi/Hekman verloopt uiterst moeizaam. Over 2010 lijdten wij een renteverlies van € 42.000,-. Hiernaast boeken wij € 200.000,- af vanwege de financieel economische situatie. Het product dat nu in de markt wordt gezet, is niet marktconform. Medio 2011 zullen wij onderzoeken hoe wij de ontwikkeling een doorstart kunnen geven. Doelstelling bij deze exercitie is de kavels zo spoedig mogelijk te vermarkten.

Nesciopark

We hebben toestemming gevraagd aan de regio om het Nesciopark minder intensief te mogen bebouwen. Deze toestemming is verleend. Dit heeft tot gevolg dat het concept stedenbouwkundig masterplan aangepast moet worden. Wij gingen er aanvankelijk van uit dat de tijdelijke parkeervoorziening zonder bestemmingsplanwijziging aangelegd zou kunnen worden. Voortschrijdend inzicht heeft er echter toe geleid dat wij hier nu niet zo zeker meer van zijn. Omdat een bestemmingsplanwijziging een vertraging van minimaal een half jaar oplevert, hebben wij er voor gekozen een pas op de plaats te maken en ons te beraden op onze lange termijn visie. We willen ons gaan beraden over de wenselijkheid van een extra permanent transferium op lange termijn. Hierbij zal nadrukkelijk nagedacht worden over de randvoorwaarden die wij hieraan willen stellen. Als wij hier een knoop over hebben doorgemaakt, zullen wij gaan bekijken wat dit betekent voor de korte en middellange termijn. Uiteraard zullen wij dit ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad. Wij zullen hierover in overleg treden de gemeente Groningen, de provincie Groningen en de Regio Groningen-Assen. De constatering dat de aanleg van een tijdelijke parkeervoorziening wellicht een aanpassing van het bestemmingsplan met zich mee brengt, met vertraging tot gevolg, is al bekend bij deze drie partijen.

Haren Noord

Het bestemmingsplan is vastgesteld en de verkoop van de vrije sector kavels en de projectmatige woningen is gestart. Naar verwachting worden in 2011 de eerste woningen betrokken. De voorbereiding voor deelgebied 5 en 6 is inmiddels gestart.

Nieuwbouw gemeentehuis

De nieuwbouw van het gemeentehuis is nagenoeg afgerond. In 2010 is de organisatie verhuisd en medio 2011 zal het project volledig worden afgerond.

Komplan

De laatste fase van het Komplan is fase 5 'De Molen'. Hiervoor is een plan uitgewerkt door een ontwikkelaar. De onderhandeling over de grond verloopt moeizaam.

Terrein Hooiveld

Woonborg heeft in de loop van 2010 aangegeven geen mogelijkheden te zien tot ontwikkeling van Hooiveld. Planvorming in samenwerking met Woonborg is derhalve medio 2010 gestopt. Eind 2010 is een doorstart gemaakt met een CPO project om op basis van Collectief Particulier opdrachtgeverschap (CPO) Hooiveld (en de Elshof) te ontwikkelen.

Stationsgebied

In de loop van 2010 werd duidelijk dat voor het verkrijgen van één van de grotere subsidies goedkeuring van het plan moest worden verkregen van het kwaliteitsteam van de Regio Groningen – Assen. Het proces dat hiervoor moest worden doorlopen heeft voor grote vertraging gezorgd. Uiteindelijk is begin 2011 een positief advies verkregen en is de subsidie veilig gesteld. Begin dit jaar zijn de belangrijkste dilemma's binnen de planontwikkeling voorgelegd aan omwonenden. Na vaststelling van het programma van eisen zal dit naar verwachting medio 2011 leiden tot vaststelling van het stedenbouwkundig plan.

Convenant Woonborg

Het convenant met Woonborg heeft niet geresulteerd in realisatie van extra sociale woningen omdat een aantal locaties nog niet beschikbaar is (Noordlaren, Westerse Drift, Jagershof). Woonborg heeft aangegeven dat Hooiveld financieel niet haalbaar is en heeft derhalve afgehaakt. De beschikbaarheid van het terrein van het Biologisch Centrum ten behoeve van de sociale woningbouw is onzeker; voldoende alternatieve locaties ontbreken.

Woonborg heeft laten weten vooralsnog uitsluitend de locatie P. Wierengaweg te ontwikkelen. Woonborg is in overleg met woongroep Hestia over de bouw van 36 woningen.

Financiële gevolgen exploitaties

Een overzicht van de op dit moment verwachte resultaten van de grondexploitaties en de verwerking daarvan in de jaarrekening/begroting:

Tabel verwachte resultaten grondexploitaties (bedragen x € 1.000,-)

Grondexploitatie	Verwacht resultaat	Resultaat verwerkt in:
<i>In exploitatie:</i>		
Komplan	313 (verlies)	Jaarrekeningen tot en met 2009: 258; jaarrekening 2010: 55
Raadhuisplein/Haderaplein	3.575 (winst)*	Begroting 2010; gebruikt als (gedeeltelijke) dekking (kapitaallasten) investering gemeentehuis vanaf 2012**
Onnen Kooi-Hekman	508 (verlies)	Jaarrekeningen tot en met 2009: 266; jaarrekening 2010: 242
Nesciopark	0***	Niet van toepassing
Haren Noord****	0****	Niet van toepassing
Stationsgebied	0*****	Niet van toepassing
<i>Nog niet in exploitatie:</i>		
Onnen Hooiveld	400 (verlies)	Jaarrekening 2010
Kerklaan/Kromme Elleboog	Nog niet bekend	Niet van toepassing

* In de berekening van dit verwachte resultaat is aan de kostenkant onder andere een bedrag van € 800 duizend begrepen als dekkingsbijdrage aan de grondexploitatie Komplan.

** Zie ook paragraaf 5.7 Weerstandsvermogen.

*** Dit verwachte resultaat is exclusief een ongerealiseerde boekwinst op de inbreng van eigen gronden van € 820 duizend die mag worden gerealiseerd bij afsluiting van deze grondexploitatie en die niet in de begroting is verwerkt.

**** Haren Noord betreft alleen het fiscaal bouwrijp maken en vervolgens leveren van de grond aan GEM Haren Noord CV. De eigenlijke grondexploitatie bevindt zich binnen de GEM.

***** Dit verwachte resultaat is exclusief een ongerealiseerde boekwinst op de inbreng van eigen gronden van € 5.101.000,- die naar rato van het gereedkomen van de deelgebieden van de grondexploitatie (van de GEM) mag worden gerealiseerd en die niet in de begroting is verwerkt. Het eerste deel van deze boekwinst, een bedrag van € 1.122.000,- is verwerkt in de resultatenrekening 2010. Deze winst kon worden genomen in verband met de overdracht van het economisch eigendom van deelgebied 3 aan de GEM.

***** Het resultaat voor het Stationsgebied is exclusief de aan te leggen tunnel. Hiervoor is door u op 25 januari 2010 een afzonderlijk investeringsbudget van € 2.451.000,- toegekend. Deze investering leidt tot kapitaallasten vanaf 2013.

Jaarrekening 2010 Gemeente Haren

BALANS PER 31-12-2010

voor (niet-begrote) resultaatsbestemming
bedragen in duizenden euro's

ACTIVA

	31-12-2010		31-12-2009		prognose 31-12-2010
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa		60.648		56.175	
Investerings met economisch nut	50.975		46.546		
Investerings met maatschappelijk nut	9.673		9.628		
Financiële vaste activa		969		848	
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	92		92		
Langlopende leningen u/g	766		729		
Overige uitzettingen	21		27		
Bijdragen aan activa van derden	89		0		
Totaal vaste activa		61.617		57.023	63.000
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorraden		15.930		18.241	
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	1.062		1.502		
Onderhanden werk grondbedrijf	14.866		16.735		
Grond- en hulpstoffen	3		4		
Uitzettingen		4.139		3.457	
Vorderingen op openbare lichamen	3.006		2.344		
Overige vorderingen	839		783		
Rekeningen-courant niet-fin. inst.	294		331		
Overlopende activa		3.036		4.498	
Nog te ontv. overheidssubsidies	0		156		
Overige overlopende activa	3.036		4.342		
Liquide middelen		62		58	
Totaal vlottende activa		23.168		26.254	10.300
BALANSTOTAAL		84.784		83.277	73.300

PASSIVA

	31-12-2010		31-12-2009		prognose 31-12-2010
EIGEN VERMOGEN		8.310		6.864	6.400
Algemene risico reserve	1.750		1.089		
Algemene reserve	1.312		554		
Bestemmingsreserves	4.094		3.870		
Saldo boekjaar	1.154		1.351		
VOORZIENINGEN		712		549	1.300
Verplichtingen, verliezen en risico's	234		171		
Onderhoud	478		378		
VASTE SCHULDEN		52.319		49.280	50.400
Onderhandse leningen binnenl. banken	52.314		45.575		
Onderhandse leningen binnenl. pensioen- fondsen en verzekeraars	0		3.700		
Waarborgsommen	5		4		
Totaal vaste passiva		61.342		56.694	58.100
VLOTTENDE PASSIVA					
Viottende schulden		6.059		5.773	
Kasgeldleningen	1.400		0		
Bank- en girosaldi	812		2.175		
Overige schulden	3.847		3.598		
Overlopende passiva		17.384		20.810	
Nog te besteden subsidies	2.482		1.983		
Overige overlopende passiva	14.901		18.827		
Totaal vlottende passiva		23.443		26.584	15.200
BALANSTOTAAL		84.784		83.277	73.300

Verstreckte garanties op geldleningen (bruto)
 Af: ontvangen contra-garanties geldleningen
 Verstreckte garanties (netto)

25.044	25.140
11.000	11.000
<u>14.044</u>	<u>14.140</u>

Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Beluik Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Waarderingsgrondslagen

Immateriële activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en de waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Uitsluitend kosten van onderzoek en ontwikkeling gerelateerd aan één bepaald vast actief kunnen worden geactiveerd. Afschrijving vindt plaats in vijf jaar. Op afsluitkosten, agio en disagio wordt door ons niet afgeschreven. Uitgaven hiervoor worden rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening gebracht.

Materiële vaste activa

Deze materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, waarbij wordt afgeschreven op het saldo. Er wordt afgeschreven vanaf 1 januari volgend op het jaar van ingebruikneming en wij schrijven altijd af tot 0,-. De afschrijvingstermijn is afhankelijk van de verwachte levensduur. Dat is de tijd dat de activa een bijdrage leveren aan de totstandkoming van onze producten. Wij schrijven lineair af.

De afschrijvingstermijnen van de activa variëren (per activaklasse) van 3 tot 50 jaar en zijn vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Haren die door de raad is vastgesteld op 14 december 2009. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen:

50 jaar: rioleringen, nieuwbouw, woonruimten, bedrijfsgebouwen en begraafplaatsen;

40 jaar: renovatie en restauratie woonruimten en bedrijfsgebouwen;

30 jaar: (water)wegen en parkeerterreinen;

25 jaar: lichtmasten;

20 jaar: renovatie sportvelden- en vloeren, fietspaden, voetpaden, verkeerslichten, vaartuigen en groot onderhoud woonruimten en gebouwen;

15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;

10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, kantoormeubilair, schoolmeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken, noodgebouwen, bijzondere voertuigen (brandweer- en vuilnisauto's), containers, materieel gemeentewerken, rioolpompen, specifieke machines gemeentewerken (nat-zoutstrooiers, onkruidborstelmachines e.d.) en specifieke brandweeruitrusting;

5 jaar: personenauto's, gewone bedrijfsauto's, aanhangers, normale (veelgebruikte) machines gemeentewerken, muziekinstrumenten, luchtfoto's, verbindingssystemen, tijdregistratiesystemen en gereedschappen;

3 jaar: automatiseringsapparatuur en software.

Op grond wordt niet afgeschreven. Indien er sprake is van duurzame waardevermindering vindt afwaardering plaats.

Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

Investerings met maatschappelijk nut worden in principe door ons geactiveerd. Wel is door de raad vastgelegd dat geactiveerd (groot) onderhoud moet worden afgeboekt als daar budgettaire ruimte voor is (motie 'Activeren' aangenomen tijdens de behandeling van de beleidsbegroting 2003 op 11 november 2002). Door de invoering van het BBV per 1 januari 2004 is afboeken alleen nog mogelijk als het gaat om activa met maatschappelijk nut. Activa met economisch nut mogen alleen nog worden afgeboekt als er sprake is van een duurzame waardevermindering.

Concreet betekent dit dat eventuele budgettaire ruimte voor afboekingen gebruikt zal worden voor het afboeken van wegenonderhoud.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Financiële vaste activa

De balanspost Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen heeft betrekking op participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's. Waardering vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waardering van de aandelen onverwacht structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. De langlopende leningen uitstaande gelden en de overige uitzettingen worden door ons gewaardeerd tegen nominale waarde, eventueel verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Vorraden

De nog niet in exploitatie genomen gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Er wordt geen rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

Het onderhanden werk van het grondbedrijf wordt gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met een renteopslag over het geïnvesteerd vermogen. Hierop worden ontvangsten uit verkoop en bijdragen van derden in mindering gebracht. Indien een deel van de kosten wordt gedekt uit een voorziening of uit een reserve, dan loopt dit altijd via de resultatenrekening. Als de marktwaarde lager ligt dan de aldus berekende waarde, dan vindt afwaardering plaats tot marktwaarde. In de resultaatbepalingsgrondslagen staat vermeld wanneer winst wordt genomen.

De voorraden grond- en hulpstoffen zijn gewaardeerd tegen hun verkrijgingsprijs.

Uitzettingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen hun nominale waarde onder aftrek van eventuele noodzakelijk geachte voorzieningen wegens oninbaarheid.

Overige balansposten

Alle overige balansposten zijn opgenomen tegen hun nominale waarde.

Resultaatbepalingsgrondslagen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten.

Onder baten worden verstaan:

- de vergoedingen van het Rijk voor het functioneren van de gemeentelijke overheid en voor de uitvoering van een aantal specifieke taken;
- de belastingopbrengsten uit de heffing van onroerende zaak belasting;
- de geheven leges en retributies voor specifieke overheidstaken die de gemeente uitvoert (o.m. reiniging en burgerzaken);
- het rendement op bezittingen (rente, dividenden, huren en pachten);
- het rendement op geïnvesteerd eigen vermogen (interne rentevoet 5,3%);
- de vergoedingen voor specifieke producten en diensten, die de gemeente levert;
- het batig saldo kostenplaatsen en renteomslag (zie hierna).

Onder lasten worden verstaan:

- de direct aan onze producten toe te rekenen kosten;
- de afschrijvingslasten;
- de lasten van de gemeentelijke organisatie;
- de rentelasten.

De afschrijvingslasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen voor de immateriële en materiële vaste activa. Wij beginnen met het afschrijven van activa in het jaar volgend op aanschaf, respectievelijk realisatie.

De toerekening van de lasten van de gemeentelijke organisatie (personeels- en organisatiekosten) gebeurt ofwel via de deelmethode (de lasten worden percentagegewijs toegerekend aan specifieke producten) ofwel via de integrale kostentoerekeningsmethode. De door de medewerkers gepleegde inzet wordt vertaald in gewerkte uren per product. Deze uren worden vermenigvuldigd met een voorcalculatorisch - van tevoren bepaald - tarief. Het totaal van de gewerkte uren maal het tarief moet de lasten van de gemeentelijke organisatie dekken. Een tekort of overschot wordt als last, respectievelijk bate, verantwoord bij de bedrijfsvoering onder het product 293 'saldo kostenplaatsen'.

De rentelasten worden met een voorcalculatorisch percentage (van 5,3%) berekend over het geïnvesteerd vermogen in immateriële, respectievelijk materiële vaste activa en de onderhanden werken van het grondbedrijf. Deze gecalculeerde rentelast wordt toegerekend aan de producten waar bovengenoemde activa aan bijdragen, volgens de systematiek die ook geldt voor de afschrijvingen (zie hierboven). Een eventueel voordelig of nadelig verschil met de werkelijke rentelasten wordt als bate, respectievelijk als last, verantwoord in de technische producten onder het product 303 'saldo renteomslag'.

Voor de exploitaties van het grondbedrijf gelden bovengenoemde grondslagen voor resultaatbepaling. De resultaten worden gepresenteerd in de resultatenrekening. Verliezen op exploitaties worden genomen wanneer zij voorzienbaar zijn. Winsten worden genomen als de exploitaties, of zelfstandige delen daarvan zijn gerealiseerd. Van dit laatste wordt afgeweken indien er op balansdatum sprake is van een negatieve boekwaarde die de naar verwachting nog te maken kosten overtreft. In dat geval zal het verschil tussen beide grootheden als tussentijdse winst worden genomen in het betreffende boekjaar. Het (verwachte) resultaat op grondexploitaties wordt in de toelichting op de balans en/of paragraaf Grondbeleid nader toegelicht.

Met betrekking tot het bedrag van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds wordt in principe uitgegaan van de op het moment van afsluiting van de boeken laatst bekende, door het Ministerie van BZK verstrekte, specificatie. Hiervan wijken wij af als bij ons bekend is dat de in de specificatie voor de berekening van de uitkering gebruikte Harense volumes nog zullen worden aangepast (we gaan dan uit van de door onszelf berekende volumes).

TOELICHTING OP DE BALANS

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa hebben het volgende verloop laten zien in 2010 (bedragen x € 1.000,-):

Boekwaarde per 1 januari 2010:	56.175
Bij: investeringsuitgaven 2010	9.801
Af: investeringsbijdragen van derden 2010	2.523
Af: afschrijvingen 2010	<u>2.805</u>
Boekwaarde per 31 december 2010:	<u>60.648</u>

In 2010 zijn de volgende investeringen gedaan in materiële vaste activa (in de tabel zijn alle investeringskredieten > € 169.000,- afzonderlijk zichtbaar gemaakt):

(Bedragen x € 1.000,-)

Investering	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2010 incl. bijdragen van derden	Besteed tot en met 2010
Rioolwerkzaamheden 2009	440	-132	439
Rioolwerkzaamheden 2010	750	360	360
Verv. rioolpompen en -gemalen	218	40	40
Overige rioolinvesteringen	0	61	-162
<i>Subtotaal rioolinvesteringen</i>	<i>1.408</i>	<i>329</i>	<i>677</i>
Groot onderhoud wegen 2009	550	23	566
Groot onderhoud wegen 2010	600	485	485
Maatregelen verkeersveiligheid 2009	180	79	183
Maatregelen verkeersveiligheid 2010	180	180	180
Tunnel Stationsgebied	2.451	0	0
Overige wegeninvesteringen	419	-13	13
<i>Subtotaal wegeninvesteringen</i>	<i>4.380</i>	<i>754</i>	<i>1.427</i>
Herhuisv. Groninger Buitenschool	450	19	71
Onderwijsk. vernieuwingen 2007	202	0	0
Huisvestingsprogramma onderwijs 2009	844	55	121
Huisvestingsprogramma onderwijs 2010	844	9	9
Overige onderwijsinvesteringen	167	107	132
<i>Subtotaal onderwijsinvesteringen</i>	<i>2.507</i>	<i>190</i>	<i>333</i>
Aanleg kunstgrasveld GHHC	598	589	589
Verplaatsing sport*	0	-2.040	-657
Nieuwbouw raadhuis**	11.269	5.993	10.474
Vervangen SAP-server	170	147	147
Overige investeringen in materiële vaste activa	4.665	1.316	1.606
<i>Subtotaal overige</i>	<i>16.702</i>	<i>6.005</i>	<i>12.159</i>
Totaal investeringen in materiële vaste activa	24.997	7.278	14.596
W.v. beschikbaar gesteld tot en met 2009	17.889	5.535	12.853
W.v. (beschikbaar gesteld in) 2010	7.108	1.743	1.743

* Het netto-investeringskrediet voor de verplaatsing sport bedraagt € 0,-. Dit is het saldo van geraamde uitgaven van € 4,7 miljoen (incl. btw) en even hoge ontvangsten (de investeringsbijdrage van € 3,5 miljoen door GEM Haren Noord C.V. en overige dekkingsmiddelen, met name de toepassing van het btw-sportbesluit en opbrengsten van het huidige clubgebouw VV Haren, van in totaal € 1,2 miljoen). Dit is conform de besluitvorming van de raad op 15 december 2008.

** Het hier vermelde bedrag van € 11.269.000,- is het bruto-investeringskrediet voor de nieuwbouw van het raadhuis. Voor een deel, te weten € 3.569.000,- dient dit bedrag gedekt te worden uit het geraamde positie-

ve saldo op de grondexploitatie Raadhuisplein/Haderaplan (op grond van de verslaggevingsrichtlijnen moet dit gebeuren door storting van de winst op de grondexploitatie in een bestemmingsreserve die vrijvalt gedurende de periode waarin het raadhuis zal worden afgeschreven). Dit is conform de besluitvorming van de raad op 18 oktober 2010.

Stand openstaande (restant-)investeringsbudgetten per ultimo 2010 (in duizenden €):

Restant van de in eerdere jaren beschikbaar gestelde budgetten:	5.036
Restant van de in 2010 beschikbaar gestelde budgetten:	5.365
<i>Totaal:</i>	<u>10.401</u>

Voor wat betreft de sportverplaatsing naar de Onnerweg/Geertsemaweg is de eerste termijn van de investeringsbijdrage van GEM Haren Noord C.V. in december 2010 ontvangen. Het betrof een bedrag van € 2,3 miljoen (op het totaal bedrag van € 3,5 miljoen) gerelateerd aan de verplaatsing van de voetbalvelden.

In het in 2010 ten laste van het investeringskrediet nieuwbouw raadhuis gebrachte bedrag van € 6.195.000,- zit een bedrag aan geactiveerde bouwrente begrepen van € 354.000,-. Samen met het in 2009 geactiveerde bedrag aan bouwrente van € 143.000,- is er in totaal € 497.000,- aan bouwrente ten laste van het investeringskrediet gebracht. Op grond van onze verslaggevingsregels, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), kan bouwrente geactiveerd worden. De vraag of dat ook moet gebeuren wordt in dit geval bevestigend beantwoord, omdat de bouwrente ook geraamd is binnen het investeringskrediet. Ook de bouwleges van € 229.000,- zijn ten laste van het investeringskrediet gebracht. Aangezien de aannemer en installateur tot ver in 2011 aan het gebouw hebben gewerkt, zal de afwikkeling van het investeringskrediet pas in 2011 plaatsvinden.

Het verloop van de materiële vaste activa per activaklasse ziet er als volgt uit:

Verloop materiële vaste activa

(Bedragen x € 1.000)

Activaklasse	A Boekwaarde 1-1-2010	B Adm. corr. boekwaarde 1-1-2010	C Investe- ringen	D Bijdr. derden	E Afschr.	A+B+C-D-E Boekwaarde 31-12-2010
Gronden en terreinen	1.422	2	289	2.273	15	-575
Woonruimten	214	2			8	208
Bedrijfsgebouwen	25.719	99	6.896	50	1.284	31.380
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken met economisch nut	15.872	-1057	329		261	14.883
Vervoermiddelen	695	2	135		153	679
Machines, apparaten en installaties	556		579		108	1.027
Overige materiële vaste activa met econ. nut	2.066	794	608		95	3.373
Subtotaal materiële vaste activa economisch nut	46.544	-158	8.836	2.323	1.924	50.975
Grond-, weg en waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut	9.610	158	959	200	877	9.650
Overige materiële vaste activa met maatschappelijk nut	21		7		5	23
Subtotaal materiële vaste activa maatsch. nut	9.631	158	966	200	882	9.673
Totaal materiële vaste activa	56.175	0	9.802	2.523	2.806	60.648

Financiële vaste activa

De boekwaarde van de financiële vaste activa per 31 december 2010 is als volgt tot stand gekomen (bedragen x € 1.000,-):

Boekwaarde per 1 januari 2010	848
Bij: verstrekte leningen (uitstaande gelden)	38
Af: aflossingen leningen (uitstaande gelden)	1
Bij: verstrekte voorschotten fietsenproject personeel	34
Af: terugbetaalde voorschotten fietsenproject personeel	39
Bij: (investerings)bijdragen aan activa van derden	89
Boekwaarde per 31 december 2010	<u>969</u>

De balanspost kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen van € 92.000,- bestaat uit de volgende posten:

- De Stichting Commanditair Kapitaal Haren Noord. De gemeente heeft € 49.000,- ingebracht als kapitaal in deze stichting. De stichting treedt namens de gemeente op als commanditair vennoot in de Gemeenschappelijke Exploitatie Maatschappij (GEM) Haren Noord C.V. en heeft het bedrag van € 49.000,- gebruikt om een 49% belang te nemen in deze C.V. (een tweetal bedrijven (marktpartijen) bezit in totaal eveneens een 49% belang in de C.V. en het resterende belang van 2% is in handen van GEM Haren Noord Beheer B.V. GEM Haren Noord C.V. is de rechtspersoon waarbinnen de grondexploitatie Haren Noord daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Dat de gemeente geen rechtstreeks belang heeft in de C.V. heeft vooral te maken met het uitsluiten van (aansprakelijkheids-) risico's.
- Dilgt Hemmen Essen (DHE) B.V. Deze rechtspersoon is door de gemeente in 2007 opgericht en wij bezitten 100% van de aandelen. Er is € 18.000,- aan kapitaal gestort. Hiervan is € 9.000,- door DHE B.V. gebruikt om een 50%-belang te verwerven in de GEM Haren Noord Beheer B.V. die de directie voert van GEM Haren Noord C.V. (de overige 50% van de aandelen in GEM Haren Noord Beheer B.V. wordt gehouden door een tweetal bedrijven (marktpartijen)). Dat de gemeente niet rechtstreeks deelneemt in GEM Haren Noord Beheer B.V. heeft vooral te maken met het uitsluiten van (aansprakelijkheids-) risico's.
- Een belang in BNG ter waarde van € 24.000,- (historische aanschafwaarde).
- Een belang in Dataland van € 1.000,- (historische aanschafwaarde).

De balanspost langlopende leningen uitstaande gelden van € 766.000,- bestaat voor een bedrag van € 700.000,- uit een aflossingsvrije rentedragende lening aan Stichting De Mikkellhorst (ecologische zorgboerderij), voor een bedrag van € 8.000,- uit een aantal kleinere leningen aan een dorps huis, aan een sportvereniging en aan personeel en voor een bedrag van € 58.000,- aan startersleningen.

De overige uitzettingen van € 21 duizend hebben uitsluitend betrekking op het fietsenproject voor het gemeentelijke personeel.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

Een overzicht van de boekwaarden van de grondexploitaties geeft het volgende beeld te zien:

(Bedragen x € 1.000,-)

Grondexploitatie	Boekwaarde 1-1-2010	In 2010 in exploitatie genomen	Uitgaven (+) en inkom- sten (-) in 2010	Verlies(-)- of winst- name (+) in 2010	Boekwaarde 31-12-2010
Komplan	81		29	-55	55
Onnen (Kooi-Hekman)	1.023		58	-242	839
Nesciopark	3.965		-157		3.808
Nog niet gerealiseerde boekwinst inbreng grond Nesciopark	-820				-820
Haren Noord	16.629		-3.113		13.516
Nog niet gerealiseerde boekwinst inbreng grond Haren Noord	-5.101			1.122	-3.979

Raadhuisplein/Haderaplein	958		97		1.055
Stationsgebied		47	344		391
<i>Subtotaal in exploitatie</i>	<i>16.735</i>	<i>47</i>	<i>-2.742</i>	<i>825</i>	<i>14.865</i>
Stationsgebied	47	-47			0
Strategische grondaankopen	1.455		7	-400	1.062
<i>Subtotaal nog niet in exploitatie</i>	<i>1.502</i>	<i>-47</i>	<i>7</i>	<i>-400</i>	<i>1.062</i>
Totaal grondexploitaties	18.237	0	-2.735	425	15.927

N.B. Onder de overlopende passiva worden de van GEM Haren Noord C.V. ontvangen voorschotten met betrekking tot de grondverkoop gepresenteerd. Het gaat om een bedrag van € 12.313.000,-. Netto staat er met betrekking tot Haren Noord dus € 1.203.000,- op de balans per 31-12-2010. Het laatste bedrag is exclusief de ongerealiseerde boekwinst.

In het met betrekking tot het Komplan in 2010 geactiveerde bedrag van € 29 duizend is de afronding van de infrastructuur met betrekking tot het Kroonkampen-terrein en rente begrepen. Voor wat betreft het Komplan resteert nog de uitvoering van het deelplan Komplan – De Molen.

Het met betrekking tot Onnen (Kooi-Hekman) in 2010 geactiveerde bedrag van € 58 duizend bestaat uit de aanleg van infrastructuur en rente. De verkoop van de kavels op het terrein Kooi/Hekman verloopt uiterst moeizaam. Vandaar dat wij conform de tweede bestuursrapportage 2010 een tussentijds verlies van € 42 duizend hebben genomen dat ontstaat vanwege het doorlopen van de grondexploitatie in 2011. Daarnaast boeken wij € 200.000 af vanwege de financieel economische situatie. Het product dat nu in de markt is gezet, is niet marktconform. Medio 2011 zullen wij onderzoeken hoe wij de ontwikkeling een doorstart kunnen geven. Doelstelling bij deze exercitie is de kavels zo spoedig mogelijk te vermarkten.

De grondexploitatie Nesciopark bestaat uit een transferium en een bedrijvenpark. Van de boekwaarde van € 3,8 miljoen per 31-12-2010 heeft circa € 2,0 miljoen betrekking op het transferium en € 1,8 miljoen op het bedrijvenpark. Het transferium-deel is in 2008 in gebruik genomen. De boekwaarde van het transferium van € 2,0 miljoen bestaat uit de aanlegkosten, verminderd met de ontvangen subsidies. De opzet van de grondexploitatie is dat de boekwaarde van het transferium dient te worden gedekt uit de winst op de verkoop van het bedrijvenpark-deel. De boekwaarde van het bedrijvenpark-deel van € 1,8 miljoen heeft voor € 1,3 miljoen betrekking op de inbreng en verwerving van gronden en voor € 0,5 miljoen op de tot nu toe gemaakte plan-, begeleidings- en rentekosten. In het bedrag van € 1,3 miljoen aan gronden zit ook de inbreng van eigen gronden begrepen van circa € 0,7 miljoen die is "afgedekt" door de ongerealiseerde boekwinst die buiten de grondexploitatie Nesciopark als aparte post is opgenomen binnen de balanspost Onderhanden werk grondbedrijf.

Het in 2010 met betrekking tot Nesciopark geactiveerde bedrag van - € 157.000,- bestaat uit ontvangen subsidies met betrekking tot het transferium (- € 333.000,-), uit geactiveerde rentekosten (€ 167.000,-) en overige kosten (€ 9.000,-).

In de boekwaarde van Haren Noord per 1 januari 2010 van € 16,6 miljoen heeft voor een bedrag van € 15,3 miljoen betrekking op de aankoop van gronden door de gemeente van de marktpartijen die samen met de gemeente deelnemen in de Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij (GEM) Haren Noord C.V. in december 2006, de kosten van het (fiscaal) bouwrijp maken en de kosten en (huur)opbrengsten van het beheer van deze gronden. Na afronding van het fiscaal bouwrijp maken worden deze gronden (per deelgebied) doorgeleverd aan de Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij (GEM) Haren Noord C.V. De rest van de boekwaarde per 1 januari 2010 van Haren Noord, een bedrag van € 1,3 miljoen heeft betrekking op een grondaankoop van een derde partij. Inmiddels is er overeenstemming tussen GEM Haren Noord C.V. en de gemeente om ook dit stuk grond op dezelfde wijze als de overige gronden in fiscaal bouwrijpe staat aan de GEM te leveren. De mutatie van de boekwaarde gedurende 2010, per saldo een opbrengst van € 3.114.000,- miljoen bestaat uit het saldo van de opbrengst van € 3.304.000,- in verband met de overdracht van het economisch eigendom van deelgebied 3 aan GEM Haren Noord C.V. enerzijds en mutaties in verband met het fiscaal bouwrijp maken en beheer anderzijds (€ 190.000,-).

Uit de inbreng van gronden van de gemeente in Haren Noord zal een totale boekwinst resulteren van € 5.101.000,-. Hiervan kon in 2010 € 1.122.000,- worden gerealiseerd in verband met de overdracht van het economisch eigendom van deelgebied 3 (voormalig AZC-terrein) door de gemeente aan GEM Haren Noord C.V. Binnen de balanspost onderhanden werk resteerde daardoor per 31 december 2010 een ongerealiseerde boekwinst van € 3.979.000,-.

In verband met de toekomstige levering van fiscaal bouwrijpe grond zijn door GEM Haren Noord C.V. in 2007 en 2008 voorschotten aan de gemeente betaald van in totaal € 15.617.000,-. Hiervan is in 2010 een bedrag verrekend van € 3.304.000,- in verband met de overdracht van het economisch eigendom van deelgebied 3 (voormalig AZC-terrein) door de gemeente aan GEM Haren Noord C.V. Het restantbedrag van € 12.313.000,- zit verwerkt in de eindbalans onder de post overlopende passiva.

De grondexploitatie Raadhuisplein/Haderaplein is door de raad vastgesteld op 29 juni 2009. Op 18 oktober 2010 heeft de raad een herziening vastgesteld die bestond uit een verlaging van de opbrengstraming met € 1,7 miljoen. Het in 2010 geactiveerde bedrag van € 97.000,- bestaat uit plankosten (€ 46.000,-) en rentelasten (€ 51.000,-). De cumulatieve geactiveerde uitgaven met betrekking tot Raadhuisplein/Haderaplein, op 31 december 2010 een bedrag van € 1.055.000,-, bestaan uit een bijdrage van € 792 duizend aan de grondexploitatie Komplan (in verband met het feit dat de bebouwing van het Haderaplein in een eerder stadium onderdeel uitmaakte van het Komplan), een bedrag van € 212 duizend aan gemaakte plankosten en rentelasten van € 51.000,-.

De grondexploitatie Stationsgebied is door de raad vastgesteld op 25 januari 2010. Het in 2010 geactiveerde bedrag van € 344.000,- bestaat geheel uit plankosten.

De balanspost niet in exploitatie genomen bouwgronden van € 1.062.000,- betreft de volgende strategische grondaankopen: hoek Kromme Elleboog/Kerklaan (in totaal € 445 duizend) en Onnen-Hooiveld (€ 617 duizend). Het is de bedoeling om deze gebieden in de toekomst als woningbouwlocaties te (laten) ontwikkelen. Onnen-Hooiveld maakte onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma van het met woningcorporatie Woonborg afgesloten convenant.

Woonborg heeft in de loop van 2010 aangegeven geen mogelijkheden te zien tot ontwikkeling van Hooiveld. Planvorming in samenwerking met Woonborg is derhalve medio 2010 gestopt. Eind 2010 is een doorstart gemaakt om op basis van Collectief Particulier opdrachtgeverschap (CPO) Hooiveld (en de Elshof) te ontwikkelen. Om dit tot een succes te kunnen maken is de locatie Onnen Hooiveld in 2010 afgewaardeerd met € 400.000,-.

De strategische aankopen op de boek Kerklaan/Kromme Elleboog betreffen uitsluitend de aankoopwaarde van woningen. De marktwaarde van deze woningen bij verkoop is naar verwachting minimaal gelijk aan de boekwaarde (= aankoopwaarde). Daarom is er geen reden voor een afwaardering. Als in 2011 besloten zou worden tot sloop van de woningen (als onderdeel van een grondexploitatie die de hele hoek Kerklaan/Kromme Elleboog, inclusief 't Nije Crijs, beslaat), dan zal opnieuw bepaald worden of een afwaardering (op basis van de financiële uitkomst van de grondexploitatie) noodzakelijk is.

Uitzettingen

De post uitzettingen (op openbare lichamen en overige) kan als volgt worden gespecificeerd:

(Bedragen x € 1.000,-)	31-12-2010	31-12-2009
Vordering op het btw-Compensatiefonds	2.776	2.067
Overige vorderingen op openbare lichamen	230	277
<i>Subtotaal vorderingen op openbare lichamen</i>	<u>3.006</u>	<u>2.344</u>
Overige vorderingen	839	783
Rekeningen-courant niet-financiële instellingen	294	331
Totaal	<u>4.139</u>	<u>3.457</u>

De vordering op het btw-Compensatiefonds per 31-12-2010 heeft betrekking op de compensabele btw over 2010. Deze post is relatief hoog in verband met het hoge investeringsvolume in 2010 als gevolg van de bouw van het nieuwe gemeentehuis.

De post overige vorderingen op openbare lichamen van € 230.000,- bestaat voor een bedrag van € 202.000,- uit een vordering op de Belastingdienst in verband met te vorderen ondernemers-btw en voor € 28.000,- uit een aantal kleinere posten.

Voor dubieuze debiteuren is een voorziening van in totaal € 61.000,- getroffen. Deze voorziening maakt onderdeel uit van de balanspost overige vorderingen. Per 1-1-2010 bedroeg deze voorziening € 99.000,-. Gedurende het jaar is voor een bedrag van € 51 duizend afgeboekt ten laste van de voorziening (het betreft grotendeels (zeer) oude belastingvorderingen). Aan de hand van de beoordeling van de (ouderdom) van de debiteuren op de eindbalansdatum is de benodigde omvang van de voorziening opnieuw vastgesteld en wel op het genoemde bedrag van € 61.000,-. Hieruit resulteerde een toevoeging van € 13.000,- die als bijzondere last is verwerkt in de resultatenrekening (bij de doelgroep Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen).

De balanspost rekeningen-courant niet-financiële instellingen van € 294 duizend heeft geheel betrekking op onze rekening courant bij de het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN).

Overlopende activa

De balanspost nog te ontvangen overheidssubsidies heeft betrekking op de nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen (voorschot)bedragen die ontstaan zijn door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel. Deze post en het verloop daarvan kan als volgt worden gespecificeerd:

(Bedragen x € 1.000,-)	Stand per 1-1-2010	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2010
Subsidie vliegende brigade provincie	29		29	0
Subsidie charrette provincie	5		5	0
Subsidie spoorwegovergang Zuidlaarderweg provincie	122		122	0
Totaal	156	0	156	0

In de balanspost overige overlopende activa zitten van € 3.036.000,- zitten de volgende bedragen begrepen:

- Een bedrag van € 1.926.000,- dat betrekking heeft op de verkoop van Scharlakenhof. De post bestaat uit de contractuele minimumverkoop prijs van het complex, vermeerderd met verstrekte exploitatievoorschotten.
- De afvalstoffenheffing 2010 die nog in rekening gebracht moet worden. In verband met het diftar-systeem gebeurt dit jaarlijks achteraf. Het gaat om een bedrag van € 1.757.000,-.
- Overige nog op te leggen belastingen in totaal € 78.000,-. Het gaat om de toeristen- en forensenbelasting over het jaar 2010.
- Te ontvangen bouwleges € 129.000,-.
- Overige posten (ieder afzonderlijk < 42.000,-) € 346.000,-.
- Een voorziening in verband met (evt.) oninbaarheid van overlopende activa, een bedrag van € 1.200.000,-.

Liquide middelen

De liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(Bedragen x € 1.000,-)	31-12-2010	31-12-2009
Banksaldi (incl. giro)	61	57
Kassaldi	1	1
Totaal liquide middelen	62	58

EIGEN VERMOGEN

Het verloop van het eigen vermogen gedurende 2010 ziet er als volgt uit:

(Bedragen x € 1.000,-)

<i>Reserve</i>	<i>Stand 1-1- 2010</i>	<i>Toevoegingen via resultatenrekening</i>	<i>Onttrekkingen via resultatenrekening ter dekking van afschrijvingen</i>	<i>Onttrekkingen via resultatenrekening overige</i>	<i>Resultaatsbestemming 2009</i>	<i>Stand 31-12- 2010</i>
Algemene Reserve (AR)	554	545			213	1.312
Algemene Risicoreserve	1.089				661	1.750
<i>Subtotaal algemene reserves</i>	<i>1.643</i>	<i>545</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>874</i>	<i>3.062</i>
Reserve Dekking Gerealiseerde Investerings	2.702	234	-147	-235		2.554
Bestemmingsreserve Monumentenzorg	49	3				52
Egalisatiereserve Materieel Gemeentewerken	716					716
Bestemmingsreserve Praktijklokalen (V)SO	94			-94		0
Reserve Personele Maatregelen	108	34				142
Stimuleringsfonds Duurzaam Bouwen	48					48
Fonds Sociale Woningbouw	89					89
Bestemmingsreserve Speelplaatsen	64				18	82
Bestemmingsreserve Nieuw Raadhuis	0	62			349	411
Bestemmingsreserve Budgetoverheveling	0			-110	110	0
<i>Subtotaal bestemmingsreserves</i>	<i>3.870</i>	<i>333</i>	<i>-147</i>	<i>-439</i>	<i>477</i>	<i>4.094</i>
Saldo 2009	1.351				-1.351	0
Saldo 2010						1.154
<i>Subtotaal saldi resultatenrekening</i>	<i>1.351</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-1.351</i>	<i>1.154</i>
Totaal	6.864	878	-147	-439	0	8.310

De AR is opgebouwd uit saldi uit het verleden waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. In 2007 is een onttrekking aan de AR van ruim € 3,5 miljoen gedaan voor de afboeking van geactiveerd wegenonderhoud. De hieruit voortvloeiende besparing op de kapitaallasten zijn in de jaren 2007 tot en met 2010 gebruikt voor extra afboekingen. Het kapitaallastenvoordeel dat voortvloeit uit deze extra afboekingen bedroeg in 2010 € 66 duizend. Dit voordeel is conform de motie "Eerder afboeken € 3,5 miljoen" (aangenomen door de raad op 30 oktober 2006) toegevoegd aan de AR. In 2010 is een bedrag van GEM Haren Noord C.V. ontvangen van € 604 duizend met als label "Fonds Bovenwijken". Dit is volledig vrij besteedbaar geld en de eer-

ste termijn van tien jaarlijkse termijnen die conform de Samenwerkingsovereenkomst inzake Haren Noord van GEM Haren Noord C.V. zullen worden ontvangen. Van het ontvangen bedrag van € 604 duizend is conform de begroting 2010 een bedrag van € 479 duizend aan de AR toegevoegd.

De algemene risicoreserve (ARR) wordt aangehouden ter dekking van de gevolgen van niet-voorzienbare calamiteiten. Het gaat hierbij om risico's zoals die staan beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen, zoals die wordt opgenomen in ieder jaarverslag en in iedere begroting.

De RDGI wordt aangehouden om de kapitaallasten te dekken van specifieke activa. Bij de aanschaf van de betreffende activa heeft een overheveling ter grootte van het investeringsbedrag plaatsgevonden van de AR naar de RDGI. De stand van de RDGI komt overeen met de boekwaarde van de betreffende activa.

De bestemmingsreserve monumentenzorg is onder meer bedoeld om de kosten van het subsidiëren van onderhoud en restauraties van gemeentelijke monumenten te dekken. De toevoeging heeft betrekking op de bijboeking van rente om de koopkracht van de reserve in stand te houden.

De egaliseringsreserve materieel gemeentewerken is bedoeld om de kapitaallasten van het materieel gemeentewerken te maximeren tot 220.990,- per jaar. Het meerdere wordt onttrokken aan deze reserve.

De bestemmingsreserve Praktijklokalen (V)SO is gevormd bij de resultaatsbestemming bij de jaarrekening 2007. Met deze reserve worden de kosten van het realiseren van praktijklokalen in het (V)SO afgedekt. In 2010 is een laatste onttrekking gedaan van € 94.000,- in verband met een praktijklokaal voor Kentalis (voorheen Guyotschool).

De bestemmingsreserve personele maatregelen is bedoeld om de kosten van wachtgelden en dergelijke voor ambtenaren op een constant niveau van 43.109,- te houden. Zijn de lasten hoger, dan vindt een onttrekking plaats, zijn de lasten lager, dan vindt een toevoeging plaats. Aangezien de lasten in 2010 lager lagen is een bedrag van € 34 duizend toegevoegd aan deze reserve.

Het Stimuleringsfonds Duurzaam Bouwen is bedoeld om particuliere bouwers te prikkelen tot duurzaam bouwen en/of tot het aanschaffen van zonneboilers. Hiertoe worden subsidies verstrekt, mits de aanvragen voldoen aan de voorwaarden die in een nota zijn vastgelegd.

Het Fonds Sociale Woningbouw is bedoeld om een bijdrage te leveren aan het realiseren van nieuwe (niet-vervangende) sociale huurwoningen binnen de gemeente Haren.

De bestemmingsreserve Speelplaatsen is ingesteld bij de resultaatsbestemming bij de jaarrekening 2005 en nader omschreven in de nota Reserves en Voorzieningen 2009. De reserve is bedoeld om het effect van de wisselingen in de jaarlijkse onderhoudskosten aan speelplaatsen op het jaarsaldo te egaliseren.

De bestemmingsreserve Nieuw Raadhuis is ingesteld bij de resultaatsbestemming bij de jaarrekening 2009 en bedoeld om een deel van de lasten van het nieuwe gemeentehuis af te dekken. Conform de tweede bestuursrapportage is ten laste van de resultatenrekening 2010 een bedrag van € 62 duizend toegevoegd aan de reserve, waardoor het saldo van de reserve per 31 december 2010 genoeg is om een jaar vertraging bij het realiseren van de winst op de grondexploitatie Raadhuisplein/Haderaplein (dekking deel kapitaallasten nieuw gemeentehuis) financieel op te lossen.

VOORZIENINGEN

Het verloop van de voorzieningen gedurende 2010 ziet er als volgt uit:

(Bedragen x € 1.000,-)

Voorziening	Stand 1-1-2010	Toevoegingen	Aanwendungen	Vrijval	Stand 31-12-2010
Vervanging toplaag kunstgrashockeyvelden	73	24			97
Voorziening toplaag kunstgrasvoetbalvelden	0	20			20
Onderhoud schilderwerk gymzalen	23	14		-5	32

Egalisatiefonds groot onderhoud scholen	282	172	-125		329
<i>Subtotaal voorzieningen onderhoud</i>	<i>378</i>	<i>230</i>	<i>-130</i>	<i>0</i>	<i>478</i>
Wachtgelden/arbeidsconflicten	138	342	-143	-150	187
Procedures bouwzaken e.d.	33	40	-26		47
<i>Subtotaal voorzieningen ivm verplichtingen, verliezen en risico's</i>	<i>171</i>	<i>382</i>	<i>-169</i>	<i>-150</i>	<i>234</i>
Totaal	549	612	-299	-150	712

De voorziening vervanging top laag kunstgrashockeyvelden is bedoeld om de kosten van de periodieke vervanging van toplagen te egaliseren.

De voorziening kunstgrasvoetbalvelden per 1 januari 2010 ingesteld op basis van de nota Reserve en Voorzieningen 2009 en is bedoeld om de kosten van vervanging van toplagen af te dekken. Daarbij is uitgegaan van vervanging eens in de 10 jaar. De toevoeging in 2010 betreft het voetbalveld van VV Glimmen. Vanaf 2011 zal er ook worden toegevoegd voor de nieuwe velden aan de Onnerweg.

Deze voorzieningen onderhoud schilderwerk gymzalen en egalisatiefonds groot onderhoud scholen zijn bedoeld om de kosten van onderhoud aan gebouwen te egaliseren. De toevoegingen zijn gebaseerd op de gemiddelde onderhoudslasten zoals die blijken uit de meerjarige onderhoudsplannen en de onttrekkingen zijn gelijk aan de werkelijke onderhoudsuitgaven.

De voorziening wachtgelden/arbeidsconflicten betreft de geraamde kosten van wachtgelduitkeringen en dergelijke aan ex-wethouders en ex-ambtenaren over de hele resterende uitkeringsduur. Daarnaast bevat de voorziening een bedrag voor de verwachte kosten van een in 2010 ontstaan arbeidsconflict met een medewerker.

De voorziening procedures bouwzaken e.d. betreft de voor 2010 en verder verwachte juridische kosten van een viertal per 31 december 2010 lopende geschillen/procedures.

VASTE SCHULDEN

Het verloop van de vaste schulden in het boekjaar was als volgt:

(Bedragen x € 1.000,-)

<i>Boekwaarde per 1 januari 2010</i>	49.280
Bij: nieuw opgenomen leningen	9.400
Af: aflossingen	<u>-6.361</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2010</i>	<u>52.319</u>

De totale rentelast op de vaste schulden bedroeg € 2.435.000,-. Uitgedrukt in een percentage van de gemiddelde uitstaande schuld: 4,8%. In 2006 was dit percentage 4,9%, in 2007 5,0%, in 2008 5,1% en in 2009 5,0%. Het gewogen gemiddelde rentepercentage op de nieuw opgenomen leningen bedroeg 3,0%.

VLOTTENDE PASSIVA

Kasgeldleningen

Het bedrag van € 1.400.000,- betreft één bij een bank aangetrokken lening met een looptijd van 3 maanden.

Bank- en girosaldi

De bij banken verantwoorde schuld van € 812 duizend is de "debet"-stand op de rekening-courant (RC) bij onze huisbankier. Met betrekking tot de 'debet'-stand op de RC zijn speciale afspraken gemaakt, waardoor voor het rood staan tarieven gelden die dicht in de buurt liggen van die van kas- en daggeldtarieven. Hierdoor hoeft veel minder gebruik te worden gemaakt van losse kasgeldleningen. Onze kasgeldlimiet bedroeg

op grond van Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) € 2.848.000,- (8,5% van de lasten in de beleidsbegroting 2010). Op grond van de Wet Fido mag er maximaal twee kwartalen achtereenvolgens sprake zijn van een overschrijding van de kasgeldlimiet. Wij bleven in 2010 binnen deze wettelijke norm.

Overige schulden

Het bedrag van € 3.847.000,- aan overige schulden betreft uitsluitend crediteuren.

Nog te besteden subsidies

De balanspost nog te besteden subsidies heeft betrekking op de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede (voorschot)bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel. Deze post en het verloop daarvan kan als volgt worden gespecificeerd:

(Bedragen x € 1.000,-)	Stand per 1-1-2010	Ontvangsten	Bestedingen	Terugbetaald	Vrijval balanspost t.g.v. res.rekening	Stand 31-12-2010	W.v. nog te besteden	W.v. terug te betalen
Participatiebudget	760	898	-841	-313		504	237	267
Inburgering (voor invoering Participatiebudget)	431			-10	-133	288	288	
Onderwijsachterstandenbeleid Rijk	192	63				255	255	
ISV geluidssanering Rijk (via provincie)	87		-46			41	41	
Sanering geluidsoverlast spoorweg Glimmen Rijk	272		-96			176	176	
Subsidie Van Spoor tot Steeg Rijk (VROM)	61					61	61	
Buurt Onderwijs Sport Rijk	57	60	-63			54	54	
Centra Jeugd en Gezin Rijk / Jeugdgezondheidszorg	115	314	-383			46	46	
OGGZ	8		-2			6	6	
Subsidie binnenklimaat scholen	0	133	-91			42	42	
EFRO-subsidie Meerweg	0	1118	-108			1.010	1.010	
Totaal	1.983	2.586	-1.630	-323	-133	2.483	2.216	267

Overige overlopende passiva

Het bedrag aan overige overlopende passiva van € 14.901.000,- op de eindbalans kan als volgt worden gespecificeerd:

- Een bedrag van € 12.313.000,- aan voorschotten die zijn ontvangen van GEM Haren Noord C.V. in verband met de toekomstige levering van fiscaal bouwrijpe grond.
- De post nog te betalen rente van € 1.617.000,-. De rente op alle langlopende leningen die wij hebben aangetrokken wordt jaarlijks achteraf betaald. Aangezien het tijdvak waarover rente betaald wordt niet synchroon loopt met het kalenderjaar, ontstaat er op eindbalansdatum een renteschuld, die pas in het volgende jaar tot betaling leidt.
- Een nog te betalen bijdrage van € 50.000,- aan de aanleg van de rotonde door de provincie bij de aansluiting op de A28.
- Nog te betalen kosten voor de inzameling en verwerking van afval € 82.000,-.
- Nog te ontvangen nota's van zorginstellingen e.d. in verband met de uitvoering van de WMO € 101.000,-.
- Een bedrag van € 73.000,- aan nog te ontvangen facturen met betrekking tot de huur van zonnepanelen over de jaren 2003 tot en met 2007.

- Nog met Stichting Baasis te verrekenen posten in verband met de verzelfstandiging van het Openbaar Basisonderwijs € 29 duizend.
- Vooruitvangen lesgelden en dergelijke Centrum voor Kunst en Cultuur € 107 duizend.
- Nog te betalen gelden met betrekking tot Regionaal Meld- en Coördinatiepunt € 63 duizend.
- Nog te betalen bedragen in verband met het vakonderwijs op scholen € 74 duizend.
- Overige posten (ieder afzonderlijk <= € 16 duizend) € 392 duizend.

Gewaarborgde leningen

De garanties en borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(Bedragen in € 1000,-)

Doel lening/geldnemer	Oorspronkelijk leningbedrag	% borgstelling	Stand 1-1-2010	Aflossingen	Stand 31-12-2010
Medisch kleuterkleuterdagverblijf/Elker (v.h. Stichting Base Groep)	1.225	100%	569	45	524
Personeelshypotheken/ diverse (gepensioneerde) medewerkers	4.300*	100%	2.571	51	2.520
Gebiedsontwikkeling Haren Noord/ GEM Haren Noord C.V.	22.000	100%**	22.000		22.000
Totaal			25.140	96	25.044

* Restantschuld op moment van verkoop van de leningportefeuille door de gemeente in 2006. Door de gemeente is dit restant gegarandeerd aan de koper.

** De gemeente heeft de leningen voor 100% richting de geldgever gegarandeerd. De moederbedrijven van de in GEM Haren Noord C.V. deelnemende marktpartijen hebben voor 50% van het leningbedrag, dat wil zeggen voor een bedrag van € 11 miljoen, contragaranties afgegeven aan de gemeente.

Resultatenrekening 2010 per doelgroep

Doelgroepen	Begroting (primitief)	Begroting (na burap II)	Realisatie	Saldo*
Inwoners	3.858	4.342	4.755	413-
Gebruikers Sociale voorzieningen	4.692	4.878	5.296	418-
Jongeren	4.280	4.419	4.580	161-
Gebruikers Zorg	3.945	3.567	3.954	387-
Culturele klanten	3.039	2.856	2.840	16
Eigenaren en huurders	5.449	16.958	6.555	10.403
Gebruikers publieke ruimten	6.768	6.851	6.730	121
Economische klanten	1.177	1.135	1.427	292-
Bedrijfsvoering en alg. dekkingsmiddelen	1.765	2.099	4.434	2.335-
Totaal lasten	34.973	47.105	40.571	6.534
Inwoners	575-	562-	736-	174
Gebruikers Sociale voorzieningen	3.707-	3.735-	3.998-	263
Jongeren	823-	1.003-	1.367-	364
Gebruikers Zorg	761-	404-	600-	196
Culturele klanten	763-	691-	685-	6-
Eigenaren en huurders	2.942-	12.728-	3.858-	8.870-
Gebruikers publieke ruimten	1.651-	1.667-	1.718-	51
Economische klanten	538-	515-	913-	398
Bedrijfsvoering en alg. dekkingsmiddelen	23.504-	26.436-	28.141-	1.705
Totaal baten	35.264-	47.741-	42.016-	5.725-
Saldo voor begrote resultaatsbestemming	291-	636-	1.445-	809
Stortingen reserves	477	781	877	96-
Onttrekkingen reserves	454-	392-	586-	194
Saldo na begrote resultaatsbestemming	268-	247-	1.154-	907

* Saldo = begroting (na burap II) minus realisatie. Een negatief bedrag is een overschrijding van de begroting.

TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Vergelijking werkelijkheid met begroting

In onderstaande tabel geven wij per doelgroep een overzicht van het verschil tussen begroting en realisatie, uitgesplitst naar oorzaak. Daarbij kan het gaan om volumeverschillen (van de geplande activiteiten hebben wij meer of minder uitgevoerd), prijsverschillen, nieuwe activiteiten die niet waren geraamd of niet-uitgevoerde activiteiten die wel waren geraamd.

(bedragen x € 1.000,-; bedragen voorzien van mintekens zijn nadelige verschillen ten opzichte van de begroting)

Doelgroep	Volumeverschillen	Prijsverschillen	“Nieuwe activiteiten” en buitengewone baten/lasten (niet geraamd)	Niet-Uitgevoerde activiteiten (wel geraamd)	Administratief-technische verschuivingen tussen doelgroepen op grond van BBV*	Totaal verschil tussen begroting en realisatie per doelgroep
Inwoners	-240					-240
Gebruikers sociale voorzieningen	-176	22				-154
Jongeren		44		158		202
Gebruikers zorg	37	-228				-191
Culturele klanten	35		-24			11
Eigenaren en huurders	84		-340	1.788		1.532
Gebruikers publieke ruimten	105			67		172
Economische klanten	106					106
Algemene dekingsmiddelen en bedrijfsvoering	357	51	-995	52	-94	-629
Mutaties reserves	4				94	98
Totaal	312	-111	-1.359	2.065	0	907

* In verband met onze verslaggevingsvoorschriften in de vorm van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en op grond van onze eigen Nota reserves en voorzieningen 2009 hebben wij in 2010 een bedrag onttrokken aan de bestemmingsreserve Praktijklokalen (Voortgezet) Speciaal Onderwijs van € 94 duizend. Dit ter dekking van een uitgave van € 94.000,- voor het realiseren van ruimte voor praktijkonderwijs bij Kentalis (voorheen Guyotschool). Zowel de uitgave als de onttrekking is niet geraamd in de begroting. Dit heeft geleid tot verschillen tussen werkelijkheid en begroting bij twee doelgroepen die elkaar opheffen.

Het (nadelige) volumeverschil van € 240 duizend bij de doelgroep Inwoners wordt veroorzaakt door een lager aantal begrafenissen dan begroot (€ 46 duizend nadelig), meer juridische kosten en ondersteuning B. en W. dan begroot (totaal € 246 duizend nadelig) en meer legesbaten door hogere aantallen persoonsdocumenten (€ 52.000,- voordelig).

Het (nadelige) volumeverschil van € 176 duizend bij de doelgroep Gebruikers Sociale Voorzieningen wordt veroorzaakt door een hoger dan geraamd aantal ontvangers van bijstand.

De niet-uitgevoerde, maar wel geraamde activiteiten bij de doelgroep Jongeren hebben geleid tot een meevaller van € 158 duizend die als volgt is opgebouwd: vertraging project jeugdaccommodatie € 44 duizend voordeel en nog niet uitgevoerd met betrekking tot project binnenklimaat scholen € 114.000,- voordeel.

Het (nadelige) prijsverschil van € 228 duizend bij de doelgroep Gebruikers Zorg wordt veroorzaakt door een hoger dan geraamd gemiddeld prijsniveau bij de huishoudelijke verzorging die is verstrekt in het kader van de WMO.

Bij de doelgroep Eigenaren en Huurders bestaat het (voordelige) volumeverschil van € 84 duizend uit een voordeel van € 51 duizend op openbare orde en veiligheid in verband met het lagere aantal oefeningen, een voordeel van € 48 duizend op de kosten van woonvoorzieningen voor gehandicapten (een kleiner aantal grote woningaanpassingen en diverse overige posten (per saldo € 15.000,- nadeel).

Het nadeel van € 340 duizend dat bij de doelgroep Eigenaren en Huurders is ontstaan vanwege “Nieuwe activiteiten” en buitengewone baten/lasten (niet geraamd) is heeft betrekking op een bedrag van € 340 duizend niet meer in te vorderen bouwleges.

Het voordeel van € 1.788.000,- dat bij de doelgroep Eigenaren en Huurders is ontstaan vanwege nog niet uitgevoerde, maar wel geraamde activiteiten, heeft voor € 1.604.000,- betrekking op het project Meerweg, voor een bedrag van € 80 duizend op het bestemmingsplan buitengebied, voor een bedrag van € 84 duizend op bouwplannen en voor € 20 duizend op overige posten.

Het (voordelige) volumeverschil van € 105 duizend bij de doelgroep Gebruikers Publieke Ruimten is de optelsom van een reeks van kleinere verschillen met betrekking tot wegen, straten en pleinen, openbare verlichting, verkeer en vervoer, afwatering, plantsoenen, openluchtrecreatie, handhaving openbare ruimte en monumenten.

Het voordeel van € 67 duizend dat bij de doelgroep Gebruikers Publieke Ruimten is ontstaan vanwege nog niet uitgevoerde, maar wel geraamde activiteiten, heeft voor € 50 duizend betrekking op rioolwerkzaamheden die gecombineerd zullen worden met voor 2011 geplande werkzaamheden en voor € 17 duizend op projecten uit het Landschapsuitvoeringsplan die in overleg met partners en financiers zijn doorgeschoven naar 2011.

De doelgroep Economische Klanten geeft een voordelig volumeverschil te zien van € 106 duizend, dat verklaard kan worden uit hogere parkeeropbrengsten (€ 38 duizend voordeel) en minder vergunningverlening en verstrekking bodemrapporten (€ 68 duizend voordeel).

Het bedrag van € 357 duizend aan voordelige volumeverschillen bij de doelgroep Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen kan worden verklaard uit een tegenvaller met betrekking tot de algemene uitkering uit het Gemeentefonds van € 30 duizend (waarvan € 33 duizend voordeel betrekking heeft op 2010 en € 63.000,- nadeel op verrekeningen met betrekking tot eerdere jaren), uit een meevaller van € 220 duizend op de saldi van de kostenplaatsen, uit een meevaller van € 56 duizend op WOZ-kosten in verband met het lagere aantal beroepszaken en uit een reeks van overige verschillen (per saldo € 111 duizend voordelig).

Het bedrag van € 51 duizend aan voordelige prijsverschillen bij de doelgroep Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen is een btw-meevaller.

Het nadeel van € 995 duizend aan “Nieuwe activiteiten” en buitengewone baten/lasten (niet geraamd) bij de doelgroep Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen betreft een nadeel van € 1,2 miljoen als gevolg van het vormen van een voorziening met betrekking tot de overlopende activa, een boekwinst van € 1.122.000,- in verband met de overdracht van het economisch eigendom van het eerste deelgebied in Haren Noord aan GEM Haren Noord C.V., een extra tussentijdse verliesname op de grondexploitaties van in totaal € 650 duizend en de afboeking van de voorbereidingskosten van de sportverplaatsing van € 267 duizend.

Nog niet uitgevoerde, maar wel geplande automatiseringsprojecten (gerelateerd aan de Andere Overheid) hebben geleid een voordeel van € 52 duizend bij de doelgroep Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Algemene dekkingsmiddelen zijn voor ons inkomsten waar geen specifieke prestatie van onze gemeente tegenover staat.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (Bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2010	Realisatie 2010	Vershil tussen realisatie en begroting in 2010 (minteken is nadeel)	Realisatie 2009
Onroerende Zaakbelasting (OZB)	3.442	3.436	-6	3.361
Forensenbelasting	34	34		30
Toeristenbelasting	44	44		37
Gemeentefonds	17.797	17.819	22	17.757
Beleggingen en rente reserves	288	288		288
Saldo kostenplaats kapitaallasten	670	664	-6	230
Saldo overige kostenplaatsen	333	605	272	-116
Totaal algemene dekkingsmiddelen	22.608	22.890	282	21.587

Overzicht incidentele lasten en baten

	2010 begroting (na burap II)	2010 realisatie	Vershil (min- teken is nadeel)
Jumelage	5.000	5.000	0
Onderzoek binnenklimaat gymzalen	15.000	15.000	0
Opstellen bomenbeleidsplan	15.000	15.000	0
Sluitende aanpak vroegsignalering	7.500	7.500	0
Bevorderen ontmoeting en leren van elkaar	7.500	7.500	0
Haren 850 jaar/ bevrijding	10.000	10.000	0
Vorming voorziening wachtgeld wethouders	188.789	188.789	0
Vervolg locatieonderzoek Zernike College	10.000	10.000	0
Tussentijdse verliesname Onnen Kooi-Hekman	42.000	242.000	-200.000
Tussentijdse verliesname Komplan	5.000	55.000	-50.000
Restant niet-bestede BWS-subsidies	-149.000	-149.000	0
btw Sportbesluit	-195.000	-195.000	0
Rechtszaak Belastingdienst	-15.500	-15.500	0
Afgeboekte bouwleges	0	340.000	-340.000
Vormen voorziening overlopende activa	0	1.200.000	-1.200.000
Boekwinst gronden Haren Noord	0	-1.122.000	1.122.000
Afwaardering Onnen Hooiveld	0	-400.000	400.000
Afboeking voorbereidingskosten sportverplaatsing	0	267.000	-267.000
Totaal incidentele lasten/baten	-53.711	1.281.289	-1.335.000

N.B. Incidentele baten zijn voorzien van een minteken.

Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT)

In het kader van de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT) melden wij dat er in 2010 geen (voormalige) functionarissen waren met een belastbaar jaarloon (incl. voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn) dat uitkwam boven het belastbaar jaarloon van een minister.

Bijlage SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN											
BZK	C4	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche	Gemeenten	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen eraanast de verantwoordingsinformatie	Aantal woningen waarvan de bouw voor 1 juli 2010 is gestart of voortgezet										
				1	Aard controle n.v.t. SWP09002683U	Aard controle D1										
BZK	C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV)	Provinciale beschikking en/of verordening	Project-gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen eraanast de verantwoordingsinformatie	Investeringsbudget	Besteding 2010 ten laste van provincie	Overige bestedingen 2010	Toelichting afwijking	Eindverantwoording Ja/Nee	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)			
				1	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Afspraak	Realisatie	Toelichting afwijking			
				2	Geluidssaneringen woningen ivm weg- en railwaai (ISV-2)	€ 122.759	€ 45.244	€ 0		Nee	Alleen in te vullen na afloop project	Alleen in te vullen na afloop project	Alleen in te vullen na afloop project			
				3	Bodemsanering Kroonkampweg 6 en 8	€ 153.151	€ 9.261	€ 0		Nee						
				3	Bodemsanering Kroonkampweg 6 en 8 aanvulling	€ 40.000	€ 0	€ 0		Nee						

				Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt				
				Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel				
				Aard controle R € 0	Aard controle R € 0				
OCW	D2	Onderwijsachterstandenbeleid niet-GSB (OAB)	<p>Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 (art 4 t/m 10)</p> <p>Schakelklassen, artikel 166 van de Wet op het primair Onderwijs</p> <p>Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voor schoolse educatie</p>	Gemeenten, niet G-31	<p>Beginstand 2010 van voorziening / overlopende post</p> <p>Aard controle R</p> <p>€ 186.522</p> <p>Besteding 2010 aan voorbereiding inrichten schakelklassen</p> <p>Besteding na 2007 voor dit doel niet meer mogelijk</p> <p>Aard controle R</p>				
				Besteding 2010 voor overige of coördinerende activiteiten inzake onderwijsachterstandenbeleid	<p>Bestedingen voor overige of coördinerende activiteiten inzake onderwijsachterstandenbeleid van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt</p> <p>Zie Nota batenlastenstelsel</p>	<p>Uitgaven voor overige of coördinerende activiteiten inzake onderwijsachterstandenbeleid van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt</p> <p>Zie Nota batenlastenstelsel</p>			
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R			

€0	€0	€0		
Besteding 2010 aan voorschoolse educatie	Aantal deelnemende kinderen aan voorschoolse educatie in 2010	Bestedingen aan voorschoolse educatie van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven aan voorschoolse educatie van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt	
		Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel	
Aard controle R	Aard controle D2	Aard controle R	Aard controle R	
€0	0	€0	€0	
Besteding 2010 aan schakelklassen	Aantal deelnemende leerlingen aan schakelklassen in 2010	Bestedingen aan schakelklassen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven aan schakelklassen van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt	
Aard controle R	Aard controle D2	Aard controle R	Aard controle R	
€0	0	€0	€0	
Besteding 2010 aan vroegschoolse educatie	Bestedingen aan vroegschoolse educatie van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven aan vroegschoolse educatie van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt		
		Zie Nota batenlastenstelsel		
Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		
€0	€0	€0		
Besteding 2010 aan voorschoolse educatie voor verlaging ouderbijdrage van doelgroepkinderen op de peuterspeelzaal	Gemiddelde prijs ouderbijdrage in 2010 voor voorschoolse educatie op de peuterspeelzaal voor doelgroepkinderen	% doelgroepkinderen bereikt in 2010 met voorschoolse educatie op de peuterspeelzaal en kinderdagverblijven	Bestedingen aan voorschoolse educatie voor verlaging ouderbijdrage van doelgroepkinderen op de peuterspeelzaal van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven aan voorschoolse educatie voor verlaging ouderbijdrage van doelgroepkinderen op de peuterspeelzaal van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt
			Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel
Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
€0	€0	0,00%	€0	€0

OCW	D5	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	Gemeenten	Besteding tot en met 2010 ten laste van rijksmiddelen	Eindverantwoording Ja/Nee				
						Zie Nota batenlastensetel				
					Aard controle R	Aard controle n.v.t.				
					€ 90.685	Nee				
					<u>Alleen invullen bij eindverantwoording:</u> <u>Brinnummer</u>	<u>Alleen invullen bij eindverantwoording:</u> <u>Alle activiteiten afgerond</u> <u>Ja/Nee</u>	<u>Alleen invullen bij eindverantwoording:</u> <u>Toelichting per brinnummer welke activiteit(en) niet zijn afgerond en daarbij het bijbehorende bedrag exclusief 40% cofinanciering noemen</u>			
					<u>Aard controle n.v.t.</u>	<u>Aard controle D2</u>	<u>Aard controle n.v.t.</u>			
				1						
M&I	E26	Spoorse doorsnijdingen	Regeling eenmalige uitkeringen spoorse doorsnijdingen.	Gemeenten	Aantal afgeronde projecten	Aantal afgeronde projecten	Eindverantwoording ja/nee			
					Afspraak	Realisatie				
					Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
					0	0	Nee			
M&I	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding 2010 ten laste van provincie	Overige bestedingen 2010	Toelichting afwijking	Eindverantwoording Ja/Nee	
					Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
					1	Verkeersveiligheidsprojecten 2010	€ 6.117	€ 6.117		Ja

				Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt			
				Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel			
				Aard controle R € 0	Aard controle R € 0			
M&I	E29	Tijdelijke regeling eenmalige uitkering stedelijke synergieprojecten Kaderrichtlijn Water	Tijdelijke regeling eenmalige uitkering stedelijke synergieprojecten Kaderrichtlijn Water	Gemeenten	Besteding 2010 ten laste van rijksmiddelen	Eindverantwoording Ja/Nee	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt
							Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel
					Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R
					€ 49.960	Nee	€ 0	€ 0
SZW	G1C	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2010, exclusief deel openbaar lichaam	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren, exclusief deel openbaar lichaam		
					Aard controle R	Aard controle R		
					0,00	0,00		
	G1C-2				Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren	Het totaal aantal gerealiseerde begeleidde werknemersplekken voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren		
					inclusief deel openbare lichamen in te vullen in SiSa 2011	inclusief deel openbare lichamen in te vullen in SiSa 2011		
					Aard controle R	Aard controle R		

SZW	G2	Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ +levensonderhoud beginnende zelfstandigen Bbz 2004+WWIK)	Wet werk en bijstand (WWB)	Gemeenten	Besteding 2010 WWB-inkomensdeel	Baten 2010 WWB-inkomensdeel (excl. Rijk)	Bestedingen WWB-inkomensdeel van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven WWB-inkomensdeel van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt
					Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel
					€ 2.208.449	€ 30.330	Aard controle R	Aard controle R
							€ 0	€ 0
			Wet investeren in jongeren (WIJ)	Gemeenten	Besteding 2010 WIJ	Baten 2010 WIJ (excl. Rijk)	Bestedingen WIJ van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven WIJ van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt
					Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel
					€ 149.139	€ 0	Aard controle R	Aard controle R
							€ 0	€ 0
			Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeenten	Besteding 2010 IOAW	Baten 2010 IOAW (excl. Rijk)	Bestedingen IOAW van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven IOAW van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt
					Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel
					€ 71.719	€ 0	Aard controle R	Aard controle R
							€ 0	€ 0
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeenten	Besteding 2010 IOAZ	Baten 2010 IOAZ (excl. Rijk)	Bestedingen IOAZ van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven IOAZ van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt			
		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel			
		€ 14.986	€ 0	Aard controle R	Aard controle R			
				€ 0	€ 0			

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen (Bbz 2004)	Gemeenten	Besteding 2010 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten 2010 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Bestedingen Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt							
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel							
				€913	€0	€0	€0							
		Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeenten	Besteding 2010 WWIK	Baten 2010 WWIK (excl. Rijk)	Bestedingen WWIK van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven WWIK van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt							
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R							
				€0	€0	€0	€0							
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	Gemeenten	Besteding 2010 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob)	Besteding 2010 kapitaalverstrekking (excl. Bob)	Baten 2010 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk)	Baten 2010 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk)	Besteding 2010 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob)	Besteding 2010 Bob	Baten 2010 Bob (excl. Rijk)	Besteding 2010 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt	
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Zie Nota batenlastenstelsel	Zie Nota batenlastenstelsel	
				€35.195	€0	€20.765	€4.151	€7.621	€0	€0	€0	€0	€0	€0
SZW	G4	Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV)	Gemeenten	Baten 2010										
				Aard controle R										
				€0										

SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB)	Wet participatiebudget (WPB)	Gemeenten	Besteding 2010 participatiebudget	Waarvan besteding 2010 van educatie bij roc's	Baten 2010 (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten 2010 van educatie bij roc's	Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2010 naar 2011	Terug te betalen aan rijk	Het aantal in 2010 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven	Besteding 2010 Regelluw
									<p>Omvang van het in het jaar 2010 niet-bestede bedrag dat wordt gereserveerd voor het participatiebudget van 2011. Dit bedrag is exclusief het bedrag dat een gemeente ten onrechte niet heeft besteed aan educatie bij een roc; hiervoor geldt geen reserveringsregeling (het ten onrechte niet-bestede wordt teruggevorderd door het rijk).</p> <p>óf</p> <p>Omvang van het in het jaar 2010 rechtmatig bestede bedrag participatiebudget als voorschot op het participatiebudget van 2011</p> <p>(bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld)</p>	<p>Omvang van het aan het rijk terug te betalen bedrag, dat wil zeggen het in het jaar 2010 niet-bestede bedrag voor zover dat de reserveringsregeling overschrijdt, alsmede het in het jaar 2010 ten onrechte niet-bestede bedrag aan educatie bij roc's</p>	<p>Dit onderdeel moet door alle gemeenten worden ingevuld. Indien ingevuld met een nul, dan bestaat er voor 2011 geen recht op regelluwe bestedingsruimte</p>	<p>Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die in 2009 duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.</p>
					Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
					€ 841.358	€ 105.189	€ 2.138	€ 0	€ 224.392	€ 58.893		

				Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2010 een inburgeringsvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een inburgeringsvoorziening is overeengekomen Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2010 een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening is overeengekomen Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het elektronisch praktijkexamen, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit inburgering, heeft behaald Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 de toets gesproken Nederlands, bedoeld in artikel 3,9, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit inburgering, heeft behaald Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het examen in de kennis van de Nederlandse samenleving, bedoeld in artikel 3,9, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit inburgering, heeft behaald Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het praktijkdeel van het inburgeringsexamen, bedoeld in artikel 3,7, eerste lid, van het Besluit inburgering, heeft behaald Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het staatsexamen NT2 I of II heeft behaald Aard controle D1		
				0	7	2	1	2	7	2		
Bovenstaande indicatoren verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI)												
SZW	G6	Schuldhelpverlening	Kaderwet SZW-subsidies	Gemeenten	Besteding 2010 Aard controle R €22.436							
VWS	H2	Regeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)	Tijdelijke stimuleringsregeling buurt, onderwijs en sport	Gemeenten	Hieronder per regel één beschikingskenmerk invullen en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Activiteit Aard controle n.v.t.	Realisatie 0 = niet uitgevoerd 1 = gedeelte uitgevoerd 2 = uitgevoerd Aard controle D2	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.			
				1	27-7495-47474-576378-06				Nee			
				2	Themaweken over gezondheid	1x	1 = gedeelte uitgevoerd		Nee			
				3	Beweegactiviteiten in vakanties	1x	1 = gedeelte uitgevoerd		Nee			
				4	WhoZnext	1x	1 = gedeelte uitgevoerd		Nee			
				5	Tandemproject	1x	1 = gedeelte uitgevoerd		Nee			
				6	Lifestyle Plus	1x	1 = gedeelte uitgevoerd		Nee			
				7	On Tour	1x	1 = gedeelte uitgevoerd		Nee			
				8	Sportoriëntatie	1x	1 = gedeelte uitgevoerd		Nee			
				9	Naschoolse opvang	1x	1 = gedeelte uitgevoerd		Nee			

VWS	H10	Brede doeluitke- ring Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG)	Tijdelijke regeling CJG	Gemeenten	Besteding 2010 aan jeugdge- zondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstem- ming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	Bestedingen van vóór 2010, waar- van de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt			
					Aard controle R	Zie Nota baten- lastenstelsel	Zie Nota baten- lastenstelsel			
					€ 383.412	€ 0	€ 0			

